

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Φορέας Διαχείρισης
Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου
Πληροφορίες: Γεώργιος Χαρμπής
Τηλ.: 26950-29870
Φαξ: 26950-23499
Email: info@nmp-zak.org

ΑΝΑΡΤΗΣΗ - ΔΙΑΥΓΕΙΑ

Ζάκυνθος, 17-09-2014

ΑΔΑ: _____

Αριθμ. Πρωτ. 1976

**ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΥΠΩΝ
ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ**

Τμήμα 1. Παρακολούθηση του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας, θαλάσσιων θηλαστικών και ιχθυοπανίδας/μεγαβενθικής πανίδας

Τμήμα 2. Παρακολούθηση παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος

Ταξινόμηση κατά C.P.V.: 90711500 – 9 «Περιβαλλοντική Παρακολούθηση, εκτός αυτής που προορίζεται για κατασκευαστικά έργα»

Διάρκεια του Έργου: Τμήμα 1: 9 μήνες από την υπογραφή της Σύμβασης

Τμήμα 2: 9 μήνες από την υπογραφή της Σύμβασης

Προϋπολογισμός: Τμήμα 1: 180.739,35 ΕΥΡΩ (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ)

Τμήμα 2: 119.746,33 ΕΥΡΩ (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ)

Το έργο συγχρηματοδοτείται από **εθνικούς πόρους και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης**, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007- 2013 και ειδικότερα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (Άξονας Προτεραιότητας 9) με τίτλο Πράξης «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου».

Ημερομηνία Αποστολής για Δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα των ΕΚ (ΕΕΕΚ): 26-09-2014

Αναθέτουσα Αρχή: Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου

Ημερομηνία Λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφορών: 21-11-2014

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΡΓΟ ΣΥΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ 80% ΑΠΟ ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑ 20%
ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ**Μέρος Α΄ - Γενικοί και Ειδικό Όροι**

Κεφάλαιο Α1	Ορισμοί και Γενικές Αρχές (Άρθρα 1 - 5).....	σελ. 3-10
Κεφάλαιο Α2	Στοιχεία Προκήρυξης (Άρθρα 6 - 7).....	σελ. 11
Κεφάλαιο Α3	Στοιχεία Συμμετοχής (Άρθρα 8 - 9).....	σελ. 12-25
Κεφάλαιο Α4	Στοιχεία Προσφορών (Άρθρα 10 - 15).....	σελ. 26-30
Κεφάλαιο Α5	Διαδικασία Διενέργειας Διαγωνισμού (Άρθρα 16 - 20).....	σελ. 31-36
Κεφάλαιο Α6	Ολοκλήρωση Διαγωνισμού (Άρθρα 21 - 23).....	σελ. 37-39
Κεφάλαιο Α7	Βασικά Στοιχεία Σύμβασης (Άρθρα 24 - 35).....	σελ. 40-45

Μέρος Β΄ - Τεχνική Περιγραφή

1. Στόχος, Αντικείμενο του Έργου, Παραδοτέα και Φάσεις, Τεχνικές Περιγραφές Παραδοτέων, Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Έργου Τμήματος 1: Παρακολούθηση του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας, θαλάσσιων θηλαστικών και ιχθυοπανίδας/μεγαβενθικής πανίδας.....	σελ. 46-90
2. Στόχος, Αντικείμενο του Έργου, Παραδοτέα και Φάσεις, Τεχνικές Περιγραφές Παραδοτέων, Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Έργου – Τμήματος 2: Παρακολούθηση παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος.....	σελ. 91-107

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Υπόδειγμα Εγγυητικής Επιστολής Συμμετοχής σε Διαγωνισμό	σελ. 109-110
Υπόδειγμα Εγγυητικής Επιστολής Καλής Εκτέλεσης	σελ. 111-112
Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς	σελ. 113
Σχέδιο Σύμβασης	σελ. 114-118

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΡΓΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣΕΠΠΕΡΑΑ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΓΕΝΙΚΟΙ & ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α1
ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 1

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ - ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ

Ο Φορέας Διαχείρισης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου προκηρύσσει ανοικτό διεθνή διαγωνισμό, για το έργο με τα παρακάτω διακριτά επιμέρους Τμήματα:

Τμήμα	Τίτλος	Κωδικός CPV
1	Παρακολούθηση του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας, θαλάσσιων θηλαστικών και ιχθυοπανίδας/μεγαβενθικής πανίδας	90711500-9
2	Παρακολούθηση παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος	90711500-9

Προϋπολογισμός ανά Τμήμα:

Τμήμα	Προϋπολογισμός
1	146.942,56 € χωρίς Φ.Π.Α., πλέον 33.796,79 € . Φ.Π.Α., συνολικό ποσό με Φ.Π.Α. 180.739,35 ευρώ
2	97.354,74 € χωρίς Φ.Π.Α., πλέον 22.391,59 € . Φ.Π.Α., συνολικό ποσό με Φ.Π.Α. 119.746,33 ευρώ.

Το αντικείμενο του έργου περιγράφεται στο **Μέρος Β΄** «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ» της Προκήρυξης αυτής.

Κριτήριο κατακύρωσης για το παραπάνω έργο είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

Το έργο χρηματοδοτείται από εθνικούς πόρους και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 και ειδικότερα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (Άξονας Προτεραιότητας 9) με τίτλο Πράξης «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου».

Άρθρο 2**ΟΡΙΣΜΟΙ**

Οι ακόλουθοι όροι θα έχουν, πλην της περίπτωσης που τα συμφραζόμενα απαιτούν διαφορετικά, τις έννοιες που τους αποδίδονται στη συνέχεια:

Ο Ρ Ι Σ Μ Ο Ι	Ε Ρ Μ Η Ν Ε Ι Α
Αναθέτουσα Αρχή και Υπηρεσία Διενέργειας του Διαγωνισμού	Ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου (Φ.Δ.Ε.Θ.Π.Ζ.) που εδρεύει στην Ζάκυνθο (Ελευθερίου Βενιζέλου 1, 29100) και ο οποίος προκηρύσσει το διαγωνισμό αυτό
Διευθύνουσα ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία	Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου
Προκήρυξη	Η παρούσα προκήρυξη που αποτελείται από το Μέρος Α: Γενικοί και Ειδικό Όροι, το Μέρος Β: Τεχνική Περιγραφή και το παράρτημα αυτής
Έργο	Τμήμα 1: «Παρακολούθηση του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας, θαλάσσιων θηλαστικών και ιχθυοπανίδας/μεγαβενθικής πανίδας» Τμήμα 2: «Παρακολούθηση παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος»
Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού	Το αρμόδιο για την αποσφράγιση και την αξιολόγηση των προσφορών συλλογικό όργανο της Αναθέτουσας Αρχής, το οποίο συγκροτήθηκε με την απόφαση υπ' αριθμό 18Α/2014 του Διοικητικού Συμβουλίου του ΦΔ του ΕΘΠΖ και το οποίο λειτουργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στις κείμενες διατάξεις περί λειτουργίας των συλλογικών οργάνων της διοίκησης.
Προσφέρων	Οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων ή κοινοπραξία συμμετέχει στον διαγωνισμό και υποβάλλει προσφορά με σκοπό τη σύναψη Σύμβασης με την Αναθέτουσα Αρχή.
Εκπρόσωπος	Ο υπογράφων την προσφορά. <ul style="list-style-type: none"> ▶ Στην περίπτωση που ο Υποψήφιος είναι νομικό πρόσωπο και ο υπογράφων την προσφορά δεν είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος του νομικού προσώπου, ο εκπρόσωπος θα πρέπει να ορίζεται με εξουσιοδότηση που γίνεται με συμβολαιογραφική πράξη. Εάν ο υπογράφων την προσφορά είναι νόμιμος εκπρόσωπος, τούτο θα πιστοποιείται με την ταυτόχρονη προσκόμιση του σχετικού αποδεικτικού (Φ.Ε.Κ. – Πρακτικό Δ.Σ. – Καταστατικό). ▶ Εάν ο υποψήφιος Ανάδοχος είναι ένωση φυσικών ή νομικών

ΟΡΙΣΜΟΙ	ΕΡΜΗΝΕΙΑ
	προσώπων , εκπρόσωπος θεωρείται ο κοινός εκπρόσωπος της ένωσης ο οποίος ορίζεται και πάλι με συμβολαιογραφική πράξη. Τα παραπάνω θα κατατίθενται κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς.
Αντίκλητος	Το πρόσωπο το οποίο ο Προσφέρων με δήλωσή του, ορίζει ως εναλλακτικό υπεύθυνο για τις ενδεχόμενες ανάγκες επικοινωνίας της Αναθέτουσας Αρχής με τον Προσφέροντα. Στη δήλωση αυτή περιλαμβάνονται τα πλήρη στοιχεία του προσώπου αυτού (ονοματεπώνυμο, ταχυδρομική διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου, fax, κ.λπ.).
Ανάδοχος	Ο Προσφέρων που θα επιλεγεί και θα συνάψει Σύμβαση με την Αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με τον τρόπο και τη διαδικασία που περιγράφονται στο παρόν τεύχος.
Κατακύρωση	Η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής με την οποία κατακυρώνεται η υλοποίηση του έργου στον Ανάδοχο.
Σύμβαση	Η έγγραφη συμφωνία μεταξύ της Αναθέτουσας Αρχής και του Αναδόχου, η οποία υπογράφεται μετά την ανακοίνωση της Κατακύρωσης και οι όροι της περιλαμβάνονται στην παρούσα.
Προϋπολογισμός	Η εκτιμώμενη από την Αναθέτουσα Αρχή ως πιθανή δαπάνη για την υλοποίηση των με την παρούσα προκηρυσσόμενων υπηρεσιών. Η δαπάνη αυτή αποτελεί και το ανώτατο όριο της προσφοράς που μπορεί να υποβάλλουν οι υποψήφιοι. Προσφορές που υπερβαίνουν την εκτιμώμενη δαπάνη απορρίπτονται.
Συμβατικό Τίμημα	Η τιμή προσφοράς στην οποία θα κατακυρωθεί το έργο.
Επιτροπή Ενστάσεων	Επιτροπή ορισμένη από την Αναθέτουσα Αρχή η οποία έχει την ευθύνη για την αξιολόγηση των ενστάσεων
Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής (Ε.Π.Π.)	Επιτροπή, ορισμένη από την Αναθέτουσα Αρχή, η οποία έχει την ευθύνη για την παρακολούθηση της εκτέλεσης της Σύμβασης από τον Ανάδοχο και την παραλαβή των Παραδοτέων
Τόπος Παροχής	Ο τόπος παροχής των Υπηρεσιών θα είναι στην έδρα τού Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου και στην περιοχή ευθύνης του, ήτοι το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου

ΟΡΙΣΜΟΙ	ΕΡΜΗΝΕΙΑ
Χρονοδιάγραμμα	Η συνολική διάρκεια παροχής των Υπηρεσιών θα είναι 9 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση έργο θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί και αποπληρωθεί το αργότερο έως τη λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας δαπανών, ήτοι 31/12/2015 .

Οι επικεφαλίδες, οι τίτλοι των άρθρων, οι υπότιτλοι και ο πίνακας περιεχομένων τίθενται για διευκόλυνση της ανάγνωσης και δεν λαμβάνονται υπόψη για την ερμηνεία της Προκήρυξης.

Άρθρο 3

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ & ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

3.1 ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ο Διαγωνισμός θα διεξαχθεί σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και ιδιαίτερα:

1. τις διατάξεις του **Π.Δ. 60/2007 (ΦΕΚ: 64/A/16.3.07)** Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «Περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών» όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Νοεμβρίου 2005.
2. τις διατάξεις του **Ν. 3886/2010 (ΦΕΚ 173/A/30.9.2010)** «Δικαστική προστασία κατά τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων – Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1989 (L395) και την Οδηγία 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992 (L 76), όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2007/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2007 (L 335)».
3. τις διατάξεις του **Ν. 4055/2012 (ΦΕΚ 51/ Α/12-3-2012)** «Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής.»
4. τις διατάξεις του **Ν. 2286/1995 (ΦΕΚ19/A/1.2.1995)** «Προμήθειες του Δημόσιου Τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων» και ειδικότερα τις διατάξεις του άρθρου 2 (§12) αυτού·
5. τις διατάξεις του **Π.Δ 118/2007(ΦΕΚ 150/A/10.07.2007)** «Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου» εφαρμοζόμενου αναλογικά, όπως ισχύει εκάστοτε και κατά το μέρος που οι διατάξεις του δεν αντίκεινται στις διατάξεις του Π.Δ. 60/2007·
6. τις διατάξεις του **Ν. 2362/95 (ΦΕΚ 247/A/27.11.1995)** «Περί Δημοσίου Λογιστικού»·
7. τις διατάξεις του **Ν. 4111/23-1-2013 (Φ.Ε.Κ. 18/A/25-1-2013)** «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, τροποποιήσεις του Ν. 4093/2012, κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου Έγκριση των σχεδίων των συμβάσεων τροποποίησης της κύριας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Τ.Χ.Σ.) και της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), με τίτλο Κύρια Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης, της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ., της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΤτΕ, με τίτλο Σύμβαση Διευκόλυνσης Διαχείρισης Υποχρεώσεων ΣΙΤ και

της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ., της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΤτΕ, με τίτλο Διευκόλυνση αποπληρωμής Τόκων Ομολόγων, παροχή εξουσιοδοτήσεων για την υπογραφή των Συμβάσεων και άλλες επείγουσες διατάξεις» και συγκεκριμένα το άρθρο 21 «Ρυθμίσεις για την επιτάχυνση των διαδικασιών ΕΣΠΑ».

8. τις διατάξεις του **N. 3614/03.12.2007 (ΦΕΚ 267/A/3.12.2007)** «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
9. το Άρθρο τέταρτο «Ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας Γενική Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ» του **N. 4156/31.05.2013 (ΦΕΚ 122/A/31.05.2013)** «Μνημόνιο Κατανόησης στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος μεταξύ του Υπουργείου Περιβαλλοντικής Προστασίας του Κράτους του Ισραήλ και του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» .
10. τις διατάξεις του **N.3882/2010(ΦΕΚ166/A/22.09.2010)** «Εθνική υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/2/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14^{ης} Μαρτίου 2007 και άλλες διατάξεις. Τροποποίηση του ν.1647/1986 «Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας(ΟΚΧΕ) και άλλες σχετικές διατάξεις» (ΦΕΚ141/A).
11. Το **Νόμο 4013/2011** «Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων – Αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του ν. 3588/2007 (πρωχρεωτικός κώδικας) – Προπρωχρεωτική διαδικασία εξυγίανσης και άλλες διατάξεις» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει και την με Α.Π. Π1/1493/04-09-2012, εγκύκλιο της Γ.Γ. ΕΜΠΟΡΙΟΥ με θέμα «Κράτηση 0,10% στις συμβάσεις που υπάγονται στον Ν.4013/2011 για τις λειτουργικές ανάγκες της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων».
12. Την υπ' αριθμόν οικ. 167802/20-04-2011 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υ.ΠΕ.Κ.Α. με θέμα: Ένταξη της Πράξης «Οργάνωση της Λειτουργίας της Προστατευόμενης Περιοχής του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου και του Φορέα Διαχείρισής της" στο Ε.Π. "Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013».
13. Την υπ' αριθμόν οικ. 174800/16-12-2011 Απόφαση του Ειδικού Γραμματέα Υδάτων του Υ.ΠΕ.Κ.Α. με θέμα: 1η τροποποίηση της Πράξης με κωδικό MIS 340184 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Περιβάλλον -Αειφόρος Ανάπτυξη"
14. Τις υπ' αριθ. 05/2012 και 06/2012 Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής με την οποία εγκρίθηκε η υλοποίηση των ανωτέρω υπηρεσιών.
15. Την υπ' αριθ. 17/2012 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής με την οποία εξουσιοδοτείται ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ. για την έγκριση της υλοποίησης και διεκπεραίωσης των διαδικασιών προκηρύξεων και της έγκρισης των όρων δημοπράτησης.
16. Την υπ' αριθ. 78/2014 Απόφαση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής με την οποία εγκρίνεται η διενέργεια του παρόντος διαγωνισμού, καθώς και οι όροι της παρούσας Προκήρυξης (όροι δημοπράτησης) και οποιαδήποτε τροποποίηση αυτών, η οποία θα γνωστοποιείται στους υποψηφίους όπως προσδιορίζεται κατωτέρω.
17. Τους όρους που περιέχονται στην παρούσα Προκήρυξη και οποιαδήποτε τυχόν τροποποίηση αυτών.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΡΓΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

ΕΠΠΕΡΑΑ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

3.2 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Η συμμετοχή στον προκηρυσσόμενο με το παρόν τεύχος διαγωνισμό είναι ανοικτή, επί ίσοις όροις, σε όσους πληρούν τις νομικές, οικονομικές ή τεχνικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στην Προκήρυξη και διαθέτουν την απαιτούμενη επαγγελματική επάρκεια και εμπειρία.

Στον διαγωνισμό γίνονται δεκτές οι προσφορές που είναι σύμφωνες με όλους τους όρους, τις προϋποθέσεις και τις προδιαγραφές της προκήρυξης. Προσφορές, που κατά την κρίση της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού, είναι αόριστες και ανεπίδεκτες εκτίμησης ή περιέχουν όρους αντίθετους προς την Προκήρυξη ή/και αιρέσεις, χαρακτηρίζονται ως μη αποδεκτές και απορρίπτονται.

Γίνονται δεκτές προσφορές για ένα ή περισσότερα Τμήματα, σύμφωνα με τους όρους υποβολής προσφορών.

Δεν γίνονται δεκτές και απορρίπτονται ως απαράδεκτες, προσφορές που υποβάλλονται για μέρος Τμήματος.

Επίσης δεν γίνονται δεκτές και απορρίπτονται ως απαράδεκτες, προσφορές που αντιμετωπίζουν ενιαία το σύνολο του Έργου ή προσφορές που αντιμετωπίζουν ενιαία περισσότερα του ενός Τμήματα.

Αναλυτικά, τα αντικείμενα των Τμημάτων και συνολικά οι υποχρεώσεις των αναδόχων περιγράφονται στο ΜΕΡΟΣ Β (ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ) της Διακήρυξης αυτής.

Τα έγγραφα της προσφοράς και της Σύμβασης καθώς και όλη η σχετική αλληλογραφία που είναι δυνατό να απαιτηθεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα.

Δικαιολογητικά που εκδίδονται από κράτος εκτός Ελλάδος συνοδεύονται υποχρεωτικά από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα.

Άρθρο 4

ΑΙΤΗΣΗ - ΠΑΡΟΧΗ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΩΝ

Προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι να παραλάβουν την προκήρυξη μπορούν να απευθύνονται στο Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου, οδός Ελευθερίου Βενιζέλου 1, Ζάκυνθος, Τ.Κ. 29100, κ. Γεώργιο Χαρμπί, τηλ. 2695029870, fax: 2695023499, email: info@nmp-zak.org εργάσιμες ημέρες και ώρες, 9.00-15.00. Η καταληκτική προθεσμία για την λήψη των εγγράφων του διαγωνισμού είναι η **21/11/2014**, ημέρα **Παρασκευή** και ώρα **10:00** (Τμήμα 1: Παρακολούθηση του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας, θαλάσσιων θηλαστικών και ιχθυοπανίδας/μεγαβενθικής πανίδας), **12:00** (Τμήμα 2: Παρακολούθηση παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων κοινωτικού ενδιαφέροντος), (ίδια με στοιχεία με αυτά την προθεσμίας υποβολής προσφορών). Για την παραλαβή της διακήρυξης δεν προβλέπεται κόστος.

Σε περίπτωση που οι παραλήπτες της Προκήρυξης διαπιστώσουν ότι το παραληφθέν αντίγραφο δεν είναι πλήρες, σύμφωνα με τον πίνακα περιεχομένων και το συνολικό αριθμό σελίδων, δικαιούνται να ζητήσουν από

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΡΓΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

το Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου, εντός πέντε (5) ημερών από της παραλαβής, νέο πλήρες αντίγραφο. Ενστάσεις κατά της νομιμότητας του διαγωνισμού με το αιτιολογικό της μη πληρότητας του παραληφθέντος αντιγράφου της Προκήρυξης, θα απορρίπτονται ως απαράδεκτες.

Οι υποψήφιοι μπορούν να ζητήσουν γραπτώς (με επιστολή ή τηλεομοιοτυπία) από το Φορέα Διαχείρισης συμπληρωματικές πληροφορίες ή διευκρινίσεις για το περιεχόμενο της παρούσας διακήρυξης μέχρι δώδεκα (12) ημέρες πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών.

Οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τα τεύχη Προκήρυξης του διαγωνισμού γνωστοποιούνται σε όλους όσους έλαβαν την Προκήρυξη, από την Υπηρεσία διενέργειας του διαγωνισμού το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει οριστεί για την παραλαβή των προσφορών, εφόσον έχουν ζητηθεί εμπρόθεσμα κατά τα ανωτέρω.

Κανένας υποψήφιος Ανάδοχος δεν μπορεί σε οποιαδήποτε περίπτωση να επικαλεστεί προφορικές απαντήσεις εκ μέρους της Υπηρεσίας διενέργειας του διαγωνισμού.

Μετά την κατάθεση και την αποσφράγιση των Προσφορών, διευκρινίσεις, τροποποιήσεις ή αποκρούσεις όρων της Προκήρυξης ή των προσφορών δεν γίνονται δεκτές και απορρίπτονται ως απαράδεκτες.

Επίσης όλα τα σχετικά έγγραφα μπορούν να ανακτηθούν μέσω διαδικτύου από το διαδικτυακό τόπο www.nmp-zak.org

Οι παραλήπτες της Προκήρυξης θα πρέπει να συμπληρώνουν και παραδώσουν στην Αναθέτουσα Αρχή σχετικό έντυπο με τα στοιχεία των ενδιαφερομένων (όπως επωνυμία, διεύθυνση, τηλέφωνο, φαξ, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), έτσι ώστε η Υπηρεσία διενέργειας του διαγωνισμού να έχει στη διάθεσή της πλήρη κατάλογο όσων παρέλαβαν την Προκήρυξη, για την περίπτωση που προκύψει ανάγκη αποστολής τυχόν συμπληρωματικών εγγράφων ή διευκρινίσεων επ' αυτής.

Περίληψη της παρούσας Διακήρυξης έχει σταλεί για δημοσίευση:

- στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων την **26-09-2014**.
- στο «Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων» της Εφημερίδας της Κυβέρνησης την **29-09-2014**.
- στα Επιμελητήρια (ΕΒΕΑ, ΤΕΕ, ΓΕΩΤΕΕ) και στη ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ (ΓΓΒ) την **29-09-2014**.
- σε 2 ημερήσιες οικονομικές εφημερίδες την **29-09-2014**.
- Σε μια τοπική εφημερίδα στην Ζάκυνθο την **29-09-2014**.
- Σε μια εβδομαδιαία εφημερίδα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων την **29-09-2014**.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΡΓΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

- στην ιστοσελίδα της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠΠΕΡΑΑ και στη Διαύγεια του Φ.Δ. του ΕΘΠΖ (<http://et.diaugeia.gov.gr/nmpz>).
- στην ιστοσελίδα του Φορέα Διαχείρισης του ΕΘΠΖ ολόκληρη η Διακήρυξη.

Το κόστος δημοσίευσης στον ελληνικό τύπο βαρύνει την Αναθέτουσα Αρχή.

Περίληψη της παρούσας Διακήρυξης (προκήρυξη) θα αναρτηθεί στον Πίνακα Ανακοινώσεων της Αναθέτουσας Αρχής και συγκεκριμένα στα γραφεία του Φορέα Διαχείρισης.

Άρθρο 5

ΧΡΟΝΟΣ – ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Οι ενδιαφερόμενοι δύνανται να υποβάλλουν την Προσφορά τους, μη εξαρτώμενη από όρο, προϋπόθεση, αίρεση ή επιφύλαξη, στην Αναθέτουσα Αρχή, οδό Ελευθερίου Βενιζέλου 1, Ζάκυνθος, Τ.Κ. 29100, **μέχρι την 21-11-2014 ημέρα Παρασκευή και ώρα 10:00** (Τμήμα 1: Παρακολούθηση του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας, θαλάσσιων θηλαστικών και ιχθυοπανίδας/μεγαβενθικής πανίδας), **12:00** (Τμήμα 2: Παρακολούθηση παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος). Προσφορά μπορεί να υποβληθεί και με συστημένη ταχυδρομική επιστολή ή με courier που απευθύνεται στην Αναθέτουσα Αρχή. Όσες προσφορές υποβληθούν κατ' αυτόν τον τρόπο θα ληφθούν υπόψη μόνο εφόσον φθάσουν στην Αναθέτουσα Αρχή μέχρι την ως άνω καταληκτική ημερομηνία και ώρα. Η ευθύνη της έγκαιρης άφιξης της Προσφοράς βαρύνει αποκλειστικά τους Προσφέροντες και δεν αναγνωρίζεται καθυστέρηση ακόμη και για ανωτέρα βία.

Προσφορές που θα κατατεθούν μετά την παραπάνω ημερομηνία και ώρα οι οποίες, αν και ταχυδρομήθηκαν έγκαιρα, έφθασαν στην Αναθέτουσα Αρχή μετά την ως άνω ημέρα και ώρα, δεν αποσφραγίζονται αλλά επιστρέφονται ως εκπρόθεσμες.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΡΓΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α2
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ

Άρθρο 6

ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ

Όλες οι πληροφορίες που περιέχονται στην Προκήρυξη αυτή και τα δικαιώματα επί αυτής ανήκουν στην Αναθέτουσα Αρχή και η χρήση της Προκήρυξης από τους Υποψηφίους προσφέροντες επιτρέπεται μόνον για τις ανάγκες προετοιμασίας των προσφορών τους.

Άρθρο 7

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ

Η Προκήρυξη αυτή αποτελείται από:

- α. το παρόν Μέρος Α (Γενικοί και Ειδικοί Όροι) που περιλαμβάνει επτά (7) Κεφάλαια και τριάντα πέντε (35) Άρθρα.
- β. το Μέρος Β (Τεχνική Περιγραφή).
- γ. Τέσσερα (4) Παραρτήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α3
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Άρθρο 8

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

8.1 ΔΙΚΑΙΟΥΜΕΝΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Η συμμετοχή στον διαγωνισμό είναι ανοιχτή και ελεύθερη, χωρίς περιορισμό στον αριθμό των υποψηφίων αναδόχων και σε όσους πληρούν τις νομικές, οικονομικές, τεχνικές, ποιοτικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις που προβλέπονται από τη διακήρυξη και τη σχετική Νομοθεσία και διαθέτουν αποδεδειγμένα την απαιτούμενη επαγγελματική εμπειρία, επάρκεια και υποδομές για την ανάπτυξη και ολοκλήρωση του έργου.

Δικαίωμα συμμετοχής στον διαγωνισμό, έχουν Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ή ενώσεις ή κοινοπραξίες αυτών που υποβάλλουν κοινή προσφορά, που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός Κράτους - Μέλους της ΕΕ, του Ε.Ο.Χ όπως και χωρών που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη Συμφωνία περί Δημοσίων Συμβάσεων του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (Π.Ο.Ε) και έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους στο εσωτερικό της ΕΕ, του ΕΟΧ και στο εσωτερικό των χωρών που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη Συμφωνία Δημοσίων Συμβάσεων του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (Π.Ο.Ε), η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν2513/97(ΦΕΚ139/Α/27.06.97) ή σε τρίτες χώρες που έχουν συνάψει συμφωνίες σύνδεσης με την Ε.Ε, και έχουν αποδεδειγμένες ικανότητες, εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία στο σχεδιασμό, τον προγραμματισμό, την υποστήριξη και υλοποίηση έργων συναφών με το αντικείμενο της παρούσας διακήρυξης και που ικανοποιούν τους γενικούς και ειδικούς όρους και περιορισμούς τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που προκύπτουν ευθέως από τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής.

Επιπλέον, ο υποψήφιος ανάδοχος απαιτείται να διαθέτει την κατάλληλη οργάνωση, δομή και μέσα, δηλαδή:

Κατάλληλο υλικοτεχνικό εξοπλισμό και λογισμικά ανάλυσης και επεξεργασίας δεδομένων όπως παρακάτω:

Για το Τμήμα 1: Παρακολούθηση του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας, θαλάσσιων θηλαστικών και ιχθυοπανίδας/μεγαβενθικής πανίδας.

1. Κατάλληλο σκάφος για τις εργασίες πεδίου.
2. Κατάλληλο καταδυτικό εξοπλισμό (συμπεριλαμβάνοντας και τον εξοπλισμό για τις υποβρύχιες καταγραφές) και υποβρύχιες φωτογραφικές μηχανές και βιντεοκάμερες υψηλής ανάλυσης.
3. Λογισμικά ανάλυσης δεδομένων (Στατιστικά Πακέτα Ανάλυσης) και λογισμικά Ανάλυσης Γεωχωρικής Πληροφορίας (GIS).

Για το Τμήμα 2: Παρακολούθηση παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος.

1. Κατάλληλο σκάφος για τις εργασίες πεδίου.

2. Κατάλληλο καταδυτικό εξοπλισμό (συμπεριλαμβάνοντας και τον εξοπλισμό για τις υποβρύχιες καταγραφές) και υποβρύχιες φωτογραφικές μηχανές και βιντεοκάμερες υψηλής ανάλυσης.
3. Κατάλληλα ηχοβολιστικά όργανα πεδίου για την αποτύπωση του θαλάσσιου πυθμένα (π.χ. sidescan sonar).
4. Λογισμικά ανάλυσης δεδομένων (Στατιστικά Πακέτα Ανάλυσης) και λογισμικά Ανάλυσης Γεωχωρικής Πληροφορίας (GIS).

Κριτήριο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας του υποψηφίου αναδόχου:

Ομάδα έργου για την οποία θα πρέπει να ισχύουν, ανά Τμήμα τα εξής:

Για το Τμήμα 1: Παρακολούθηση του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας, θαλάσσιων θηλαστικών και ιχθυοπανίδας/μεγαβενθικής πανίδας.

Ομάδα έργου, στη σύνθεση της οποίας θα περιλαμβάνονται τουλάχιστον οι παρακάτω πέντε (5) επιστήμονες:

1) Ένας ειδικός επιστήμονας συντονιστής (υπεύθυνος διαχείρισης του Τμήματος 1) που πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με οκταετή (8-ετή) τουλάχιστον εμπειρία σε αντικείμενο συναφές με την μελέτη και διαχείριση των ιχθυοαποθέματων.

2) Ένας ειδικός επιστήμονας που πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με οκταετή (8-ετή) τουλάχιστον εμπειρία σε αντικείμενο συναφές με την βιολογία και οικολογία των ιχθύων.

3) Ένας ειδικός επιστήμονας που πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με οκταετή (8-ετή) τουλάχιστον εμπειρία σε αντικείμενο συναφές με θέματα θαλάσσιας βιοποικιλότητας και βενθικών βιοκοινοτήτων.

4) Ένας ειδικός επιστήμονας που πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με πενταετή (5-ετή) τουλάχιστον εμπειρία σε αντικείμενο συναφές με την βιολογία και οικολογία της Μεσογειακής Φώκιας.

5) Ένας ειδικός επιστήμονας που πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με πενταετή (5-ετή) τουλάχιστον εμπειρία σε αντικείμενο συναφές με την βιολογία και οικολογία των θαλάσσιων θηλαστικών.

Η εργασιακή εμπειρία δύναται να αποδειχθεί με την προσκόμιση βεβαιώσεων των κατά περίπτωση αναθετουσών αρχών που θα αφορούν υπηρεσίες σχετικές με το αντικείμενο της παρούσας προκήρυξης.

Για το Τμήμα 2: Παρακολούθηση παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος.

Ομάδα έργου, στη σύνθεση της οποίας θα περιλαμβάνονται τουλάχιστον οι παρακάτω πέντε (5) επιστήμονες:

- 1) Ένας ειδικός επιστήμονας συντονιστής (υπεύθυνος διαχείρισης του Τμήματος 2) που πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με δεκαετή (10-ετή) τουλάχιστον εμπειρία σε αντικείμενο συναφές με την θαλάσσια βιοποικιλότητα και τις βενθικές βιοκοινότητες.
- 2) Ένας ειδικός επιστήμονας που πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με επταετή (7-ετή) τουλάχιστον εμπειρία σε αντικείμενο συναφές με την αποτύπωση της παράκτιας γεωμορφολογίας και των υποθαλάσσιων οικοτόπων.
- 3) Ένας ειδικός επιστήμονας που πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με επταετή (7-ετή) τουλάχιστον εμπειρία σε αντικείμενο συναφές με θέματα θαλάσσιας βιοποικιλότητας και βενθικών βιοκοινοτήτων.
- 4) Ένας ειδικός επιστήμονας που πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με επταετή (7-ετή) τουλάχιστον εμπειρία σε αντικείμενο συναφές με θέματα θαλάσσιας βιοποικιλότητας.
- 5) Ένας ειδικός επιστήμονας που πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τριετή (3) τουλάχιστον εμπειρία (αθροιστικά) σε αντικείμενο συναφές με α) την κατασκευή χαρτών στο θαλάσσιο περιβάλλον σε θέματα σχετικά με τη διαχείριση παράκτιων οικοσυστημάτων ή την προστασία της βιοποικιλότητας και β) την ανάλυση συστημάτων γεωγραφικής πληροφορίας (GIS).

Η ανωτέρω εμπειρία των ατόμων της Ομάδας έργου είναι η ελάχιστη που απαιτείται.

Η παραπάνω Ομάδα και ο συντονιστής του έργου μπορούν να συνεπικουρούνται από συνεργάτες υψηλής εξειδίκευσης σε διάφορα επιμέρους θέματα, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο από τον υποψήφιο ανάδοχο, για την κάλυψη των αναγκών του έργου και σύμφωνα με την πρόταση της μεθοδολογίας προσέγγισης του έργου που θα κατατεθεί. Σημαντικός παράγοντας αξιολόγησης της ομάδας αποτελεί και η οργάνωση της ομάδας όσον αφορά τη διοικητική της δομή με απαραίτητο το διαχωρισμό των ρόλων του συντονισμού της ομάδας και της διοικητικής υποστήριξης αυτής.

Στην περίπτωση των ενώσεων δεν απαιτείται να έχουν λάβει συγκεκριμένη νομική μορφή προκειμένου να υποβάλλουν προσφορά, ούτε απαιτείται να περιβληθούν σε Κοινοπρακτικό σχήμα ή άλλη Νομική Μορφή σε περίπτωση κατακύρωσης σε αυτές.

Με την υποβολή της προσφοράς κάθε μέλος της Ένωσης ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον. Σε περίπτωση κατακύρωσης η ευθύνη αυτή εξακολουθεί να υφίσταται μέχρι πλήρους εκτέλεσης της σύμβασης.

Σε περίπτωση που, εξαιτίας ανικανότητας για οποιοδήποτε λόγο ή ανωτέρας βίας, μέλος μιας ένωσης δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις της ένωσης κατά το χρόνο αξιολόγησης των προσφορών, τα υπόλοιπα μέρη συνεχίζουν να έχουν την ευθύνη ολόκληρης της κοινής προσφοράς με την ίδια τιμή. Εάν η παραπάνω ανικανότητα προκύψει κατά τον χρόνο εκτέλεσης της σύμβασης, τα υπόλοιπα έχουν την ευθύνη της ολοκλήρωσης αυτής με την ίδια τιμή και τους ίδιους όρους. Τα υπόλοιπα μέρη της ένωσης και στις δυο περιπτώσεις μπορούν να προτείνουν αντικατάσταση από νέο μέλος ανάλογων προσόντων με αυτά του αποχωρήσαντος. Η αντικατάσταση μπορεί να εγκριθεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου, ύστερα από γνωμοδότηση της αρμοδίας επιτροπής του.

Τα φυσικά και νομικά πρόσωπα της αλλοδαπής ή ενώσεις ή κοινοπραξίες αυτών που υποβάλουν κοινή προσφορά, απαιτείται να προσκομίσουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά προκειμένου να αποδείξουν την εγγραφή τους σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο ή να προσκομίσουν ένορκη βεβαίωση ή πιστοποιητικό από τους όρους που προβλέπονται στη νομοθεσία της χώρας εγκατάστασής τους.

Απαγορεύεται, επί ποινή αποκλεισμού, η συμμετοχή στον διαγωνισμό ενός νομικού προσώπου ή ενός φυσικού προσώπου, σε περισσότερες από μία συμμετοχές (σχήματα διαγωνιζομένων) και με οποιαδήποτε μορφή συνεργασίας, της υπεργολαβίας συμπεριλαμβανομένης. Απαγορεύεται τα ίδια πρόσωπα της ομάδας έργου να συμμετέχουν σε περισσότερα του ενός σχήματα.

Αποτελεί κώλυμα σύγκρουσης συμφερόντων η ταυτόχρονη συμμετοχή διαγωνιζόμενου στην εκτέλεση της παρούσας σύμβασης και της μελέτης «**Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων**» (δημοσίευση διαγωνισμού από ΥΠΕΚΑ την 14-03-2012 με αρ. πρωτ. 160305/407) που αποβλέπει στην αξιολόγηση, συντονισμό, καθοδήγηση, έλεγχο κλπ των επιμέρους μελετών εποπτείας των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος των 28 φορέων διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένης και της παρούσας, διότι σε μια τέτοια περίπτωση θα υπήρχε σύγχυση των ιδιοτήτων ελέγχοντος και ελεγχόμενου. Ως συμμετοχή στο σχήμα που εκτελεί την παρούσα σύμβαση νοείται είτε η άμεση είτε και η έμμεση. Το κώλυμα αφορά και τα στελέχη του διαγωνιζόμενου στην παρούσα διαδικασία (μέλη του Αναδόχου σχήματος). Η παρά το κώλυμα αυτό συμμετοχή, ή και οποιαδήποτε σχέση που δημιουργεί σύγκρουση συμφερόντων με διαγωνιζόμενο ή τον ανάδοχο της μελέτης «**Οριζόντιος τεχνικός.....**», αποτελεί λόγο αποκλεισμού από τον παρόντα διαγωνισμό και έκπτωσης από τη σύμβαση παροχής των υπηρεσιών.

8.2 ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Στον διαγωνισμό **δε γίνονται δεκτοί:**

1. Όσοι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου.
2. Όσοι απώλεσαν το δικαίωμα να συμμετέχουν σε δημόσιους διαγωνισμούς με απόφαση άλλης Δημόσιας Υπηρεσίας ή Ν.Π.Δ.Δ. γιατί δεν εκπλήρωσαν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις ή/και έχουν κηρυχθεί, με τελεσίδικη απόφαση, έκπτωτοι από σύμβαση προμηθειών ή υπηρεσιών του δημόσιου τομέα.
3. Όσα φυσικά ή νομικά πρόσωπα του εξωτερικού έχουν υποστεί αντίστοιχες με τις παραπάνω κυρώσεις.
4. Οι προσφέροντες, εις βάρος των οποίων υπάρχει αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, γνωστή στην Αναθέτουσα Αρχή, για έναν ή περισσότερους από τους λόγους που απαριθμούνται κατωτέρω:
  - α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 §1 της κοινής δράσης της 98/773/ΔΕΥ του Συμβουλίου,
  - β) δωροδοκία, όπως αυτή ορίζεται αντίστοιχα στο άρθρο 3 της πράξης του Συμβουλίου της 26^{ης} Μαΐου 1997 και στο άρθρο 3 §1 της κοινής δράσης 98/742/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου,
  - γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,
  - δ) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10^{ης} Ιουνίου 1991, για την πρόληψη χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

- ε) Υπεξαίρεση, απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, ψευδορκία, δωροδοκία και δόλια χρεοκοπία.
5. Όσοι τελούν υπό πτώχευση, εκκαθάριση, παύση εργασιών, αναγκαστική διαχείριση ή πτωχευτικό συμβιβασμό ή αναστολή εργασιών ή τελεί σε κατάσταση ανάλογη που προβλέπεται από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του.
  6. Όσοι, εναντίον των οποίων έχει κινηθεί διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, εκκαθάρισης, αναγκαστικής διαχείρισης, πτωχευτικού συμβιβασμού ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του.
  7. Όσοι έχουν καταδικαστεί βάσει απόφασης που έχει ισχύ δεδικασμένου, σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας όπου εκδόθηκε η απόφαση, και η οποία διαπιστώνει αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική τους διαγωγή.
  8. Όσοι έχουν διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα που αποδεδειγμένως διαπιστώθηκε με οποιοδήποτε μέσο.
  9. Όσοι δεν έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την καταβολή φόρων καθώς και την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένοι.
  10. Όσοι είναι ένοχοι ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή πληροφοριών που απαιτούνται σύμφωνα με την παρούσα Διακήρυξη ή όταν δεν έχουν παράσχει τις πληροφορίες αυτές.
  11. Όσοι αποκλείονται για λόγους που προβλέπονται στις λοιπές διατάξεις της παρούσας διακήρυξης.

Σε περίπτωση ένωσης ή κοινοπραξίας, για την ολική απόρριψη αρκεί οποιαδήποτε από τις παραπάνω προϋποθέσεις αποκλεισμού να ισχύει για ένα τουλάχιστον μέλος της ένωσης ή κοινοπραξίας.

Η αναθέτουσα Αρχή μπορεί, εφόσον αμφιβάλλει ως προς την προσωπική κατάσταση των υποψηφίων, να απευθυνθεί στις αρμόδιες αρχές για να λάβει τις πληροφορίες που θεωρεί απαραίτητες για την προσωπική κατάσταση των υποψηφίων. Όταν οι πληροφορίες αφορούν έναν υποψήφιο εγκαταστημένο σε άλλο κράτος μέλος, η αναθέτουσα μπορεί να ζητεί τη συνεργασία των αρμοδίων αρχών. Τα αιτήματα αυτά αφορούν, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους όπου είναι εγκαταστημένος ο υποψήφιος ή ο προσφέρων, τα νομικά ή/ και φυσικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των διευθυντών επιχείρησης, ή οποιουδήποτε προσώπου έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου του υποψηφίου ή του προσφέροντας.

Άρθρο 9

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Οι συμμετέχοντες στον διαγωνισμό υποβάλλουν στην Ελληνική γλώσσα, στο φάκελο «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ» τα κάτωθι 9.1 και 9.2 οριζόμενα δικαιολογητικά. Δικαιολογητικά που έχουν εκδοθεί εκτός Ελλάδος θα συνοδεύονται, επί ποινή αποκλεισμού, από επίσημη μετάφρασή τους στην Ελληνική γλώσσα. Ως επίσημη μετάφραση θεωρείται η διενεργούμενη από την μεταφραστική υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών, από δικηγόρο ή από συμβολαιογράφο, που έχουν δικαίωμα επικύρωσης μετάφρασης.

9.1 ΕΓΓΥΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Οι Προσφέροντες οφείλουν υποχρεωτικά και με ποινή αποκλεισμού, μαζί με την προσφορά, να καταθέσουν Εγγύηση Συμμετοχής τους στον διαγωνισμό, της οποίας το ποσό θα πρέπει να καλύπτει το 5% της συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης ανά Τμήμα συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.. Πιο αναλυτικά:

Για το Τμήμα 1: Εννέα χιλιάδες τριάντα έξι ευρώ και ενενήντα επτά λεπτά (9.036,97€).

Για το Τμήμα 2: Πέντε χιλιάδες εννιακόσια ογδόντα επτά ευρώ και τριάντα δύο λεπτά (5.987,32€)

Σε περίπτωση Ένωσης ή Κοινοπραξίας προσώπων που υποβάλλουν κοινή προσφορά ή εγγύηση συμμετοχής πρέπει να είναι ενιαία στο όνομα όλων των μελών της Ένωσης ή Κοινοπραξίας.

Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει για τουλάχιστον δύο (2) μήνες μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς.

Σε περίπτωση που ο υποψήφιος Ανάδοχος, στον οποίο θα κατακυρωθεί το Έργο, αρνηθεί να υπογράψει εμπροθέσμως τη Σύμβαση ή να καταθέσει, προ της υπογραφής της Σύμβασης, Εγγυητική Επιστολή Καλής Εκτέλεσης, ή να εκπληρώσει εμπρόθεσμα οποιαδήποτε άλλη υποχρέωσή του, που απορρέει από τη συμμετοχή του στο Διαγωνισμό, κηρύσσεται έκπτωτος, οπότε η Εγγύηση Συμμετοχής καταπίπτει αυτοδικαίως υπέρ της Αναθέτουσας Αρχής, μετά την έκδοση σχετικής απόφασης.

Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στον Ανάδοχο μετά την κατάθεση της εγγύησης καλής εκτέλεσης και μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης, ενώ στους λοιπούς προσφέροντες εντός τριών (3) ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας για την άσκηση της προβλεπόμενης ενδικοφανούς προσφυγής ή του προβλεπόμενου ένδικου βοηθήματος ή, σε περίπτωση απόρριψης του προβλεπόμενου ένδικου βοηθήματος, εντός τριών (3) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης στην αναθέτουσα αρχή.

Η εγγύηση συμμετοχής εκδίδεται από πιστωτικά ιδρύματα ή άλλα νομικά πρόσωπα που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) ή σε τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει τη Συμφωνία Δημοσίων Συμβάσεων του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, η οποία κυρώθηκε με το νόμο 2513/1997 και έχουν, σύμφωνα με την νομοθεσία των κρατών αυτών, αυτό το δικαίωμα.

Εγγυήσεις που εκδίδονται σε άλλο κράτος εκτός της Ελλάδας, θα συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην Ελληνική γλώσσα. Σε περίπτωση που η απόδοση όρου της ξενόγλωσσης εγγυητικής επιστολής διαφέρει από την απόδοσή του στην Ελληνική, η μετάφρασή του στην Ελληνική υπερισχύει της ξενόγλωσσης διατύπωσης.

Σε περίπτωση ένωσης / κοινοπραξίας φυσικών ή νομικών προσώπων θα πρέπει να σημειώνεται στην εγγύηση συμμετοχής ότι καλύπτει όλα τα μέλη της ένωσης αλληλεγγύως.

Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να συνταχθεί σύμφωνα με το υπόδειγμα 1 (Παράρτημα) της παρούσας προκήρυξης.

9.2 ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ Φυσικών ή Νομικών Προσώπων

Οι Προσφέροντες οφείλουν, μαζί με την εγγύηση συμμετοχής, να καταθέσουν τα παρακάτω δικαιολογητικά:

1. Υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α' 75), όπως εκάστοτε ισχύει, που θα φέρει ημερομηνία εντός των τελευταίων τριάντα ημερολογιακών ημερών προ της καταληκτικής ημέρας υποβολής των προσφορών χωρίς να απαιτείται βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής από αρμόδια διοικητική αρχή ή τα ΚΕΠ, στην οποία:
  - 1.α) Να αναγράφονται τα στοιχεία του Διαγωνισμού ή της διαδικασίας ανάθεσης στην οποία θα συμμετάσχουν και στην οποία θα δηλώνεται ότι, μέχρι και την ημέρα υποβολής της προσφοράς τους, οι προσφέροντες:
    - δεν έχουν καταδικασθεί με αμετάκλητη απόφαση για κάποιο αδίκημα από τα αναφερόμενα στην περίπτωση 8.2.3 της παρούσης διακήρυξης
    - δεν τελούν σε κάποια από τις αναφερόμενες στις περιπτώσεις 8.2.4 και 8.2.5 της παρούσης διακήρυξης
    - δεν τελούν σε κάποια από τις αναφερόμενες στην περίπτωση 8.2.6 της παρούσης διακήρυξης
    - είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμεροι ως προς τις υποχρεώσεις τους, όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και την πληρωμή των φόρων και των τελών
    - Είναι, κατά την ημέρα υποβολής της προσφοράς ή της κατάθεσής της στο ταχυδρομείο, εγγεγραμμένος στο οικείο Επιμελητήριο / επαγγελματικό μητρώο, αναγράφοντας και το ειδικό επάγγελμά του (τα αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα δηλώνουν ότι είναι εγγεγραμμένα στα Μητρώα του οικείου επιμελητηρίου ή ισοδύναμες επαγγελματικές ενώσεις της χώρας εγκατάστασής τους και το ειδικό επάγγελμά τους).
    - δεν τελεί υπό κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων και ούτε θα υποβάλλει στο μέλλον προσφορά σε διαγωνισμό που μπορεί να τον οδηγήσει σε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων, για παράδειγμα: I) υποβολή προσφοράς σε έργο, που ανήκει σε πρόγραμμα, στο οποίο ο προσφέρων έχει συμμετάσχει άμεσα ή έμμεσα στην διαδικασία εκ των προτέρων, ενδιάμεσης ή τελικής αξιολόγησης, II) υποβολή προσφοράς σε έργο, στο οποίο έχει συμμετάσχει άμεσα ή έμμεσα στη διαδικασία σύνταξης των σχετικών τεχνικών προδιαγραφών, με βάση το άρθρο 94 του Κανονισμού 1605/02 του Συμβουλίου.
  - 1.β) Να αναλαμβάνεται η υποχρέωση για την έγκαιρη και προσήκουσα προσκόμιση των δικαιολογητικών των πινάκων 1 έως 5 του παρόντος άρθρου, κατά περίπτωση και σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των άρθρων 6 και 20 του Π.Δ. 118/2007 και του άρθρου 25 του Ν. 3614/2007.
2. Έγγραφο εκπροσώπησης προς εκείνον που υποβάλλει την προσφορά.
3. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86, στην οποία θα δηλώνει ο Υποψήφιος Ανάδοχος, ότι η προσφορά του συντάχθηκε σύμφωνα με τους όρους της παρούσας Διακήρυξης, της οποίας έλαβε γνώση και ότι αποδέχεται ανεπιφύλακτα τους όρους της Διακήρυξης καθώς και ότι παραιτείται από κάθε δικαίωμα αποζημίωσης για οποιαδήποτε Απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, ιδίως της αναβολής ή ακύρωσης του Διαγωνισμού ή της υπαναχώρησης της Αναθέτουσας Αρχής ή της κρίσης της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού όπως και για κάθε λόγο δημοσίου συμφέροντος. Στην ανωτέρω δήλωση πρέπει να περιλαμβάνεται επίσης ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στην προσφορά είναι αληθή και ακριβή.

4. Υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α' 75), όπως εκάστοτε ισχύει, που θα φέρει ημερομηνία εντός των τελευταίων τριάντα ημερολογιακών ημερών προ της καταληκτικής ημέρας υποβολής των προσφορών χωρίς να απαιτείται βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής από αρμόδια διοικητική αρχή ή τα ΚΕΠ, στην οποία θα αναφέρεται ότι δεν συμμετέχουν οι ίδιοι ή τα στελέχη του διαγωνιζόμενου στην παρούσα διαδικασία (μέλη του Αναδόχου σχήματος) στην εκτέλεση της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» που αποβλέπει στην αξιολόγηση, συντονισμό, καθοδήγηση, έλεγχο κλπ των επιμέρους μελετών εποπτείας των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος των Φορέων Διαχείρισης.
5. Νομιμοποιητικά έγγραφα κάθε συμμετέχοντος όπως το Φ.Ε.Κ. ίδρυσης και οι τροποποιήσεις τους για διαγωνιζόμενους με μορφή Α.Ε. ή Ε.Π.Ε., επικυρωμένο αντίγραφο ή απόσπασμα του καταστατικού του διαγωνιζόμενου και των εγγράφων τροποποιήσεων αυτού (για Ο.Ε. και Ε.Ε.), πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής περί τροποποιήσεων καταστατικού/μη λύσης της εταιρίας, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί το μέγιστο (3) μήνες πριν από την ημερομηνία υποβολής προσφορών.
6. Στοιχεία και έγγραφα από τα οποία πρέπει να προκύπτουν ο Πρόεδρος και ο Διευθύνων Σύμβουλος της Α.Ε., καθώς και τα υπόλοιπα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα να δεσμεύουν με την υπογραφή τους το νομικό πρόσωπο, και τα έγγραφα της νομιμοποίησης αυτών, αν αυτό δεν προκύπτει ευθέως από το καταστατικό, αναλόγως με τη νομική μορφή των εταιρειών ή κάθε άλλου νομικού προσώπου.
7. Λοιπά δικαιολογητικά ποιοτικής επιλογής

Προκειμένου η Αναθέτουσα Αρχή να διαπιστώσει τη φερεγγυότητα, την επαγγελματική αξιοπιστία, τη χρηματοπιστωτική και οικονομική κατάσταση καθώς και τις τεχνικές δυνατότητες των Υποψήφιων Αναδόχων, οι Υποψήφιοι Ανάδοχοι πρέπει να υποβάλλουν επί ποινή αποκλεισμού, με την αίτηση συμμετοχής τους στον διαγωνισμό με τα δικαιολογητικά του παρόντος άρθρου και τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- α. Αντίγραφο ή απόσπασμα ισολογισμών της επιχείρησης ή υπεύθυνη δήλωση περί του συνολικού ύψους του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, καθώς και του κύκλου εργασιών της, που αφορά ειδικότερα τις υπό ανάθεση υπηρεσίες, κατά τις τρεις (3) προηγούμενες του έτους Διαγωνισμού οικονομικές χρήσεις. Επισημαίνεται ότι, εάν η επιχείρηση λειτουργεί ή ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα σχετικά με τις υπό ανάθεση υπηρεσίες κατά χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπει την έκδοση κατά νόμο τριών ισολογισμών, ο Υποψήφιος Ανάδοχος πρέπει να υποβάλει τους ισολογισμούς, εφόσον υπάρχουν, ή τα σχετικά επίσημα στοιχεία που υπάρχουν κατά το διάστημα αυτό.
- β. Γενικές πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά, τη δραστηριότητα, την τεχνική υποδομή, το απασχολούμενο προσωπικό κατά ειδικότητα καθώς και περιγραφή των μέσων ποιοτικού ελέγχου των παρεχόμενων από αυτούς υπηρεσιών. Επιπρόσθετα, πρέπει να κατατεθεί επί ποινή αποκλεισμού, πίνακας με τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό και τα λογισμικά ανάλυσης και επεξεργασίας δεδομένων που διαθέτει ο υποψήφιος Ανάδοχος σύμφωνα με το άρθρο 8.1 της παρούσας διακήρυξης.
- γ. Κατάλογο και συνοπτική περιγραφή των κυριότερων έργων παρόμοιων και συναφούς αντικειμένου με το προκηρυσσόμενο, τα οποία ολοκλήρωσαν κατά την προηγούμενη τριετία, με ένδειξη της οικονομικής τους αξίας, του χρόνου υλοποίησης και της Αναθέτουσας Αρχής και του ποσοστού συμμετοχής του διαγωνιζόμενου σε αυτό. Η ολοκλήρωση των ανωτέρω έργων θα αποδεικνύεται με σχετική βεβαίωση ή πρωτόκολλο παραλαβής που έχει εκδοθεί από την κατά περίπτωση αναθέτουσα δημόσια αρχή. Σε

περίπτωση υπεργολαβίας απαιτείται αντίγραφο της σχετικής σύμβασης υπεργολαβίας και υπεύθυνη δήλωση του αναδόχου περί του εκτελεστέου αντικειμένου της υπεργολαβίας.

- δ. Υπεύθυνη δήλωση περί του κύκλου εργασιών ως προς την παροχή υπηρεσιών του αντικειμένου της παρούσης κατά τη διάρκεια των τριών (3) προηγούμενων του έτους του διαγωνισμού οικονομικών χρήσεων.
- ε. Κατάλογο της ομάδας έργου, τα μέλη της οποίας θα πρέπει να διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρία σύμφωνα με τα ελάχιστα κριτήρια όπως αυτά αναφέρονται στο άρθρο 8.1, για την πιστοποίηση των οποίων θα πρέπει να προσκομίζονται βιογραφικά σημειώματα συνοδευόμενα με αποδεικτικά στοιχεία (κατάλογο έργων, αντίστοιχες συμβάσεις ή/και βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης, η/και δελτία παροχής υπηρεσιών-τιμολόγια κλπ). Ο/οι «εξωτερικοί συνεργάτες», όταν προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν εξωτερικοί συνεργάτες (μη μόνιμο προσωπικό του Υποψηφίου), θα δηλώνουν ρητά ότι: το έργο (αντικείμενο της παρούσας προκήρυξης), καθώς και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτό τελεί εν γνώσει τους.

Οι ενώσεις /κοινοπραξίες Φυσικών ή Νομικών Προσώπων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, αυτή, υπογράφεται υποχρεωτικά είτε από όλους, που αποτελούν την ένωση, είτε από εκπρόσωπό τους, εξουσιοδοτημένο με συμβολαιογραφική πράξη.

Επίσης θα πρέπει να καταθέσουν:

8. Συμφωνητικό μεταξύ των μελών της Ένωσης / Κοινοπραξίας όπου:

- i. να αναγράφεται και να οριοθετείται με σαφήνεια το ποσοστό συμμετοχής κάθε μέλους της Ένωσης/Κοινοπραξίας στην Ένωση/Κοινοπραξία και το ειδικό μέρος του Έργου, το οποίο αυτό θα αναλάβει στα πλαίσια υλοποίησης του Έργου στο σύνολο της Προσφοράς
- ii. να αναγράφεται το ποσοστό επί του Συμβατικού Τιμήματος που θα αντιστοιχεί σε κάθε μέλος της Ένωσης/Κοινοπραξίας
- iii. να δηλώνεται ένα μέλος ως υπεύθυνο για το συντονισμό και τη διοίκηση όλων των μελών της Ένωσης/Κοινοπραξίας.
- iv. να ορίζεται κοινός εκπρόσωπος της Ένωσης/Κοινοπραξίας και των μελών της για τη συμμετοχή της στον διαγωνισμό και την εκπροσώπηση της Ένωσης/ Κοινοπραξίας και των μελών της έναντι της Αναθέτουσας Αρχής.
- v. να δηλώνεται ότι σε κάθε περίπτωση τα μέλη της Ένωσης ή της κοινοπραξίας θα είναι αλληλεγγύως και εις ολόκληρον υπεύθυνα έναντι της αναθέτουσας αρχής για την εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης

9. Πράξη του αρμόδιου οργάνου κάθε μέλους της Ένωσης/Κοινοπραξίας από το οποίο να προκύπτει η έγκρισή του για τη συμμετοχή του μέλους:

- i. στην Ένωση / Κοινοπραξία
- ii. στο Διαγωνισμό

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά του άρθρου 9.2 είναι υποχρεωτικά επί ποινή αποκλεισμού.

Σε περίπτωση που ορισμένα από τα ανωτέρω δικαιολογητικά δεν εκδίδονται ή δεν καλύπτουν στο σύνολό τους όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις, πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να αναπληρωθούν με Ένορκη Δήλωση του Υποψηφίου Αναδόχου, ενώπιον συμβολαιογράφου ή Ειρηνοδίκη, στην οποία θα βεβαιώνεται ότι ο υποψήφιος Ανάδοχος δεν βρίσκεται στην αντίστοιχη κατάσταση. Η Ένορκη αυτή Δήλωση θα υποβληθεί υποχρεωτικά μαζί με την προσφορά του Υποψηφίου Αναδόχου.

Αν σε κάποια χώρα δεν εκδίδονται τα παραπάνω πιστοποιητικά ή έγγραφα, ή δεν καλύπτουν όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, μπορούν να αντικατασταθούν από ένορκη βεβαίωση του Προσφέροντα, ενώ σε περιπτώσεις χωρών όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση ενώπιον δικαστικής ή διοικητικής αρχής ή συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού. Δικαιολογητικά που εκδίδονται σε Κράτος εκτός Ελλάδας, θα συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην Ελληνική γλώσσα.

Η Επιτροπή Διενέργειας του Διαγωνισμού μπορεί να ζητήσει τη συμπλήρωση τυπικών ελλείψεων εκάστου των προσκομισθέντων δικαιολογητικών, εκτός από την ανωτέρω εγγύηση συμμετοχής, και οι υποψήφιοι υποχρεούνται να ανταποκριθούν μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία που θα ζητηθεί από την Επιτροπή Διενέργειας του Διαγωνισμού η συμπλήρωση τυπικών ελλείψεων, διαφορετικά αποκλείονται από την συνέχεια του διαγωνισμού.

Μετά την κατάθεση της προσφοράς, επί νομίμως υποβληθέντων δικαιολογητικών οι διαγωνιζόμενοι παρέχουν διευκρινίσεις μόνο όταν αυτές ζητούνται από την Επιτροπή Διενέργειας του Διαγωνισμού είτε κατά την ενώπιον της διαδικασία, είτε κατόπιν εγγράφου της Υπηρεσίας, μετά την σχετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού. Από τις διευκρινίσεις, οι οποίες παρέχονται, σύμφωνα με τα παραπάνω, λαμβάνονται υπόψη μόνο εκείνες που αναφέρονται στα σημεία για τα οποία υποβλήθηκε σχετικό αίτημα από την Επιτροπή Διενέργειας του Διαγωνισμού.

9.3 Δικαιολογητικά Συμμετοχής κατά το στάδιο της κατακύρωσης

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, κατά το άρθρο 25 του Ν. 3614/2007 και του Π.Δ. 118/2007, ο προσφέρων στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση, εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σ' αυτόν, από την Επιτροπή Διενέργειας του Διαγωνισμού, με βεβαίωση παραλαβής ή σύμφωνα με το Ν. 2672/1998 (Α' 290), οφείλει να υποβάλει, σε σφραγισμένο φάκελο, τα παρακάτω έγγραφα και δικαιολογητικά κατά περίπτωση, τα οποία αποσφραγίζονται και ελέγχονται κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 19 παρ. 6 του Π.Δ. 118/2007.

Κατόπιν, η Επιτροπή Διενέργειας του Διαγωνισμού εισηγείται σχετικά στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αναθέτουσας Αρχής. Η Αναθέτουσα Αρχή εκδίδει σχετική απόφαση σχετικά με τα στάδια της αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, κατά της οποίας μπορεί να προσφύγει ο Προσφέρων σύμφωνα με το Ν. 3886/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, σύμφωνα με το αρ. 21 της παρούσας Διακήρυξης.

Πίνακες δικαιολογητικών συμμετοχής κατά την κατακύρωση ανά κατηγορία

Πίνακας 1 – Δικαιολογητικά συμμετοχής – Έλληνες πολίτες

Πίνακας 1 – Δικαιολογητικά συμμετοχής – Έλληνες πολίτες	
1.	Πιστοποιητικό του οικείου Επιμελητηρίου, με το οποίο να πιστοποιείται αφενός η εγγραφή του Υποψηφίου Αναδόχου σε αυτό και το ειδικό επάγγελμά του ή βεβαίωση αρμόδιας αρχής με την οποία να πιστοποιείται αφενός η άσκηση του επαγγέλματός του κατά την ημέρα διενέργειας του Διαγωνισμού, αφετέρου, ότι εξακολουθεί να παραμένει εγγεγραμμένος μέχρι της επίδοσης της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης.
2.	Απόσπασμα ποινικού μητρώου έκδοσης του τελευταίου τριμήνου πριν από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης από το οποίο να προκύπτει ότι: 1/ δεν έχει καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση α) για κάποιο από τα αδικήματα της παρ.1 του άρθρου 43 του Π.Δ. 60/2007 β) για κάποιο από τα αδικήματα της υπεξαίρεσης, απάτης, της εκβίασης, της πλαστογραφίας, της ψευδορκίας, της δωροδοκίας και της δόλιας χρεοκοπίας 2/ δεν έχει καταδικαστεί βάσει απόφασης που έχει ισχύ δεδικασμένου, σύμφωνα με τις διατάξεις της χώρας που εκδόθηκε η απόφαση, για αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική του διαγωγή.
3.	Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής Αρχής, έκδοσης τελευταίου εξαμήνου πριν την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης, από το οποίο να προκύπτει ότι ο Υποψήφιος Ανάδοχος δεν τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση, παύση εργασιών, αναγκαστική διαχείριση, πτωχευτικό συμβιβασμό και δεν έχει κινηθεί σε βάρος του διαδικασία κήρυξης πτώχευσης, εκκαθάρισης, αναγκαστικής διαχείρισης, πτωχευτικού συμβιβασμού. Σε περίπτωση εγκατάστασής του στην αλλοδαπή, το εν λόγω πιστοποιητικό εκδίδεται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας που είναι εγκατεστημένος, από την οποία και εκδίδεται το σχετικό πιστοποιητικό.
4.	Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, στην οποία ο Υποψήφιος Ανάδοχος θα δηλώνει όλους τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης (κύριας και επικουρικής) στους οποίους οφείλει να καταβάλει εισφορές για το απασχολούμενο από αυτόν προσωπικό.
5.	Πιστοποιητικά που εκδίδονται από αρμόδια κατά περίπτωση Αρχή, από τα οποία να προκύπτει ότι κατά την ημερομηνία της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης, ο Υποψήφιος Ανάδοχος είναι ενήμερος ως προς τις υποχρεώσεις του που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (κύριας και επικουρικής) και ως προς τις φορολογικές υποχρεώσεις του. Σε περίπτωση εγκατάστασής του στην αλλοδαπή, τα εν λόγω πιστοποιητικά εκδίδονται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας που είναι εγκατεστημένος, από την οποία και εκδίδονται τα σχετικά πιστοποιητικά.

Σε περίπτωση που ορισμένα από τα πιο πάνω δικαιολογητικά δεν εκδίδονται ή δεν καλύπτουν στο σύνολό τους όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις, **πρέπει** επί ποινή αποκλεισμού να αναπληρωθούν με ένορκη βεβαίωση του Υποψηφίου Αναδόχου, ενώπιον συμβολαιογράφου ή Ειρηνοδίκη, στην οποία θα δηλώνεται ότι στη συγκεκριμένη χώρα δεν εκδίδονται τα συγκεκριμένα έγγραφα και ότι δεν συντρέχουν στον Υποψήφιο Ανάδοχο οι ανωτέρω νομικές καταστάσεις. Η ένορκη αυτή βεβαίωση, έκδοσης του τελευταίου τριμήνου, πριν την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης, θα υποβληθεί υποχρεωτικά μαζί με τα δικαιολογητικά του ανωτέρω πίνακα. μετά την σχετική έγγραφη εντολή.

Πίνακας 2 – Δικαιολογητικά συμμετοχής – Αλλοδαποί πολίτες

Τα πιστοποιητικά του παραπάνω πίνακα 1 ή άλλα ισοδύναμα έγγραφα ή αποδεικτικά μέσα εκδοθέντα από τις κατά περίπτωση αρμόδιες δικαστικές ή διοικητικές Αρχές της χώρας εγκατάστασής τους

Πίνακας 3 – Δικαιολογητικά συμμετοχής – Ημεδαπά νομικά πρόσωπα

1. Πιστοποιητικό του οικείου Επιμελητηρίου, με το οποίο να πιστοποιείται αφενός η εγγραφή του Υποψηφίου Αναδόχου σε αυτό και το ειδικό επάγγελμά του ή βεβαίωση αρμόδιας αρχής με την οποία να πιστοποιείται η άσκηση του επαγγέλματός του κατά την ημέρα διενέργειας του Διαγωνισμού, αφετέρου, ότι εξακολουθεί να παραμένει εγγεγραμμένος μέχρι της επίδοσης της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης.

2. Απόσπασμα ποινικού μητρώου έκδοσης του τελευταίου τριμήνου πριν από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης από το οποίο να προκύπτει ότι: α) ομόρρυθμοι εταίροι και διαχειριστές Ο.Ε. και Ε.Ε. β) διαχειριστές Ε.Π.Ε. γ) Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος Α.Ε. δ) οι νόμιμοι εκπρόσωποι κάθε άλλου νομικού προσώπου στο οποίο θα κατακυρωθεί το έργο, **δεν έχουν:**

1/ καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση

α) για κάποιο από τα αδικήματα της παρ.1 του άρθρου 43 του Π.Δ. 60/2007

β) για κάποιο από τα αδικήματα της υπεξαίρεσης, απάτης, της εκβίασης, της πλαστογραφίας, της ψευδορκίας, της δωροδοκίας και της δόλιας χρεοκοπίας

2/ καταδικαστεί βάσει απόφασης που έχει ισχύ δεδικασμένου, σύμφωνα με τις διατάξεις της χώρας που εκδόθηκε η απόφαση, για αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική του διαγωγή.

3. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής Αρχής, έκδοσης τελευταίου εξαμήνου πριν την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης, από το οποίο να προκύπτει ότι ο Υποψήφιος Ανάδοχος δεν τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση, παύση εργασιών, αναγκαστική διαχείριση, πτωχευτικό συμβιβασμό και δεν έχει κινηθεί σε βάρος του διαδικασία κήρυξης πτώχευσης, εκκαθάρισης, αναγκαστικής διαχείρισης, πτωχευτικού συμβιβασμού. Σε περίπτωση εγκατάστασής του στην αλλοδαπή, το εν λόγω πιστοποιητικό εκδίδεται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας που είναι εγκατεστημένος, από την οποία και εκδίδεται το σχετικό πιστοποιητικό.

4. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής Αρχής, έκδοσης τελευταίου εξαμήνου πριν την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης, από το οποίο να προκύπτει ότι ο Υποψήφιος Ανάδοχος δεν τελεί υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει, ή ειδική εκκαθάριση του Ν. 1892/1990 (Α' 101), όπως ισχύει, ή άλλες ανάλογες καταστάσεις και ότι δεν τελεί υπό διαδικασία έκδοσης απόφασης κοινής ή ειδικής εκκαθάρισης των ανωτέρω νομοθετημάτων. Τα εν λόγω πιστοποιητικά εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 εδ. γ' παρ. (4) του Π.Δ. 118/2007.

Πίνακας 3 – Δικαιολογητικά συμμετοχής – Ημεδαπά νομικά πρόσωπα

- 5.** Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, στην οποία ο νόμιμος εκπρόσωπος του Υποψηφίου Αναδόχου θα δηλώνει όλους τους Οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης (κύριας και επικουρικής) στους οποίους ο Υποψήφιος Ανάδοχος οφείλει να καταβάλει εισφορές για το απασχολούμενο από αυτόν προσωπικό.
- 6.** Πιστοποιητικά που εκδίδονται από αρμόδια κατά περίπτωση Αρχή, από τα οποία να προκύπτει ότι κατά την ημερομηνία της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης, ο Υποψήφιος Ανάδοχος είναι ενήμερος ως προς τις υποχρεώσεις του που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (κύριας και επικουρικής) και ως προς τις φορολογικές υποχρεώσεις του.
- 7.** Όλα τα έγγραφα από τα οποία προκύπτει η σύσταση και η εκπροσώπηση του Υποψηφίου Αναδόχου, και η τήρηση των προβλεπόμενων στον νόμο διατυπώσεων δημοσιότητας για τη σύσταση του Υποψηφίου Αναδόχου, την τροποποίηση του καταστατικού του και τον διορισμό των εκπροσώπων του.

Σε περίπτωση που ορισμένα από τα πιο πάνω δικαιολογητικά δεν εκδίδονται ή δεν καλύπτουν στο σύνολό τους όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις **π ρ έ π ε ι**, επί ποινή αποκλεισμού, να αναπληρωθούν με ένορκη βεβαίωση του Υποψηφίου Αναδόχου, ενώπιον συμβολαιογράφου ή Ειρηνοδίκη, στην οποία θα δηλώνεται ότι στη συγκεκριμένη χώρα δεν εκδίδονται τα συγκεκριμένα έγγραφα και ότι δεν συντρέχουν στον Υποψήφιο Ανάδοχο οι ανωτέρω νομικές καταστάσεις. Η ένορκη αυτή βεβαίωση, έκδοσης του τελευταίου τριμήνου, πριν την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης, θα υποβληθεί υποχρεωτικά μαζί με τα δικαιολογητικά του ανωτέρω πίνακα, μετά την σχετική έγγραφη εντολή.

Πίνακας 4 – Δικαιολογητικά συμμετοχής – Αλλοδαπά νομικά πρόσωπα

Για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα ισχύουν τα όσα αναφέρονται σε σχέση με τα δικαιολογητικά συμμετοχής για τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα.

Αν σε κάποια χώρα δεν εκδίδονται τα παραπάνω πιστοποιητικά ή έγγραφα, ή δεν καλύπτουν όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, μπορούν να αντικατασταθούν από ένορκη βεβαίωση του ενδιαφερομένου, η οποία γίνεται ενώπιον δικαστικής ή διοικητικής αρχής ή συμβολαιογράφου ή οποιασδήποτε άλλης αρμόδιας αρχής της χώρας εγκατάστασης. Σε χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, δύναται να αντικατασταθεί αυτή από υπεύθυνη δήλωση. Όπου απαιτείται Υπεύθυνη Δήλωση, νοείται για τους μεν ημεδαπούς Υπεύθυνη Δήλωση σύμφωνα με τον Ν. 1599/86 του νόμιμου εκπροσώπου του νομικού προσώπου ή Υπεύθυνη Δήλωση του φυσικού προσώπου και για τους δε αλλοδαπούς, κείμενο ανάλογης αποδεικτικής αξίας το οποίο θα συνοδεύεται από επίσημη μετάφραση του στα Ελληνικά κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 454 του Κ.Πολ.Δικ και του Κώδικα περί Δικηγόρων.

Πίνακας 5 – Δικαιολογητικά συμμετοχής – Ενώσεις / Κοινοπραξίες

Πίνακας 5 – Δικαιολογητικά συμμετοχής – Ενώσεις / Κοινοπραξίες

Για κάθε μέλος της Ένωσης/Κοινοπραξίας πρέπει να κατατεθούν όλα τα Δικαιολογητικά, ανάλογα με την περίπτωση (ημεδαπό/αλλοδαπό φυσικό πρόσωπο, ημεδαπό/αλλοδαπό νομικό πρόσωπο).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α4
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Άρθρο 10

ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

10.1 ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ

Η προσφορά αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία του Προσφέροντα και υποβάλλεται για τους σκοπούς του διαγωνισμού.

10.2 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΩΝ

Η Αναθέτουσα Αρχή γνωστοποιεί, με fax, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) ή συστημένη επιστολή, σε όλους τους συμμετέχοντες τα αποτελέσματα κάθε σταδίου του διαγωνισμού, όπως αποτυπώνονται στα πρακτικά της αρμόδιας επιτροπής, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Οι Προσφέροντες των οποίων η συμμετοχή θα αποκλεισθεί από τον διαγωνισμό κατά τη διαδικασία ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής ή των οποίων οι προσφορές θα απορριφθούν κατά τη διαδικασία της τεχνικής αξιολόγησης, δικαιούνται να εξετάσουν τις προσφορές των υπολοίπων Προσφερόντων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Οι Προσφέροντες των οποίων οι προσφορές δεν θα απορριφθούν, για οποιοδήποτε λόγο σε στάδιο προηγούμενο της βαθμολόγησης και στους οποίους δεν θα κατακυρωθεί το Έργο, δικαιούνται να εξετάσουν την προσφορά του αναδόχου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 11

ΧΡΟΝΟΣ ΙΣΧΥΟΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Οι προσφορές ισχύουν για **εκατόν ογδόντα** (180) ημερολογιακές ημέρες προσμετρούμενες από την επομένη της ημέρας διενέργειας του διαγωνισμού.

Προσφορά που ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο του αναφερόμενου απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Η ισχύς των προσφορών είναι δυνατό να παραταθεί, εφ' όσον ζητηθεί από την Υπηρεσία Διενέργειας του Διαγωνισμού, κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με το παραπάνω οριζόμενο.

Αν προκύψει ανάγκη παράτασης της ισχύος των προσφορών, η Υπηρεσία Διενέργειας του Διαγωνισμού θα απευθύνει σχετικό αίτημα προς τους Προσφέροντες, πριν από τη λήξη ισχύος των προσφορών τους. Οι Προσφέροντες οφείλουν να απαντήσουν μέσα σε τρεις (3) ημέρες και, σε περίπτωση που αποδέχονται την αιτούμενη παράταση, να ανανεώσουν και τις εγγυήσεις συμμετοχής τους, αν αυτές δεν ισχύουν και για τυχόν παρατάσεις.

Όσοι από τους Υποψηφίους Αναδόχους δεν απαντήσουν εντός της παραπάνω προθεσμίας ή απαντήσουν αρνητικά, αυτομάτως αποκλείονται από τα επόμενα στάδια του Διαγωνισμού.

Σε περίπτωση που η Κατακύρωση του διαγωνισμού ανακοινωθεί μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς ή μετά τη λήξη τυχόν παράτασής της, η Κατακύρωση δεσμεύει τον υποψήφιο Ανάδοχο μόνον εφ' όσον αυτός την αποδεχτεί.

Άρθρο 12

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Στον διαγωνισμό **δεν γίνονται δεκτές αντιπροσφορές ή εναλλακτικές προσφορές** για το σύνολο ή μέρος του προκηρυσσόμενου με την παρούσα Έργου.

Άρθρο 13

ΜΕΡΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Δεν γίνονται δεκτές και απορρίπτονται ως απαράδεκτες, προσφορές που υποβάλλονται για μέρος Τμήματος.

Επίσης δεν γίνονται δεκτές και απορρίπτονται ως απαράδεκτες, προσφορές που αντιμετωπίζουν ενιαία το σύνολο του Έργου ή προσφορές που αντιμετωπίζουν ενιαία περισσότερα του ενός Τμήματα.

Άρθρο 14

ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Η προσφορά υποβάλλεται μονογραμμένη σε σφραγισμένο φάκελο προσφοράς.

Ο φάκελος της προσφοράς πρέπει απαραίτητα να φέρει την επωνυμία, διεύθυνση, αριθμό τηλεφώνου, αριθμό τηλεομοιοτυπίας (fax) και ηλεκτρονική διεύθυνση του προσφέροντος. Σε περιπτώσεις κοινοπραξιών ή ενώσεων, θα αναγράφονται οι επωνυμίες των μελών τους και τα στοιχεία (επωνυμία, διεύθυνση, αριθμό τηλεφώνου, αριθμό τηλεομοιοτυπίας (fax) και ηλεκτρονική διεύθυνση) του εκπροσώπου τους.

Ο φάκελος της προσφοράς θα πρέπει να υποβληθεί ανά Τμήμα και να φέρει επίσης τις ενδείξεις:

Προσφορά

Διακήρυξη αρ. πρωτ.: 1976/17-09-2014

Δημόσιος Διεθνής Διαγωνισμός για την επιλογή αναδόχου του έργου (ανάλογα με το Τμήμα) πχ. «Παρακολούθηση παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος».

.....

Ημερομηνία Διαγωνισμού: (21-11-2014)

«Να μην ανοιχθεί από την ταχυδρομική υπηρεσία ή τη γραμματεία»

Δεν πρέπει να χρησιμοποιηθούν αυτοκόλλητοι φάκελοι, οι οποίοι είναι δυνατόν να αποσφραγισθούν και να επανασφραγισθούν χωρίς να αφήσουν ίχνη.

Ο φάκελος κάθε προσφοράς συνοδεύεται από επιστολή, στην οποία θα πρέπει να αναφέρεται η εταιρεία ή ένωση ή Κοινοπραξία Εταιρειών που υποβάλλει την προσφορά.

Ο φάκελος κάθε προσφοράς περιλαμβάνει τους ακόλουθους τρεις (3) σφραγισμένους επιμέρους φακέλους:

- Φάκελος «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ» που περιέχει τα ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ, σε ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ και ένα αντίγραφο, τα οποία περιγράφονται αναλυτικά στο άρθρο 9.1 και 9.2 της παρούσας προκήρυξης.
- Φάκελος «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» που περιέχει το ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ και ένα αντίγραφο, τα περιεχόμενα των οποίων περιγράφονται αναλυτικά στο άρθρο 15.1 κατωτέρω της παρούσας προκήρυξης.
- Φάκελος «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» που περιέχει μόνο ένα (1) πρωτότυπο της Οικονομικής Προσφοράς των συμμετεχόντων. Τα περιεχόμενα της οικονομικής προσφοράς περιγράφονται στο άρθρο 15.2 κατωτέρω της παρούσας προκήρυξης.

Όλοι οι επιμέρους φάκελοι θα φέρουν και τις ενδείξεις του κυρίως φακέλου.

Άρθρο 15

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΦΑΚΕΛΩΝ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

15.1 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΦΑΚΕΛΟΥ "ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ"

Ο φάκελος "ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ" διαιρείται στις εξής ενότητες τα περιεχόμενα των οποίων περιγράφονται στη συνέχεια:

- α. Μεθοδολογία προσέγγισης του Έργου
- β. Οργάνωση - Διοίκηση του έργου

A. Η Ενότητα "Μεθοδολογία προσέγγισης του Έργου" περιέχει αναλυτική περιγραφή του τρόπου με τον οποίο ο υποψήφιος ανάδοχος σκοπεύει να προσεγγίσει το έργο.

Η πρόταση αναφέρεται αναλυτικά:

- στη μεθοδολογία κάλυψης των ενοτήτων του αντικειμένου του έργου που αναφέρονται στο Β' Μέρος – Τεχνική Περιγραφή, της παρούσης.
- στις αναγκαίες πληροφορίες και στοιχεία που θα συλλεγούν (είδος και πηγή)
- στα ενδεχόμενα προβλήματα που προβλέπεται να προκύψουν και στον τρόπο που προτείνεται να αντιμετωπισθούν, για τη συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων.

B. Η Ενότητα Οργάνωση - Διοίκηση του έργου περιλαμβάνει:

- Αναλυτική περιγραφή της δομής και οργάνωσης της ομάδας έργου που θα εμπλακούν στο έργο.
- Συμπληρωμένο τον Πίνακα 1 που ακολουθεί, στον οποίο θα δίνονται αναλυτικά στοιχεία απασχόλησης καθενός από τα προτεινόμενα στελέχη της Ομάδας Έργου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΟΥ			
Εταιρεία:			
Στέλεχος	Θέση στην Ομάδα	Καθήκοντα	Προβλεπόμενος χρόνος απασχόλησης στο έργο

Όπου:

- Στη στήλη "Στέλεχος" συμπληρώνεται το ονοματεπώνυμο καθενός προτεινόμενου στελέχους της ομάδας έργου.
- Στη στήλη "Θέση στην Ομάδα" συμπληρώνεται ο ρόλος του στελέχους, σύμφωνα με την προτεινόμενη οργάνωση της Ομάδας.
- Στη στήλη "Καθήκοντα" αναφέρονται οι εργασίες που πρόκειται να αναλάβει κάθε στέλεχος της ομάδας έργου και βασίζονται στην πρόταση προσέγγισης του θέματος.

15.2 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΦΑΚΕΛΟΥ "ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ"

Ο φάκελος "ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ" περιλαμβάνει τη οικονομική προσφορά για την εκτέλεση του Έργου, η οποία διατυπώνεται ολογράφως και αριθμητικώς, σε ΕΥΡΩ, χωρίς ΦΠΑ και με ΦΠΑ.

Η οικονομική προσφορά υπογράφεται από το νόμιμο εκπρόσωπο του προσφέροντα ή των νομίμων εκπροσώπων των προσφερόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α5

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Άρθρο 16

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Η διεξαγωγή του διαγωνισμού και η αξιολόγηση των προσφορών θα γίνει από Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού, που ορίστηκε με την απόφαση υπ' αριθμό 18Α/2014 του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου.

Η διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών για τη Σύναψη της Σύμβασης περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- Έλεγχος Κριτηρίων Ποιοτικής Επιλογής, που βασίζεται στο περιεχόμενο του υποφακέλου «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ»
- Αξιολόγηση Τεχνικής Προσφοράς, που βασίζεται στο περιεχόμενο του υποφακέλου «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ».
- Αξιολόγηση Οικονομικής Προσφοράς, που βασίζεται στο περιεχόμενο του υποφακέλου «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ»
- Τελική Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση των προσφορών συνίσταται στη βαθμολόγηση επιμέρους Ομάδων Κριτηρίων.

Άρθρο 17

ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Η αποσφράγιση των προσφορών που έχουν έγκαιρα υποβληθεί ή αποσταλεί και παραληφθεί, γίνεται δημόσια, στην έδρα της Αναθέτουσας Αρχής, από την Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού την ημέρα λήξης προθεσμίας κατάθεσης των προσφορών, ήτοι την **21-11-2014 και ώρα 10:00 και 12:00 για τα τμήματα 1, 2, αντίστοιχα** και παρουσία των προσφερόντων ή των νομίμως εξουσιοδοτημένων αντιπροσώπων τους.

Η αποσφράγιση κάθε προσφοράς γίνεται με την παρακάτω διαδικασία:

Αποσφραγίζεται ο Κυρίως Φάκελος, η επιτροπή μονογράφει και σφραγίζει τους τρεις φακέλους, (δικαιολογητικών, τεχνικής προσφοράς και οικονομικής προσφοράς), και στη συνέχεια αποσφραγίζει το φάκελο δικαιολογητικών και μονογράφει όλα τα δικαιολογητικά.

Οι φάκελοι της Τεχνικής και Οικονομικής προσφοράς δεν αποσφραγίζονται, αλλά μονογράφονται από την Επιτροπή.

Προσφορές που υποβάλλονται μετά την έναρξη της διαδικασίας δεν αποσφραγίζονται αλλά παραδίνονται στην Υπηρεσία ως εκπρόθεσμες.

Άρθρο 18

ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ

Διαδικασία ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής

Μετά την αποσφράγιση του φακέλου «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ» η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού ελέγχει την ορθότητα και την πληρότητα των δικαιολογητικών που έχουν υποβληθεί καθώς και των εγγυήσεων συμμετοχής των άρθρων 9.1, 9.2 (1, 2, 3, 4, 5, 6).

Επί πλέον ελέγχεται η εκπλήρωση των Κριτηρίων Ποιοτικής Επιλογής, σύμφωνα με το άρθρο 9.2.7 της παρούσης. Αναλυτικότερα ελέγχονται:

A. Κριτήριο Χρηματοοικονομικής επάρκειας του υποψηφίου αναδόχου:

Αναφορικά με το θέμα θα εξετασθεί η επάρκεια του προσφέροντα για την εκπόνηση του έργου, με βάση τα υποβληθέντα στοιχεία που προβλέπονται στα άρθρα 8.1 και 9.2.7 περιπτώσεις α και δ της παρούσας.

Το κριτήριο αυτό πληρούται εφόσον υποβληθεί η εγγυητική επιστολή συμμετοχής στο διαγωνισμό σύμφωνα με τους όρους της παρούσας προκήρυξης και εφόσον ο κύκλος εργασιών του Υποψηφίου Αναδόχου για το σύνολο των τριών (3) τελευταίων διαχειριστικών χρήσεων υπερβαίνει το 100% του προϋπολογισμού του υπό ανάθεση τμήματος. Σε περίπτωση που ο Υποψήφιος Ανάδοχος δραστηριοποιείται για χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών (3) διαχειριστικών χρήσεων, τότε ο συνολικός κύκλος εργασιών για όσες διαχειριστικές χρήσεις δραστηριοποιείται, θα πρέπει να αντιστοιχεί στο 100% του υπό ανάθεση τμήματος.

B. Κριτήριο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας του υποψηφίου αναδόχου: Αναφορικά με το θέμα θα εξετασθεί η επάρκεια του προσφέροντα για την εκπόνηση του έργου, με βάση τα υποβληθέντα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 9.2.7 περιπτώσεις β, γ και ε της παρούσας.

Εφόσον παραστεί ανάγκη, η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού μπορεί να καλέσει τους Προσφέροντες να παράσχουν διευκρινίσεις σχετικά με τα υποβληθέντα με την προσφορά δικαιολογητικά του άρθρου 9.2 της παρούσας και οι Προσφέροντες υποχρεούνται, στην περίπτωση αυτή, να παράσχουν τις σχετικές διευκρινίσεις μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία που θα τους ζητηθούν.

Αξιολόγηση της Τεχνικής Προσφοράς γίνεται μόνο για τους διαγωνιζόμενους που καλύπτουν τα παραπάνω κριτήρια. Σε αντίθετη περίπτωση η προσφορά τους απορρίπτεται, αιτιολογημένα, ως μη πληρούσα τις ελάχιστες τιθέμενες προϋποθέσεις και επιστρέφονται οι υποφάκελοι Τεχνικής και Οικονομικής προσφοράς κλειστοί στους αποκλεισθέντες.

Η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού κατά την ολοκλήρωση του ελέγχου των φακέλων των δικαιολογητικών συμμετοχής συντάσσει σχετικό **Πρακτικό Ι ανά τμήμα του διαγωνισμού.**

Άρθρο 19

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Μετά τον έλεγχο των φακέλων των Δικαιολογητικών συμμετοχής, η Επιτροπή συνέρχεται σε συνεδρίαση, κατά την οποία αποσφραγίζονται και αξιολογούνται οι Προσφορές, οι οποίες δεν απορρίφθηκαν σύμφωνα με το άρ. 18 της παρούσας, ως ακολούθως:

19.1α ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Η ομάδα κριτηρίων που αφορά την Αξιολόγηση της Τεχνικής Προσφοράς έχει **συντελεστή βαρύτητας 80%**.

Τα **Κριτήρια Αξιολόγησης των Τεχνικών Προσφορών** περιλαμβάνουν τις ακόλουθες δύο Ομάδες, με τους αντίστοιχους συντελεστές βαρύτητας των Ομάδων:

Ομάδα Α: Κριτήρια Πρότασης μεθοδολογίας - προσέγγισης του Έργου. Συντελεστής βαρύτητας της Ομάδας Α: 40% του συνολικού βαθμού του παρόντος κριτηρίου.

Αναφορικά με το θέμα θα εξετασθούν, η κατανόηση των απαιτήσεων του Έργου και η ανάπτυξη κατάλληλου τρόπου προσέγγισής του, η αποτελεσματική μεθοδολογία υλοποίησης του έργου και η κατάλληλη περιγραφή και ανάλυση του έργου σε επιμέρους δραστηριότητες.

Ομάδα Β: Κριτήρια Οργάνωσης και Διοίκησης Ομάδας Έργου (Συντελεστής βαρύτητας της Ομάδας Β: 60%) του συνολικού βαθμού του παρόντος κριτηρίου.

Αναφορικά με το θέμα θα εξετασθούν η οργανωτική αποτελεσματικότητα της ομάδας έργου, η οποία προκύπτει από την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των μελών της ομάδας έργου και τη βέλτιστη αξιοποίηση της μεθοδολογίας υλοποίησης του έργου, εντός των προβλεπόμενων από την προκήρυξη τεχνικών απαιτήσεων και χρονοδιαγράμματος.

Οι υποψήφιοι δύνανται να κληθούν να αναλύσουν προφορικά την προσφορά τους στην Επιτροπή Διενέργειας του Διαγωνισμού και να απαντήσουν σε τυχόν ερωτήσεις των μελών της.

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ
Aj	ΟΜΑΔΑ Α/ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ & ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	σ1 (40%)
Aj1	Κατανόηση των απαιτήσεων του έργου και κατάλληλη περιγραφή και ανάλυση του έργου σε επιμέρους δραστηριότητες	40%
Aj2	Ανάπτυξη κατάλληλου τρόπου προσέγγισης και αποτελεσματικής μεθοδολογίας υλοποίησης του έργου	60%
Bj	ΟΜΑΔΑ Β/ΟΡΓΑΝΩΣΗ-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΟΥ	σ2 (60%)
Bj1	Δομή και σύνθεση οργανωτικού σχήματος	60%
Bj2	Οργάνωση / ροή του έργου	40%

19.1β ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Κατά το στάδιο της Αξιολόγησης της Τεχνικής Προσφοράς, υπολογίζεται η συνολική βαθμολογία των προσφορών και πραγματοποιείται η κατάταξή τους κατά φθίνουσα τάξη με βάση τον παρακάτω τύπο:

$$T_j = [\sigma_1 \times A_j + \sigma_2 \times B_j]$$

Όπου:

T_j :	η βαθμολογία Τεχνικής Προσφοράς της πρότασης j
A_j, B_j :	η βαθμολογία των επιμέρους Ομάδων Κριτηρίων A και B για την πρόταση j σε κλίμακα 0-10
σ_1, σ_2 :	οι συντελεστές βαρύτητας των Ομάδων Κριτηρίων A και B, αντίστοιχα
$A_{j1,2}, B_{j1,2}$:	η βαθμολογία των επιμέρους Υποκριτηρίων A και B για την πρόταση j σε κλίμακα 0-10

$$A_j = [(A_{j1} \times 0,4) + (A_{j2} \times 0,6)]$$

$$B_j = [(B_{j1} \times 0,6) + (B_{j2} \times 0,4)]$$

Προτάσεις που συγκέντρωσαν συνολική Βαθμολογία κατά την Αξιολόγηση της Τεχνικής Προσφοράς μικρότερη του 6,5 **δεν αξιολογούνται** περαιτέρω, και αποκλείονται από τη περαιτέρω διαδικασία.

Κατόπιν η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού συντάσσει σχετικό πρακτικό (**Πρακτικό II**) με την βαθμολόγηση των Τεχνικών Προσφορών ανά Τμήμα, όπου αναφέρονται και οι Τεχνικές Προσφορές που έχουν συγκεντρώσει συνολική βαθμολογία μικρότερη του 6,5 ή οι τεχνικές προσφορές που κρίθηκαν απαράδεκτες και απορρίπτονται. Κατόπιν γίνεται εισήγηση στην Αναθέτουσα Αρχή για την έγκριση των πρακτικών I και II.

Η Αναθέτουσα Αρχή εκδίδει σχετική απόφαση ανά Τμήμα σχετικά με τα στάδια του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς κατά της οποίας μπορεί να προσφύγει ο διαγωνιζόμενος σύμφωνα με το Ν. 3886/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής κοινοποιείται σε όλους τους διαγωνιζόμενους ταχυδρομικώς και ηλεκτρονικά ή με τηλεομοιοτυπία.

Μετά την άπρακτη παρέλευση του χρόνου υποβολής προσφυγών ή την εξέταση τυχόν αποβληθεισών κατά το δεύτερο στάδιο προσφυγών, η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού ορίζει την ημερομηνία ανοίγματος των υποφακέλων των οικονομικών προσφορών και ενημερώνει ηλεκτρονικά ή με τηλεομοιοτυπία τους διαγωνιζόμενους που δεν αποκλείστηκαν κατά το στάδιο αυτό.

19.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Το κριτήριο που αφορά την Αξιολόγηση της Οικονομικής Προσφοράς έχει **συντελεστή βαρύτητας 20%**.

Η αξιολόγηση βασίζεται στο φάκελο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» κάθε προσφοράς.

Για τον υπολογισμό της βαθμολογίας αυτού του κριτηρίου χρησιμοποιείται ο ακόλουθος τύπος:

$$O_j = (K_{\min} / K_j) \times 10$$

όπου:

O_j	:	η βαθμολογία για το συγκεκριμένο κριτήριο της οικονομικής προσφοράς j
K min	:	Το χαμηλότερο κόστος από όλες τις προσφορές
K j	:	Το κόστος της προσφοράς j

Εάν οι τιμές ενός προσφέροντος είναι ασυνήθιστα χαμηλές ή κατά τη γνώμη της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού και Αξιολόγησης των Προσφορών είναι αναιτιολόγητες, η Επιτροπή Διενέργειας του Διαγωνισμού και Αξιολόγησης των Προσφορών, πριν απορρίψει την προσφορά, θα ζητήσει εγγράφως από τον υποψήφιο να παραδώσει εγγράφως, εντός εύλογης προθεσμίας που του τάσσει, τις όποιες διευκρινίσεις για τη σύνθεση της προσφοράς του κρίνει σκόπιμες και θα ελέγξει, σε συνεννόηση με τον υποψήφιο, τη σύνθεση της προσφοράς του, λαμβάνοντας υπόψη τις δοθείσες διευκρινίσεις. Σημειώνεται ότι, για τους σκοπούς του όρου αυτού, προσφορές που περιέχουν έκπτωση άνω του 15% του μέσου όρου των αποδεκτών Οικονομικών Προσφορών θα θεωρούνται, σε κάθε περίπτωση, ως ασυνήθιστα χαμηλές.

19.3. ΤΕΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Κατά το στάδιο της Τελικής Αξιολόγησης, υπολογίζεται η συνολική βαθμολογία των προσφορών και πραγματοποιείται η κατάταξή τους κατά φθίνουσα τάξη με βάση τον παρακάτω τύπο:

$$F_j = 0,80 \times T_j + 0,20 \times O_j$$

όπου:

F_j	:	η συνολική βαθμολογία της πρότασης j
T_j	:	η βαθμολογία Τεχνικής Προσφοράς της πρότασης j
O_j	:	η βαθμολογία του κριτηρίου της οικονομικής προσφοράς για την πρόταση j

Η αξιολόγηση των προσφορών θα στηριχθεί αποκλειστικά και μόνο στα ανωτέρω κριτήρια.

Η πρώτη στον συγκριτικό πίνακα κατάταξης θεωρείται η πλέον συμφέρουσα προσφορά. Σε περίπτωση ισοβαθμίας οι προσφορές που ισοβαθμούν κατατάσσονται κατά φθίνουσα σειρά του βαθμού Τεχνικής Προσφοράς.

Η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των προσφορών συντάσσει **Πρακτικό ΙΙΙ** ανά Τμήμα με την τελική κατάταξη των προσφορών που υποβλήθηκαν στον Διαγωνισμό και καλεί τον Προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην παρ. 9.3 της παρούσας Διακήρυξης εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σ' αυτόν με βεβαίωση παραλαβής.

Ο φάκελος θα φέρει τον τίτλο «Δικαιολογητικά κατακύρωσης» και θα αναγράφει τα στοιχεία που απαιτούνται και για τον φάκελο προσφοράς, σύμφωνα με το άρθρο 14 της παρούσας. Ο φάκελος συνοδεύεται από επιστολή, η οποία κατατίθεται στο πρωτόκολλο της Υπηρεσίας.

Η Επιτροπή μόλις παραλάβει τον σφραγισμένο φάκελο δικαιολογητικών κατακύρωσης ορίζει την ημερομηνία της δημόσιας συνεδρίασης αποσφράγισης αυτού, η οποία γνωστοποιείται σε όλους τους διαγωνιζόμενους που συμμετείχαν στο στάδιο αυτό. Στη δημόσια αυτή συνεδρίαση η Επιτροπή αποσφραγίζει τον φάκελο, μονογράφει και ελέγχει τα υποβληθέντα δικαιολογητικά, σύμφωνα με την παρ. 9.4 της παρούσας.

Εν συνεχεία, συντάσσει **Πρακτικό IV** με σχετική μνεία της διαδικασίας και του αποτελέσματος του ελέγχου και την εισήγησή της για την κατακύρωση του διαγωνισμού, και υποβάλλει αυτό προς έγκριση στην Αναθέτουσα Αρχή.

Άρθρο 20

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ - ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Κάθε Υποψήφιος, που θα θεωρήσει ότι θίγεται από παράνομη, κατά την κρίση του, πράξη ή παράλειψη της Αναθέτουσας Αρχής, θα δικαιούται προσωρινής δικαστικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3886/10 (ΦΕΚ 173/Α/10) περί δικαστικής προστασίας κατά την σύναψη δημοσίων συμβάσεων με σκοπό την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με τη νέα Οδηγία 2007/66 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν4055/2012 "Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής" και συγκεκριμένα το άρθρο 63.

Πριν από την έναρξη της διαδικασίας ενώπιον του αρμόδιου Δικαστηρίου, θα ασκηθεί υποχρεωτικά, εντός δέκα (10) ημερών, αφότου ο Ενδιαφερόμενος έλαβε γνώση της αντίστοιχης πράξης ή παράλειψης και ενώπιον της Αναθέτουσας Αρχής, προσφυγή, η οποία θα κοινοποιηθεί υποχρεωτικά στον θιγόμενο από τυχόν μερική ή ολική παραδοχή της. Η σχετική απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής θα εκδοθεί εντός δέκα πέντε (15) ημερών από την άσκηση της προσφυγής, άλλως θα τεκμαίρεται σιωπηρή απόρριψή της.

Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων κατατίθεται στο αρμόδιο δικαστήριο μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη ρητή ή σιωπηρή απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής και δεν επιτρέπεται να περιέχει αιτιάσεις διαφορετικές από τις αιτιάσεις της προδικαστικής προσφυγής. Εφόσον ασκηθεί αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ο αιτών ειδοποιεί σχετικά την αναθέτουσα αρχή με κάθε πρόσφορο μέσο, μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την άσκηση της αιτήσεως.

Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής και αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, καθώς και η άσκηση αυτών, θα κωλύουν τη σύναψη της Σύμβασης, εκτός εάν με την προσωρινή διάταξη ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά.

Η απόφαση ανάθεσης της σύμβασης περιλαμβάνει τα στοιχεία της παρ. 2 του αρ. 35 του π.δ. 60/2007 και αναφέρει τις προθεσμίες αναστολής σύναψης της σύμβασης, όπως προκύπτουν από την παρ. 2 του αρ. 5 του Ν. 3886/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν4055/2012.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α6
Ο Λ Ο Κ Λ Η Ρ Ω Σ Η Δ Ι Α Γ Ω Ν Ι Σ Μ Ο Υ

Άρθρο 21

ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Μετά την ολοκλήρωση του έργου της αξιολόγησης, η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού θα υποβάλει τον Συγκριτικό Πίνακα μαζί με τα Πρακτικά και όλα τα στοιχεία του φακέλου του διαγωνισμού, σε τρία (3) αντίτυπα, στην Αναθέτουσα Αρχή για την έκδοση της εγκριτικής απόφασης κατακύρωσης του Διαγωνισμού στον προσωρινό ανάδοχο από το Διοικητικό της Συμβούλιο.

Εφόσον ο προσωρινός ανάδοχος δεν προσκομίσει εγκαίρως τα δικαιολογητικά κατακύρωσης ή αυτά κριθούν ότι δεν πληρούν τις απαιτήσεις του νόμου και της προκήρυξης (είτε από την Επιτροπή, είτε από την Αναθέτουσα Αρχή είτε κατόπιν αποδοχής προσφυγής), αποκλείεται με απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής και καταπίπτει η εγγύηση συμμετοχής που έχει καταθέσει. Στην περίπτωση αυτή, επαναλαμβάνεται η ανωτέρω διαδικασία με τον επόμενο στην τελική σειρά κατάταξης διαγωνιζόμενο.

Στον ανάδοχο αποστέλλεται σχετική πρόσκληση για υπογραφή της σύμβασης, εφόσον προηγουμένως έχει κοινοποιηθεί σε όλους τους διαγωνιζόμενους η απόφαση κατακύρωσης και έχουν παρέλθει οι προθεσμίες για την άσκηση του δικαιώματος προσωρινής προστασίας των διαγωνιζόμενων που ορίζονται στο Ν.3886/2010.

Από την πρόσκληση για υπογραφή της σύμβασης, η Σύμβαση θεωρείται ότι έχει συναφθεί, το δε έγγραφο (Σύμβαση) που ακολουθεί, έχει μόνον αποδεικτικό χαρακτήρα.

Άρθρο 22

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΑΤΑΙΩΣΗΣ

Η Αναθέτουσα Αρχή, μετά από σχετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού, διατηρεί το δικαίωμα:

- α) να αποφασίσει τη ματαίωση, ακύρωση ή διακοπή του διαγωνισμού σε κάθε στάδιο της διαδικασίας του (πριν την Απόφαση Κατακύρωσης του έργου),
- β) να αποφασίσει τη ματαίωση του διαγωνισμού και την επανάληψή του με τροποποίηση ή μη των όρων και των προδιαγραφών της Προκήρυξης,
- γ) να αποφασίσει τη ματαίωση του διαγωνισμού και να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, εφ' όσον ισχύουν οι σχετικές προϋποθέσεις

Η Αναθέτουσα Αρχή δεσμεύεται ότι θα προχωρήσει σε ματαίωση του διαγωνισμού μόνον στην εξαιρετική περίπτωση που αυτό δεν είναι δυνατόν να αποφευχθεί για λόγους που ανάγονται είτε στο συμφέρον της Αναθέτουσας Αρχής και του Έργου είτε στην επίτευξη υγιούς ανταγωνισμού. Οι Προσφέροντες δεν διατηρούν και παραιτούνται από οποιαδήποτε αξίωση έναντι της Αναθέτουσας Αρχής από

το λόγο της ματαίωσης. Στην περίπτωση αυτή η Υπηρεσία Διενέργειας διαγωνισμού θα γνωστοποιήσει στους Προσφέροντες που τυχόν θα υποβάλουν σχετική αίτηση, τους λόγους της ματαίωσης.

Άρθρο 23

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Μετά την πρόσκληση για υπογραφή της σύμβασης **κ α τ α ρ τ ί ζ ε τ α ι** η σχετική Σύμβαση, η οποία ρυθμίζει όλες τις λεπτομέρειες για την εφαρμογή της Κατακύρωσης.

Η Σύμβαση, που περιλαμβάνει, λεπτομερώς όλους τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υλοποίηση του Έργου καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών, καταρτίζεται με βάση την Κατακύρωση, την προσφορά και την Προκήρυξη, κατά φθίνουσα σειρά ιεραρχίας και κατισχύει αυτών πλην καταδήλων σφαλμάτων ή παραδρομών.

Για τις ανάγκες κατάρτισης της Σύμβασης, ο Ανάδοχος θα συνεργαστεί με την Αναθέτουσα Αρχή.

Σε περίπτωση που πιθανολογείται ότι, κατά το χρονικό διάστημα κατάρτισης του τελικού κειμένου της Σύμβασης, **θα λήξει η ισχύς της προσφοράς** ή της εγγύησης συμμετοχής, ο Ανάδοχος **υποχρεούται** στην έγκαιρη παράταση της ισχύος της προσφοράς του κατά τον εκτιμώμενο για την ολοκλήρωση του κειμένου της Σύμβασης απαιτούμενο χρόνο και την παράταση, για τον ίδιο χρόνο, της ισχύος της εγγυητικής συμμετοχής ή την αντικατάστασή της με την εγγύηση καλής εκτέλεσης.

Μετά την ολοκλήρωση του εγγράφου της Σύμβασης και μέσα σε χρονικό διάστημα δέκα (10) ημερών από την λήψη έγγραφης πρόσκλησης από την Αναθέτουσα Αρχή, ο Ανάδοχος υποχρεούται να προσέλθει για την υπογραφή της Σύμβασης, προσκομίζοντας τα παρακάτω στοιχεία:

- (α) Στην περίπτωση που ο Ανάδοχος είναι εταιρεία ή ένωση προσώπων ή κοινοπραξία, **τα έγγραφα νομιμοποίησης του προσώπου** που θα υπογράψει τη Σύμβαση καθώς και τα **νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης** αυτών.

Σημειώνεται ότι ο Ανάδοχος ορίζει εκπρόσωπο και τον εξουσιοδοτεί με ειδικό πληρεξούσιο να υπογράψει τη σύμβαση, να τον εκπροσωπεί έναντι της Αναθέτουσας Αρχής και να ενεργεί κατ' εντολή και για λογαριασμό του Αναδόχου για όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με τη Σύμβαση. Επιπλέον πρέπει να οριστεί και αναπληρωτής του Εκπροσώπου με τις ίδιες αρμοδιότητες. Αλλαγή του Εκπροσώπου ή/ και του Αναπληρωτή του γνωστοποιείται εγγράφως στην Αναθέτουσα Αρχή και ισχύει μόνο μετά από την έγγραφη αποδοχή της.

Ο Εκπρόσωπος και ο Αναπληρωτής Εκπρόσωπος του Αναδόχου είναι, μεταξύ άλλων, εξουσιοδοτημένοι να τον εκπροσωπούν σε όλα τα θέματα που αφορούν τη σύμβαση και να διευθετούν για λογαριασμό του οποιαδήποτε διαφορά προκύπτει ή σχετίζεται με τη Σύμβαση, συμμετέχοντας, όποτε και όπου κληθούν σε συναντήσεις με τα αρμόδια για την παρακολούθηση και τον έλεγχο όργανα της Αναθέτουσας Αρχής.

- (β) **Εγγύηση καλής εκτέλεσης** των όρων της Σύμβασης που θα ανέρχεται στο 10% της συνολικής συμβατικής αξίας χωρίς Φ.Π.Α., σύμφωνα με το άρθρο 25 της παρούσας.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης, όπως και όλες οι εγγυήσεις που αναφέρονται στην Προκήρυξη, εκδίδεται από πιστωτικά ιδρύματα ή άλλα νομικά πρόσωπα που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα σε άλλο κράτος μέλος

της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) ή σε τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει τη Συμφωνία Δημοσίων Συμβάσεων του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, η οποία κυρώθηκε με το νόμο 2513/1997 και έχουν, σύμφωνα με την νομοθεσία των κρατών αυτών, αυτό το δικαίωμα.

Εγγυήσεις που εκδίδονται σε άλλο κράτος εκτός της Ελλάδας, θα συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην Ελληνική γλώσσα.

Στην περίπτωση που ο Ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει τη Σύμβαση, η Υπηρεσία επιβάλλει αθροιστικά ή διαζευκτικά τις προβλεπόμενες στις κείμενες διατάξεις κυρώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α7
ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Άρθρο 24

ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ

Η Σύμβαση διέπεται από το Ελληνικό Δίκαιο.

Σε περίπτωση διαφορών που ενδεχομένως προκύψουν σχετικά με την ερμηνεία ή την εκτέλεση ή την εφαρμογή της Σύμβασης ή εξ αφορμής της, η Αναθέτουσα Αρχή και ο Ανάδοχος καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για τη φιλική επίλυσή τους, σύμφωνα με τους κανόνες της καλής πίστης και των χρηστών συναλλακτικών ηθών.

Για κάθε διαφορά που δεν είναι δυνατό να επιλυθεί σύμφωνα με τα παραπάνω οριζόμενα, αρμόδια θα είναι τα δικαστήρια που εδρεύουν στη Ζάκυνθο.

Άρθρο 25

ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ • ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Η εγγυητική καλής εκτέλεσης της Σύμβασης θα είναι αορίστου χρόνου και θα επιστρέφεται μετά την ολοκλήρωση του Έργου.

Ο Ανάδοχος στον οποίο έγινε η κατακύρωση του έργου υποχρεούται να καταθέσει εγγύηση καλής εκτέλεσης των όρων της σύμβασης, το ύψος της οποίας αντιστοιχεί σε ποσοστό 10% της συνολικής συμβατικής αξίας του έργου χωρίς το Φ.Π.Α.. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης κατατίθεται κατά την υπογραφή της σύμβασης.

Άρθρο 26

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ – ΠΑΡΑΛΑΒΗ

1. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Η διάρκεια εκτέλεσης του Έργου είναι ανά Τμήμα υπηρεσιών:

Τμήμα 1. Παρακολούθηση του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας, θαλάσσιων θηλαστικών και ιχθυοπανίδας/μεγαβενθικής πανίδας

9 μήνες από την υπογραφή της Σύμβασης

Τμήμα 2. Παρακολούθηση παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος

9 μήνες από την υπογραφή της Σύμβασης

Ο χρόνος αυτός αποτελεί τον «Καθαρό χρόνο» χωρίς να περιλαμβάνονται οι οποιοσδήποτε καθυστερήσεις, χωρίς υπαιτιότητα του Αναδόχου.

Σε κάθε περίπτωση το έργο θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί και αποπληρωθεί το αργότερο έως τη λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας δαπανών, ήτοι 31/12/2015.

Αναλυτικά, οι χρονικές απαιτήσεις για το Έργο στις οποίες περιλαμβάνονται και οι χρόνοι παράδοσης των επί μέρους παραδοτέων, όπως παρουσιάζονται στο Μέρος Β΄ της παρούσας.

Για την παραλαβή των παραδοτέων του Έργου, συγκροτήθηκε Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής του έργου με την Απόφαση υπ' αριθμό 18Δ/2014 του Δ.Σ. της Αναθέτουσας Αρχής. Για κάθε μέλος ορίζεται και αναπληρωτής του.

2. ΜΕΤΑΘΕΣΗ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η Αναθέτουσα Αρχή διατηρεί μονομερώς το δικαίωμα μετάθεσης του χρονοδιαγράμματος του Έργου.

Άρθρο 27

ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ - ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ

Η πληρωμή του Ανάδοχου θα γίνεται τμηματικά, μετά την παραλαβή και έγκριση των παραδοτέων όπως αυτά περιγράφονται στο μέρος Β της παρούσας Διακήρυξης, ως εξής:

Για το Τμήμα 1 - Παρακολούθηση του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας, θαλάσσιων θηλαστικών και ιχθυοπανίδας/μεγαβενθικής πανίδας:

Φάση Α: Καταβολή ποσού ίσου με το 40% του συμβατικού τιμήματος, με την έγκριση της οριστικής παραλαβής της Α' φάσης και των τριών (3) δράσεων (μερική παραλαβή του έργου).

Φάση Β: Καταβολή ποσού ίσου με το 30% του συμβατικού τιμήματος, με την έγκριση της οριστικής παραλαβής της Β' φάσης και των τριών (3) δράσεων (μερική παραλαβή του έργου).

Φάση Γ: Καταβολή ποσού ίσου με το 30% του συμβατικού τιμήματος, με την έγκριση: α) της οριστικής παραλαβής της Γ' φάσης και των τριών (3) δράσεων και β) της οριστικής παραλαβής του έργου.

Για το Τμήμα 2 - Παρακολούθηση παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος:

Φάση Α: Καταβολή ποσού ίσου με το 40% του συμβατικού τιμήματος, με την έγκριση της οριστικής παραλαβής της Α' φάσης (μερική παραλαβή του έργου).

Φάση Β: Καταβολή ποσού ίσου με το 30% του συμβατικού τιμήματος, με την έγκριση της οριστικής παραλαβής της Β' φάσης (μερική παραλαβή του έργου).

Φάση Γ: Καταβολή ποσού ίσου με το 30% του συμβατικού τιμήματος, με την έγκριση: α) της οριστικής παραλαβής της Γ' φάσης και β) της οριστικής παραλαβής του έργου.

Όλες οι πληρωμές θα γίνονται σε ΕΥΡΩ με την προσκόμιση των νομίμων δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις κατά το χρόνο πληρωμής και σε χρόνο προσδιοριζόμενο από την αναγκαία διοικητική διαδικασία για έκδοση των σχετικών χρηματικών ενταλμάτων.

Με κάθε πληρωμή θα γίνονται οι προβλεπόμενες από την κείμενη νομοθεσία κρατήσεις.

Οι πληρωμές θα γίνονται σε βάρος του Προϋπολογισμού του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων **ΣΑΕ 2011ΣΕ07580039 με κωδικό Πράξης 340184.**

Ο Φ.Π.Α. περιλαμβάνεται και βαρύνει τον εργοδότη.

Άρθρο 28

ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Ο Ανάδοχος εγγυάται προς την Αναθέτουσα Αρχή ότι το Έργο θα εκτελεσθεί σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις της Σύμβασης.

Άρθρο 29

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η Σύμβαση τροποποιείται όταν συμφωνήσουν, εγγράφως, προς τούτο, τα δύο συμβαλλόμενα μέρη (αλλαγή ΦΠΑ, αντικατάσταση μέλους Ένωσης κ.λπ.), αλλά σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διατηρείται αναλλοίωτο το συμβατικό αντικείμενο.

Άρθρο 30

ΕΚΧΩΡΗΣΕΙΣ – ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ- ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΕΣ

Ο Ανάδοχος **δε δικαιούται** να μεταβιβάσει ή εκχωρήσει τη Σύμβαση ή μέρος αυτής .

Ο Προσφέρων θα πρέπει να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. Σε μία τέτοια περίπτωση δεν αίρεται η ευθύνη του κύριου οικονομικού φορέα. Απαραίτητη είναι η συνυποβολή με την προσφορά κάθε αναγκαίου στοιχείου, από το οποίο θα προκύπτει τόσο η ύπαρξη συμφωνίας με τον υπεργολάβο, όσο και η αμοιβαία πρόθεση συνεργασίας.

Άρθρο 31

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Ο Ανάδοχος για την υλοποίηση του έργου, θα χρησιμοποιήσει τους ειδικούς συνεργάτες (ομάδα έργου) που έχει προσδιορίσει στην προσφορά του. Σε περίπτωση που για αιτιολογημένους λόγους γίνει αντικατάσταση των ειδικών συνεργατών, αυτό θα γίνει με την σύμφωνη γνώμη της Αναθέτουσας Αρχής και εφόσον ο αντικαταστάτης είναι τουλάχιστον ισοδύναμων προσόντων.

Ο Ανάδοχος ευθύνεται για τις πράξεις, παραλείψεις και αμέλειες των συνεργατών του.

Σε κάθε περίπτωση, την πλήρη ευθύνη για την ολοκλήρωση του έργου φέρει αποκλειστικά ο Ανάδοχος

Άρθρο 32

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΥΡΙΟΤΗΤΑΣ & ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Ο Ανάδοχος διατηρεί την κυριότητα του παραδιδόμενου έργου μέχρι την ημερομηνία της οριστικής παραλαβής του, οπότε η κυριότητα μεταβιβάζεται στην Αναθέτουσα Αρχή ελεύθερη από κάθε βάρος και δικαίωμα τρίτου.

Ο Ανάδοχος σε κάθε περίπτωση έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει, χωρίς περιορισμό, την τεχνογνωσία (know-how) που θα αποκτήσει κατά την εκτέλεση του Έργου σε παρόμοια έργα που τυχόν θα αναλάβει για λογαριασμό οιοδήποτε τρίτου.

Όλες οι εκθέσεις και τα συναφή στοιχεία, όπως προδιαγραφές, πλάνα, στατιστικά στοιχεία, υπολογισμοί και κάθε άλλο σχετικό έγγραφο ή υλικό που καταρτίζεται από τον Ανάδοχο κατά την εκτέλεση της Σύμβασης, είναι εμπιστευτικά και ανήκουν στην απόλυτη ιδιοκτησία της Αναθέτουσας Αρχής. Ως εκ τούτου, ο ανάδοχος δεν μπορεί να δημοσιεύσει σε καμία μορφή τα αποτελέσματα, τα δεδομένα, τα συμπεράσματα και οτιδήποτε άλλο προκύψει με βάση τα στοιχεία που θα συλλεχθούν από το παρόν Έργο χωρίς την πρότερη έγγραφη συναίνεση της αναθέτουσας αρχής.

Ο Ανάδοχος, μόλις ολοκληρώσει την εκτέλεση της Σύμβασης, παραδίδει όλα τα έγγραφα και τα στοιχεία στην Αναθέτουσα Αρχή. Ο Ανάδοχος μπορεί να κρατά αντίγραφα αυτών των εγγράφων και στοιχείων, αλλά δεν επιτρέπεται να τα χρησιμοποιεί για σκοπούς άλλους από της Σύμβασης χωρίς την προηγούμενη γραπτή συναίνεση της Αναθέτουσας Αρχής.

Άρθρο 33

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ

Χωρίς την προηγούμενη γραπτή συναίνεση της Αναθέτουσας Αρχής, ο Ανάδοχος δεν αποκάλυπτει εμπιστευτικές πληροφορίες που του δόθηκαν ή που ο ίδιος ανακάλυψε κατά την υλοποίηση του Έργου ούτε κοινολογεί στοιχεία, έγγραφα και πληροφορίες των οποίων λαμβάνει γνώση σε σχέση με τη Σύμβαση. Υποχρεούται δε να μεριμνά, ώστε το προσωπικό του, οι υπεργολάβοι του και κάθε συνεργαζόμενος με αυτόν να τηρήσει την ως άνω υποχρέωση.

Σε περίπτωση αθέτησης από τον Ανάδοχο της ως άνω υποχρέωσής του η Αναθέτουσα Αρχή δικαιούται να απαιτήσει την αποκατάσταση τυχόν ζημίας της και την παύση κοινοποίησης των εμπιστευτικών πληροφοριών και την παράλειψή της στο μέλλον.

Ο Ανάδοχος δε δύναται να προβαίνει σε δημόσιες δηλώσεις σχετικά με το Έργο κατά τη διάρκεια υλοποίησής του χωρίς την προηγούμενη συναίνεση της Αναθέτουσας Αρχής ούτε να συμμετέχει σε δραστηριότητες ασυμβίβαστες με τις υποχρεώσεις του απέναντι στην Αναθέτουσα Αρχή και δε δεσμεύει την Αναθέτουσα Αρχή, με κανένα τρόπο χωρίς την προηγούμενη γραπτή της συναίνεση.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της η Επιτροπή Παραλαβής και όλα τα εξουσιοδοτημένα από αυτήν ή την Αναθέτουσα Αρχή πρόσωπα οφείλουν να μην ανακοινώνουν σε κανένα, παρά μόνο στα πρόσωπα που δικαιούνται να γνωρίζουν, πληροφορίες που περιήλθαν σ' αυτούς κατά τη διάρκεια και με την ευκαιρία της εκτέλεσης του Έργου και αφορούν τεχνικά ή εμπορικά ζητήματα ή μεθόδους κατασκευής ή λειτουργίας του Έργου ή του Αναδόχου.

Άρθρο 34

ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν ευθύνονται για τη μη εκπλήρωση των συμβατικών τους υποχρεώσεων, στο μέτρο που η αδυναμία εκπλήρωσης οφείλεται σε περιστατικά ανωτέρας βίας.

Ο Ανάδοχος, επικαλούμενος υπαγωγή της αδυναμίας εκπλήρωσης υποχρεώσεών του σε γεγονός που εμπίπτει στην προηγούμενη παράγραφο, οφείλει να γνωστοποιήσει και επικαλεσθεί προς την Αναθέτουσα Αρχή τους σχετικούς λόγους και περιστατικά εντός αποσβεστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τότε που συνέβησαν, προσκομίζοντας τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία. Η Αναθέτουσα Αρχή υποχρεούται να απαντήσει εντός είκοσι (20) ημερών στο σχετικό αίτημα του Αναδόχου διαφορετικά, με την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας, τεκμαίρεται η αποδοχή του αιτήματος.

Άρθρο 35

ΛΥΣΗ – ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ - ΕΚΠΤΩΣΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Η Αναθέτουσα Αρχή δικαιούται να καταγγείλει τη Σύμβαση σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) ο Ανάδοχος δεν υλοποιεί το Έργο με τον τρόπο που ορίζεται στη Σύμβαση παρά τις προς τούτο επανειλημμένες οχλήσεις τη Αναθέτουσας Αρχής.
- β) ο Ανάδοχος εκχωρεί τη Σύμβαση ή αναθέτει εργασίες υπεργολαβικά χωρίς την άδεια της Αναθέτουσας Αρχής.
- γ) ο Ανάδοχος πτωχεύσει, τεθεί υπό αναγκαστική διαχείριση ή εκκαθάριση, λυθεί ή ανακληθεί η άδεια λειτουργίας του ή γίνουν πράξεις αναγκαστικής εκτελέσεως σε βάρος του, στο σύνολο ή σε σημαντικό μέρος των περιουσιακών του στοιχείων.
- δ) εκδίδεται τελεσίδικη απόφαση κατά του Αναδόχου για αδίκημα σχετικό με την άσκηση του επαγγέλματός του.

Τα αποτελέσματα της καταγγελίας επέρχονται από την γνωστοποίηση στον Ανάδοχο της εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής καταγγελία. Κατ' εξαίρεση, η Αναθέτουσα Αρχή δύναται, κατ' ενάσκηση διακριτικής της ευχέρειας, για όσες από τις περιπτώσεις καταγγελίας είναι αυτό δυνατό, να τάξει εύλογη (κατ' αυτήν) προθεσμία

θεραπείας της παραβάσεως, οπότε τα αποτελέσματα της καταγγελίας επέρχονται αυτόματα με την πάροδο της ταχθείσας προθεσμίας, εκτός εάν η Αναθέτουσα Αρχή γνωστοποιήσει εγγράφως προς τον Ανάδοχο ότι θεωρεί την παράβαση θεραπευθείσα.

Με την μετά από καταγγελία της Αναθέτουσας Αρχής λύση της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται μετά από αίτηση της Αναθέτουσας Αρχής:

- α) Να απόσχει από τη διενέργεια οποιασδήποτε εργασίας, έργου, παροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης υποχρεώσεως του που πηγάζει από τη Σύμβαση, πλην εκείνων που επιβάλλονται για την διασφάλιση προϊόντων, εργασιών και εγκαταστάσεων.
- β) Να παραδώσει, σε χρόνο που θα προσδιορίσει η Αναθέτουσα Αρχή, όποιο έργο, εργασία ή προϊόν (ολοκληρωμένο ή μη) έχει εκπονήσει ή έχει στην κατοχή του καθώς και τα πάσης φύσεως υποστηρικτικά έγγραφα και μέσα (μαγνητικά ή μη) και να μεριμνήσει όπως οι συνεργάτες του πράξουν το ίδιο.
- γ) Να παραδώσει στην Αναθέτουσα Αρχή κάθε εξοπλισμό, υλικά ή άλλα αγαθά που αφορούν άμεσα ή έμμεσα το Έργο και ευρίσκονται στην κατοχή του, εγγυώμενος ότι οι συνεργάτες του θα πράξουν το ίδιο.

Το συντομότερο δυνατό μετά την καταγγελία της Σύμβασης, η Αναθέτουσα Αρχή βεβαιώνει την αξία του παρασχεθέντος μέρους του Έργου καθώς και κάθε οφειλή έναντι του Αναδόχου κατά την ημερομηνία καταγγελίας.

Η Αναθέτουσα Αρχή αναστέλλει την καταβολή οποιουδήποτε ποσού πληρωτέου σύμφωνα με τη Σύμβαση προς τον Ανάδοχο μέχρις εκκαθαρίσεως των μεταξύ τους υποχρεώσεων και οι εγγυητικές επιστολές καταπίπτουν.

Η Αναθέτουσα Αρχή δικαιούται να απαιτήσει πρόσθετα από τον Ανάδοχο αποζημίωση για κάθε ζημία που υπέστη μέχρι του ανώτατου ποσού του Συμβατικού Τιμήματος που αντιστοιχεί στην αξία του τμήματος του Έργου που δεν μπορεί, λόγω πλημμελούς εκτελέσεως της Σύμβασης, να χρησιμοποιηθεί για τον προοριζόμενο σκοπό.

ΜΕΡΟΣ Β΄ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1. ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης θα πρέπει να υλοποιηθούν για είδη και τύπους οικοτόπων για το σύνολο του εθνικού χώρου, καθώς η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης ειδών και οικοτόπων σε εθνικό επίπεδο και η σύνταξη των Εθνικών Εκθέσεων για την περίοδο 2007-2012 προϋποθέτει την παρακολούθηση όχι μόνο εντός, αλλά και εκτός των περιοχών του δικτύου Natura 2000.

Καθώς οι υποχρεώσεις είναι διαφορετικές για τους Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) και τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), σημειώνεται ότι τα αντικείμενα της παρακολούθησης είναι διαφοροποιημένα, ως ακολούθως:

- A. Για τους Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) είναι απαραίτητη η καταγραφή, η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης και η παρακολούθηση της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας των Παραρτημάτων II, IV και V της Οδηγίας 92/43.
- B. Για τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) είναι απαραίτητη η καταγραφή, η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης και η παρακολούθησή της κατάστασης διατήρησης της орνιθοπανίδας της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ (όλων των ειδών орνιθοπανίδας του Παραρτήματος I της Οδηγίας 2009/147/ΕΕ, των μεταναστευτικών ειδών που μπορούν να αποτελέσουν είδη χαρακτηρισμού των ΖΕΠ και των κοινών ειδών орνιθοπανίδας).
- Γ. Για τις περιοχές εκτός του Δικτύου Natura 2000 είναι απαραίτητη η καταγραφή, η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης και η παρακολούθηση της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας των Παραρτημάτων II, IV και V της Οδηγίας 92/43, καθώς και των ειδών орнιθοπανίδας.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω, παράλληλα με τους Φορείς Διαχείρισης, το ΥΠΕΚΑ προκηρύσσει την εκπόνηση 8 μελετών εποπτείας και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος σε περιοχές εκτός αρμοδιότητας των Φορέων Διαχείρισης καθώς και μίας μελέτης με τίτλο: «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων».

Αντικείμενο της τελευταίας μελέτης είναι (μεταξύ άλλων):

- ο επιστημονικός και τεχνικός συντονισμός, η αξιολόγηση, η σύνθεση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων όλων των μελετών εποπτείας, ώστε να υπάρχει ομογενοποίηση στις προσεγγίσεις όλων των αναδόχων, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων παρακολούθησης των Φορέων Διαχείρισης,
- η συγγραφή των δύο εκθέσεων εφαρμογής των Οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ,
- η κατάρτιση ολοκληρωμένης πρότασης τροποποίησης της υφιστάμενης βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000, σύμφωνα με τις προτάσεις των αναδόχων,
- η κατάρτιση πρότασης για τον ορισμό νέων περιοχών Natura 2000, όπου κριθεί απαραίτητο,

- προτάσεις Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς για τα είδη και τους τύπους οικοτόπων σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, και στόχων διατήρησης των τύπων οικοτόπων και ειδών για τις περιοχές Natura 2000 σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Οι μετρήσεις στο πεδίο διαιρούνται σε δύο στάδια:

- Το πρώτο στηρίζεται στα αποτελέσματα των μετρήσεων μέχρι και το τέλος του 2012, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για τη σύνταξη της 3ης Εθνικής Αναφοράς/Έκθεσης Εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (πρέπει να υποβληθεί στην ΕΕ τον Ιούνιο 2013), καθώς και της εθνικής έκθεσης για τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ.
- Το δεύτερο στάδιο θα συνεχιστεί από το 2013 μέχρι και τη λήξη της δράσης.

Το έργο θα συνεισφέρει:

- Στην ανταπόκριση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ όπως ισχύει σήμερα.
- Στην προστασία των τύπων οικοτόπων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
- Στην προστασία των ειδών χλωρίδας και πανίδας που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα ΙΙ, ΙV και V της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
- Στην προστασία των ειδών ορνιθοπανίδας.
- Στην προώθηση της διατήρησης και διαχείρισης των ΤΚΣ και ΖΕΠ της Ελλάδας.

Τα αποτελέσματα του έργου θα χρησιμοποιηθούν από τις αρμόδιες αρχές (ΥΠΕΚΑ) και τους Φορείς Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών. Ως άμεσο αποτέλεσμα του έργου θα είναι η συμπλήρωση του σχεδιασμού και η ενίσχυση των εθνικών πολιτικών για την προστασία της φύσης, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών και τύπων οικοτόπων αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για τον βέλτιστο σχεδιασμό των μέτρων διαχείρισής τους. Το έργο θα έχει ως μεσοπρόθεσμο αποτέλεσμα την ενίσχυση της περιβαλλοντικής προστασίας των τύπων οικοτόπων και των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος, συμβάλλοντας έτσι και στη διατήρησή τους σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στον Πίνακα 1 παρατίθενται οι περιοχές του Δικτύου Natura 2000 των οποίων η εποπτεία αποτελεί αρμοδιότητα των Φορέων Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.

ΠεριοχήΦορέα Διαχείρισης	ΠεριοχήNatura 2000
Δέλτα Έβρου	GR1110006 (ΖΕΠ), GR1110007 (ΤΚΣ)
Δαδιάς - Λευκίμης – Σουφλίου	GR1110002 (ΖΕΠ), GR1110005 (ΤΚΣ)
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Δ. Νέστου, Βιστωνίδας, Ισμαρίδας)	GR1130009 (ΤΚΣ), GR1130010 (ΖΕΠ), GR1150001 (ΖΕΠ), GR1150010 (ΤΚΣ)
ΟροσειράςΡοδόπης	GR1120003 (ΤΚΣ), GR1140001 (ΤΚΣ), GR1140002 (ΤΚΣ), GR1140003 (ΤΚΣ), GR1140008 (ΖΕΠ)
Υγροτόπου Κερκίνης	GR1260001 (ΤΚΣ) , GR1260008 (ΖΕΠ), GR1260010 (ΖΕΠ)
ΛίμνεςΚορώνειας – Βόλβης	GR1220001(ΤΚΣ) , GR1220003 (ΤΚΣ), GR1220009 (ΖΕΠ)

Δέλτα Αξιού - Λουδία – Αλιάκμονα	GR1220002 (ΤΚΣ), GR1220010(ΖΕΠ) , GR1250004 (ΤΚΣ)
ΔρυμούΠρεσπών	GR1340001 (ΤΚΣ - ΖΕΠ), GR1340003 (ΤΚΣ - ΖΕΠ)
Βόρειας Πίνδου (Εθνικών Δρυμών Βίκου – Αώου και Πίνδου)	GR1310001 (ΤΚΣ), GR1310002 (ΖΕΠ), GR1310004 (ΖΕΠ), GR1310003(ΤΚΣ) , GR2130001 (ΤΚΣ), GR2130002(ΤΚΣ - ΖΕΠ) , GR2130004 (ΤΚΣ), GR2130006 (ΤΚΣ), GR2130008 (ΤΚΣ), GR2130009 (ΖΕΠ), GR2130011 (ΖΕΠ)
Τζουμέρκων, Περιστερίου και χαράδρας Αραχθού	GR2110002 (ΤΚΣ), GR2130007 (ΤΚΣ - ΖΕΠ), GR2130013 (ΖΕΠ)
Λίμνης Παμβώτιδας Ιωαννίνων	GR2130005 (ΤΚΣ - ΖΕΠ), GR2130008 (ΤΚΣ), GR2130012 (ΖΕΠ)
Δρυμού Ολύμπου	GR1250001 (ΤΚΣ - ΖΕΠ)
Κάρλας –Μαυροβουνίου –Κεφαλόβρυσου – Βελεστίνου	GR1420004 (ΤΚΣ), GR1420006 (ΖΕΠ)
Εθνικό θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου - Β. Σποράδων	GR1430004 (ΤΚΣ), GR1430005 (ΖΕΠ)
Υγροτόπων Αμβρακικού	GR2110001 (ΤΚΣ) , GR2110004 (ΖΕΠ), GR2310006 , (ΤΚΣ) GR2310014 (ΖΕΠ)
Στενών και εκβολών των ποταμών Καλαμά και Αχέροντα	GR2140001 (ΤΚΣ), GR2120001 (ΤΚΣ), GR2120002 (ΤΚΣ), GR2120004 (ΤΚΣ), GR2120005 (ΖΕΠ), GR2120006 (ΖΕΠ), GR2120008 (ΖΕΠ)
Λιμνοθάλασσας Μεσολογίου	GR2310001(ΤΚΣ) , GR2310005(ΤΚΣ) , GR2310013 (ΖΕΠ), GR2310015 (ΖΕΠ)
Δρυμού Αίνου	GR2220002(ΤΚΣ) , GR2220006 (ΖΕΠ)
Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου	GR2210002 (ΤΚΣ), GR2210003 (ΤΚΣ), GR2210004 (ΖΕΠ)
Δρυμού Οίτης	GR2440003(ΤΚΣ), GR2440004(ΤΚΣ) , GR2440007 (ΖΕΠ)
Δρυμού Παρνασσού	GR2410002 (ΖΕΠ), GR2450005 (ΤΚΣ)
Δρυμού Πάρνηθας	GR3000001 (ΤΚΣ - ΖΕΠ)
Σχινιά – Μαραθώνα	GR3000003(ΤΚΣ) , GR3000016 (ΖΕΠ)
Χελμού – Βουραϊκού	GR2320002(ΤΚΣ) , GR2320003 , (ΤΚΣ) GR2320004(ΤΚΣ) , GR2320009 , (ΤΚΣ) GR2320013 (ΖΕΠ)
Υγροτόπων Κοτυχίου – Στροφυλιάς	GR2320001 (ΤΚΣ), GR2320011 (ΖΕΠ) GR2330006 , (ΤΚΣ) GR2330007(ΤΚΣ) , GR2330009 (ΖΕΠ),
Όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού	GR2520003 (ΤΚΣ), GR2520005(ΤΚΣ) , GR2520006 (ΤΚΣ)
Ολύμπου Καρπάθου – Σαρίας	GR4210003 (ΤΚΣ - ΖΕΠ)
Δρυμού Σαμαριάς και Λευκών ορέων	GR4340008 (ΤΚΣ), GR4340014 (ΖΕΠ)

Τμήμα 1. Παρακολούθηση του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας, θαλάσσιων θηλαστικών και ιχθυοπανίδας/μεγαβενθικής πανίδας

ΔΡΑΣΗ 1: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗΣ ΦΩΚΙΑΣ

ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Η δράση αυτή αποσκοπεί στην διερεύνηση της παρουσίας, στην καταγραφή, στην εποπτεία και στην αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης της Μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus* αλλά των βιοτόπων της (π.χ. θαλάσσιων και παράκτιων περιοχών που χρησιμοποιεί για αναπαραγωγή, ξεκούραση και τροφοληψία) στην περιοχή δικαιοδοσίας του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου που περιλαμβάνει του Τόπους Κοινοτικής Σημασίας GR2210002 – ΤΚΣ 'Κόλπος Λαγανά Ζακύνθου (Ακρωτήριο Γεράκι - Κερί) και νησίδες Μαραθωνήσι και Πελούζο' και GR2210003 – ΤΚΣ 'Νήσοι Στροφάδες'.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Με το παρόν Πρόγραμμα Παρακολούθησης θα εφαρμοστεί ένα Σύστημα Επιστημονικής Παρακολούθησης (Monitoring) με εργασίες πεδίου, ώστε να γίνει αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης της Μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus* σε πλήρη εναρμόνιση με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. Τα αποτελέσματα του προγράμματος θα τροφοδοτήσουν την 3^η Εθνική Αναφορά – Έκθεση Εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Ως βάση για την εποπτεία και την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης της Μεσογειακής φώκιας θα χρησιμοποιηθούν οι ακόλουθες παράμετροι:

1. Εξάπλωση και εύρος εξάπλωσης
2. Η κατάσταση του πληθυσμού (μέγεθος, δομή και δυναμική πληθυσμού)
3. Η ποιότητα και η κατάσταση των ενδαιτημάτων που σχετίζονται με το είδος αυτό
4. Επιδράσεις – πιέσεις – απειλές (προοπτικές διατήρησης)

Η μεθοδολογία που θα εφαρμοστεί θα πρέπει να στηρίζεται:

1. Στα διεθνή πρότυπα μελέτης των περυγιόποδων
2. Στις Εθνικές 'Προδιαγραφές Υλοποίησης Δράσεων Παρακολούθησης (Monitoring) Πληθυσμών και Οικοτόπων της Μεσογειακής Φώκιας' του ΥΠΕΚΑ
3. Στην προσαρμογή των παραπάνω προδιαγραφών και προτύπων στις εξειδικευμένες ανάγκες του είδους αυτού στην παρούσα περιοχή μελέτης

Ο Ανάδοχος θα παραδώσει επιπλέον, μια επικαιροποιημένη έκδοση της Βάσης Δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 που αναλογεί στο είδος *Monachus monachus* στην περιοχή δικαιοδοσίας του Ε.Θ.Π.Ζ. και στους ΤΚΣ GR2210002 (Κόλπος Λαγανά Ζακύνθου και Νησίδες Μαραθωνήσι-Πελούζο) και GR2210003 (Νήσοι Στροφάδες) με βάση τα αποτελέσματα της έρευνάς του σε όλα τα πεδία που άπτονται του αντικείμενου του (περιγραφές, αξιολογήσεις, πίνακες, απειλές κ.λπ.) καθώς και ενδεχόμενες προτάσεις για επέκταση της ήδη θεσμοθετημένης περιοχής, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο με βάση τα κριτήρια της Ε.Ε. και κατόπιν συνεννόησης

με τον Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ. Επίσης, ο ανάδοχος θα προτείνει ευνοϊκές τιμές αναφοράς (favorable reference values), καθώς και στόχους διατήρησης (conservation objectives) για την Μεσογειακή Φώκια, με στόχο την επίτευξη της ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησής της στην περιοχή του Ε.Θ.Π.Ζ. Τέλος, θα παραδώσει προτάσεις για τα Πρωτόκολλα και τη διαδικασία Παρακολούθησης στην περιοχή μελέτης, για τις επόμενες διαχειριστικές περιόδους. Για την υλοποίηση του Προγράμματος, ο Ανάδοχος θα βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με το Επιστημονικό Προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ., καθώς και με τον ανάδοχο του έργου «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» που υλοποιείται υπό την εποπτεία του Τμήματος Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ.

Αντικείμενα του Προγράμματος Παρακολούθησης Αποτελούν:

- Η συνολική μελέτη της κατάστασης διατήρησης της Μεσογειακής Φώκιας και των βιοτόπων της
- Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός Προγράμματος με Σύστημα Επιστημονικής Παρακολούθησης (Monitoring) και εργασίες πεδίου με στόχο την αξιολόγηση και επαναξιολόγηση (σε σχέση με τη 2η Έκθεση Εφαρμογής της Οδηγίας του 2007) της κατάστασης διατήρησης της Μεσογειακής φώκιας για την περίοδο 2011-2015 σύμφωνα με το άρθρο 11 της Οδηγίας 92/43/ΕΕ, με τρόπο ώστε τα αποτελέσματα του έργου να τροφοδοτήσουν την 3η Εθνική Αναφορά - Έκθεση Εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
- Η επικαιροποίηση των πεδίων της περιγραφικής βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας του αναδόχου σε όλα τα πεδία που άπτονται του αντικειμένου του προγράμματος (περιγραφές, αξιολογήσεις, απειλές, κλπ)
- Η αποτύπωση του πληθυσμού της Μεσογειακής φώκιας (π.χ. διαδικασίες αναπαραγωγής, ανάπαυσης και τροφοληψίας) καθώς επίσης και των κρίσιμων ενδιαιτημάτων της (κατάσταση, έκταση κτλ) στην περιοχή μελέτης.
- Οι προτάσεις για ενδεχόμενη επέκταση της ήδη θεσμοθετημένης περιοχής, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο με βάση τα κριτήρια της Ε.Ε. και μετά από συνεννόηση με το Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ.
- Οι προτάσεις ευνοϊκών τιμών αναφοράς (Favourable Reference Values) για τον πληθυσμό της *Monachus monachus* ανά ΤΚΣ.
- Η εισήγηση κατάλληλων διαχειριστικών δράσεων και οι προτάσεις στόχων διατήρησης (Conservation Objectives) για κάθε ΤΚΣ, με στόχο την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης της Μεσογειακής φώκιας.
- Τα πρωτόκολλα και η διαδικασία παρακολούθησης που θα πρέπει να εφαρμοστούν μετά τη λήξη του προγράμματος.
- Η εισήγηση κατάλληλων διαχειριστικών δράσεων για τη βελτίωση της χρήσης των σχετικών με την Μεσογειακή φώκια παράκτιων και των θαλάσσιων ενδιαιτημάτων από τους ανθρώπους.
- Η εκπαίδευση του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης από τον ανάδοχο, προκειμένου να είναι θέση ο Φορέας Διαχείρισης να υλοποιεί μελλοντικά το πρόγραμμα παρακολούθησης βάσει των προδιαγραφών του παρόντος κειμένου.

Για το σχεδιασμό του προγράμματος, ο Ανάδοχος θα πρέπει να εναρμονιστεί με τα κείμενα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορούν στον καθορισμό και περιγραφή των παραμέτρων οι οποίες περιλαμβάνονται στην αναφορά των Κρατών – Μελών της ΕΕ στο πλαίσιο του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και ιδιαίτερα με το κείμενο «Art 17 guidelines». Τα κείμενα παρατίθενται στην ιστοσελίδα: <http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/&vm=detailed&sb=Title>, «An expert group on reporting», η οποία ενημερώνεται διαρκώς.

Σε όλη τη διάρκεια εκπόνησης των μελετών, ο Ανάδοχος θα βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου, καθώς και με τον Ανάδοχο της Μελέτης: «Οριζόντιος τεχνικός και

επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων».

Οι Ανάδοχοι θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τα ακόλουθα:

- Την περιγραφική και γεωγραφική βάση δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 που βρίσκεται αναρτημένη στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=432&language=el-GR>
- Τα κριτήρια της Ε.Ε. για την αξιολόγηση της επάρκειας του Δικτύου των Τοπιών Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ) (θα δοθεί από τον Φορέα Διαχείρισης του ΕΘΠΖ σε συνεννόηση με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ)
- Τα αποτελέσματα και τον Τεχνικό Οδηγό Χαρτογράφησης Τύπων Οικοτόπων Κοινοτικού και Ελληνικού ενδιαφέροντος του έργου «Αναγνώριση και περιγραφή των τύπων οικοτόπων σε περιοχές ενδιαφέροντος για τη διατήρηση της φύσης» (θα δοθεί από τον Φορέα Διαχείρισης του ΕΘΠΖ σε συνεννόηση με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ)
- Τα αποτελέσματα της δεύτερης εθνικής αναφοράς για την εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=539&language=el-GR>)
- Τα αποτελέσματα της δεύτερης εθνικής αναφοράς για την εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=539&language=el-GR>)
- Τα έντυπα αναφοράς και αξιολόγησης για τους τύπους οικοτόπων και τα είδη της Οδηγίας 92/43/ΕΚ που είναι αναρτημένα στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/expert_reporting/work-package_revision/sub-group_papers/revised_reporting&vm=detailed&sb=Title
- Τις φόρμες της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 (Standard Data Form) αναρτημένες στην ιστοσελίδα: http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/natura_2000_dataflow&vm=detailed&sb=Title
- Το 10 x 10 km Ευρωπαϊκό πλέγμα αναφοράς ETRS 89 LAEA (αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/eea-reference-grids>)
- Υπόβαθρο τοπογραφικό ως γεωγραφική αναφορά των στοιχείων που συλλέγονται και των αποτελεσμάτων της επεξεργασίας τους σε κλίμακα περίπου 1:50.000

Σημειώνεται ότι για το σχεδιασμό των προγραμμάτων εποπτείας, ο Ανάδοχος θα πρέπει να εναρμονιστεί με τα κείμενα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορούν στον καθορισμό και περιγραφή των παραμέτρων οι οποίες περιλαμβάνονται στην αναφορά των Κρατών – Μελών της ΕΕ στο πλαίσιο του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και ιδιαίτερα με το κείμενο «Art 17 guidelines». Τα κείμενα παρατίθενται στην ιστοσελίδα: <http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/&vm=detailed&sb=Title>, «An expert group on reporting», η οποία ενημερώνεται διαρκώς.

3. ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΚΑΙ ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Οι εργασίες που θα υλοποιηθούν περιγράφονται σε τρεις (3) διακριτές φάσεις, ως ακολούθως:

ΦΑΣΗ Α: ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Βιβλιογραφική ανασκόπηση, καταγραφή και χωρική αποτύπωση της Μεσογειακής φώκιας

Ο Ανάδοχος θα συλλέξει, θα καταγράψει και θα αποτυπώσει χωρικά σε GIS και σε κατάλληλο χαρτογραφικό υπόβαθρο τις υπάρχουσες αναφορές εξάπλωσης του είδους -τουλάχιστον των τελευταίων 40 ετών - ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και την ακρίβεια των βιβλιογραφικών δεδομένων (σημειακά, γραμμικά ή επιφανειακά δεδομένα κατανομής) - για όλη την περιοχή παρακολούθησης.

Οι πηγές που θα χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να είναι:

α) τεκμηριωμένης αξιοπιστίας, δηλαδή πηγές οι οποίες είτε δημοσιεύονται μετά από επιστημονική κρίση, είτε υπόκεινται στην κριτική της ευρύτερης επιστημονικής κοινότητας, όπως επιστημονικές εργασίες δημοσιευμένες σε έγκυρα διεθνή και εθνικά επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικές ανακοινώσεις οι οποίες έγιναν αποδεκτές κατόπιν αξιολόγησης σε διεθνή και ελληνικά συνέδρια, επιστημονικά βιβλία ανάλογου περιεχομένου,

β) πηγές οι οποίες δεν έχουν εκτεθεί στην κρίση της ευρύτερης επιστημονικής κοινότητας και για το λόγο αυτό απαιτείται περαιτέρω έλεγχος της αξιοπιστίας τους, όπως επίσημες εκθέσεις ερευνητικών ή άλλων έργων, περιβαλλοντικές μελέτες με γενικότερη ή ειδικότερη, αποκλειστική ή εν μέρει, αναφορά στους τύπους οικοτόπων (π.χ. Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες), επιστημονικώς τεκμηριωμένες εκθέσεις, μελέτες, ή εκδόσεις.

γ) αδημοσίεута δεδομένα ατόμων ή φορέων τεκμηριωμένης αξιοπιστίας, τα οποία περιέχονται σε προσωπικά αρχεία ειδικών με αποδεδειγμένη εμπειρία και αρχεία θεσμοθετημένων φορέων (π.χ. βάσεις δεδομένων ερευνητικών φορέων).

Οι πληροφορίες θα συγκεντρωθούν σε βάση δεδομένων, η οποία θα έχει πρόβλεψη για την αποτύπωση της παρουσίας του είδους που έχει τεκμηριωθεί στη βιβλιογραφική ανασκόπηση (Έτος και εποχή ή ακριβής ημερομηνία, αριθμός κελιού πλέγματος ή συντεταγμένες, ονομασία περιοχής, ονοματεπώνυμο ερευνητή, φορέας έρευνας, αναφορά βιβλιογραφίας, δειγματοληπτικό μέσο, αξιολόγηση της δειγματοληψίας). Η βάση αυτή θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση της πληροφορίας σε GIS. Ο Ανάδοχος θα εντοπίσει τα σημαντικότερα κενά της βιβλιογραφίας.

- Κατάρτιση συνοπτικής αναφοράς υπάρχουσας γνώσης

Ο Ανάδοχος θα ετοιμάσει μια συνοπτική αναφορά για την κατάσταση διατήρησης του είδους που αποτελεί αντικείμενο παρακολούθησης αλλά για την κατάσταση διατήρησής των σχετικών ενδιατημάτων της Μεσογειακής φώκιας στους σχετικούς ΤΚΣ. Αυτή η συνοπτική αναφορά θα πρέπει να σχεδιαστεί έτσι ώστε να συνοψίζει την υπάρχουσα γνώση και ταυτόχρονα να υπηρετεί τις ελάχιστες απαιτήσεις που προκύπτουν από τις υποχρεώσεις και τους σκοπούς της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Επίσης, στην αναφορά αυτή, ο Ανάδοχος θα πρέπει να αναφερθεί με λεπτομέρειες και επιστημονική τεκμηρίωση και στην μεθοδολογία εκτίμησης του μεγέθους του πληθυσμού και της χωρικής αποτύπωσης του αλλά και στην πληθυσμιακή δομή της Μεσογειακής φώκιας.

- Τεκμηρίωση και οργάνωση σχεδίου επιτόπιων επισκέψεων

Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει το σχέδιο επιτόπιων επισκέψεων με σκοπό τη συμπλήρωση των πρωτοκόλλων αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης του είδους. Ο σχεδιασμός και η μέθοδος δειγματοληψίας για τη συμπλήρωση των πρωτοκόλλων εποπτείας και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης θα είναι ίδιος εντός και εκτός περιοχών Natura 2000, αλλά θα είναι σε αδρότερο επίπεδο, εκτός εάν τεκμηριώνεται διαφορετικά από τον Ανάδοχο. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να αιτιολογήσει την αποτελεσματικότητα του σχήματος εργασίας πεδίου, δηλαδή την οργάνωση των σταθμών δειγματοληψίας, τις συχνότητες των δειγματοληψιών και τους τρόπους δειγματοληψίας λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες οικολογικές προτιμήσεις και τον βιολογικό κύκλο της Μεσογειακής με τρόπο που να διασφαλίζει τη μέγιστη χωρική κάλυψη, ικανοποιώντας ταυτόχρονα και τις εποχιακές ανάγκες του είδους. Ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί και στο συγχρονισμό των εργασιών

πεδίου. Για την εκτίμηση της παρουσίας του είδους εντός των περιοχών Natura 2000 θα ληφθεί υπόψη η βάση δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 αλλά και η συλλογή των βιβλιογραφικών αναφορών. Για το σχέδιο επιτόπιων επισκέψεων ο Ανάδοχος θα χρησιμοποιήσει το χάρτη εξάπλωσης ή/και εν δυνάμει γεωγραφικής εξάπλωσης του είδους από τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα έχει συλλέξει και θα τοποθετήσει σε Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών, τις θέσεις των επιτόπιων επισκέψεων του και των σχετικών δειγματοληπτικών επιφανειών συμπλήρωσης των πρωτοκόλλων αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης

Εκτός των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 και εντός των περιοχών ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης θα καθοριστεί ένας ελάχιστος αριθμός επιτόπιων επισκέψεων και σχετικών δειγματοληψιών συμπλήρωσης πρωτοκόλλων αξιολόγησης. Συνιστάται ο αριθμός αυτός να καλύπτει τουλάχιστον το 25% του συνόλου των επισκέψεων που θα πραγματοποιηθούν και του συνόλου των δειγματοληψιών και πρωτοκόλλων αξιολόγησης που θα συμπληρωθούν στο εσωτερικό του δικτύου Natura 2000, εκτός και τεκμηριωθεί διαφορετικά από τον Ανάδοχο.

- Παρουσίαση και τεκμηρίωση μεθόδου δειγματοληψίας

Ο ανάδοχος θα πρέπει να εφαρμόσει τη βέλτιστη μέθοδο δειγματοληψίας την οποία και θα τεκμηριώσει με επιστημονικά κριτήρια. Οι μέθοδοι και οι τεχνικές δειγματοληψίας και οι μέθοδοι καταγραφής των ενδιαιτημάτων θα πρέπει να αιτιολογηθούν και να υποστηρίζονται από σχετικά εθνικά και διεθνή πρότυπα ή από την επιστημονική βιβλιογραφία. Η μέθοδος δειγματοληψίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες οικολογικές προτιμήσεις αλλά και τον βιολογικό κύκλο της Μεσογειακής φώκιας, τις εποχιακές διαφοροποιήσεις στις δραστηριότητες της, την σπανιότητα του είδους και τέλος την ευαισθησία στην ανθρώπινη όχληση.

- Καθορισμός της έντασης και του προτύπου κατανομής των δειγματοληψιών και καθορισμός του πλέγματος αναφοράς

Ο Ανάδοχος θα καθορίσει: α) την ένταση της δειγματοληπτικής προσπάθειας, β) το πρότυπο κατανομής των δειγματοληψιών γ) το πλέγμα (grid) αναφοράς του είδους, που θα είναι υποχρεωτικά το ευρωπαϊκό πλέγμα 10 x 10 km. Όπου είναι εφικτό ή αναγκαίο το πλέγμα θα είναι αναλυτικότερο με πιο λεπτομερή χωρική πληροφορία (5 x 5 km ή 2 x 2 km ή 1 x 1 km). Τα κριτήρια καθορισμού της έντασης δειγματοληψίας και του τρόπου κατανομής των δειγματοληψιών που θα χρησιμοποιηθούν και για τον καθορισμό του κατάλληλου πλέγματος αναφοράς για τα είδη είναι τα ακόλουθα: α) κριτήρια αφθονίας (σπάνιο, σποραδικό, μέση αφθονία, άφθονο, πολύ κοινό ή και ομαδοποιήσεις τους) και β) κριτήρια ευθύνης διατήρησης για κάθε είδος. Η ευθύνη διατήρησης εξαρτάται από παραμέτρους όπως ο χαρακτηρισμός του είδους ως προτεραιότητας από την Οδηγία των οικοτόπων, ο ενδημισμός του είδους, ο βαθμός τρωτότητας-ευαισθησίας του είδους κ.α. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να λάβει υπόψη του ότι η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης κάθε είδους θα γίνει: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί, εφόσον το είδος έχει σημαντική παρουσία και δεν αναφέρεται απλώς ως παρόν και γ) συνολικά στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης.

Οι περιοχές δειγματοληψίας θα πρέπει να περιέχουν όλα τα δυνατά ενδιαιτήματα μέσα στα οποία διαβιεί το προς μελέτη θηλαστικό τα οποία θα καταγράφονται λεπτομερώς, θα ποσοτικοποιούνται και θα καταγράφονται αναλυτικά οι κύριες επικρατούσες περιβαλλοντικές συνθήκες ενώ θα πρέπει να φωτογραφίζονται. Για την εκτίμηση των απειλών θα πρέπει να καταγράφεται η χωροχρονική παρουσία των ανθρώπινων δραστηριοτήτων (π.χ. όχληση από επισκέπτες, αλληλεπίδραση με αλιευτικά εργαλεία, ρύπανση). Ο ανάδοχος θα πρέπει να λάβει υπόψη ότι η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης του είδους θα πραγματοποιηθεί: α) στα κελιά του πλέγματος όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης και β) στους ΤΚΣ του Δικτύου Φύση 2000 που θα παρακολουθηθούν, εφόσον το είδος έχει σημαντική παρουσία και δεν αναφέρεται απλά ως παρόν.

- Προγραμματισμός επισκέψεων στο πεδίο

Ο Ανάδοχος θα προτείνει πρόγραμμα επισκέψεων για τα στάδια εργασιών πεδίου, το οποίο και θα τεκμηριώσει. Κατά τη φάση Β', συνιστάται να γίνουν επισκέψεις με τρόπο ώστε να μπορεί να συμπληρωθούν οι φόρμες και να εξαχθούν συμπεράσματα για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης του είδους στην περιοχή μελέτης και να μπορούν να προταθούν ευνοϊκές τιμές αναφοράς και στόχοι διατήρησης για όλες τις περιοχές μελέτης.

- Κατάρτιση προσχεδίου ανάλυσης των δεδομένων πεδίου όπως προγραμματίστηκαν να συλλεχθούν με βάση το σχέδιο δειγματοληψίας

Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει προσχέδιο ανάλυσης των δεδομένων πεδίου, όπως προγραμματίστηκαν να συλλεχθούν με βάση την κατάρτιση του σχεδίου δειγματοληψίας. Σε σύντομη αναφορά ο Ανάδοχος θα πρέπει να αναφέρει την αναμενόμενη ποιότητα των δεδομένων και να παρουσιάσει τον τρόπο που θα εκτιμήσει: (α) το εύρος εξάπλωσής του είδους (range), (β) το μέγεθος του πληθυσμού (population size), (γ) το είδος και την έκταση των ενδιαιτημάτων του (habitat area) και (δ) τις επιδράσεις - πιέσεις - απειλές (προοπτικές διατήρησης). Τέλος θα πρέπει να παρουσιάσει τον τρόπο που θα είναι σε θέση να εκτιμήσει την τάση των ως άνω, με βάση δεδομένα παρελθόντων ετών ή/ και μελλοντικά δεδομένα που θα προκύψουν από τη συνέχιση του προγράμματος παρακολούθησης. Ο Ανάδοχος θα προσδιορίσει και θα τεκμηριώσει ποια από τα στοιχεία που θα καταθέσει θα πρέπει πιθανόν να θεωρούνται απόρρητα και θα προτείνει τρόπους χειρισμού των απόρρητων αυτών δεδομένων. Επιπλέον, για την επιβεβαίωση της χρονικής έντασης και χωρικής κάλυψης των δειγματοληψιών και των καταγραφών απαιτούνται: α) φωτογραφική αποτύπωση βιοδηλωτικών ιχνών η/και ατόμων, β) καταγραφές βίντεο με αυτόματες κάμερες εντοπισμού κίνησης/ θερμότητας, γ) συλλογή βιοδηλωτικών ιχνών προς περαιτέρω ανάλυση (π.χ. περιτώματα, εμίσματα, τρίχες, οστά) και ε) συλλογή δειγμάτων τριχών, δέρματος ή και αίματος από νεκρά ζώα. Για τα παραπάνω στοιχεία απαιτείται ο καθορισμός της γεωγραφικής θέσης και της ημερομηνίας συλλογής.

- Εκπαίδευση του Προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης του ΕΘΠΖ.

Η διαδικασία εκπαίδευσης του προσωπικού του ΕΘΠΖ θα είναι διαρκής και θα λαμβάνει χώρα σε όλες τις φάσεις του προγράμματος ενώ στην Α' Φάση θα καταρτιστεί αναλυτικό πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ.

Κατάρτιση Προγράμματος Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ.

Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ. στο πλαίσιο υλοποίησης όλων των φάσεων όπως αυτές περιγράφονται στο παρόν κείμενο των προδιαγραφών. Το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης θα γίνει με τέτοιο τρόπο, ώστε στο τέλος του συνολικού Προγράμματος Παρακολούθησης το Προσωπικό του Φ.Δ. θα είναι σε θέση να εκτελεί με δικά του μέσα την μελλοντική Παρακολούθηση τα πρωτόκολλα των οποίων θα παραδώσει ο ανάδοχος.

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ Α'

Ως παραδοτέα κάθε ΤΚΣ ορίζονται τα ακόλουθα:

1. Κατάλογος του υπό μελέτη είδους με σχετική εισηγητική έκθεση.
2. Έκθεση και βάση δεδομένων με τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα συλλεχθούν. Η βάση δεδομένων θα δίνει πληροφορίες για τις καταχωρημένες θέσεις εμφάνισης του είδους και θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση.
3. Πρόταση καθορισμού πλέγματος (grid) αναφοράς για την χωρική αποτύπωση του είδους σε όλη την περιοχή μελέτης που θα υποστηρίζεται σε σχετική τεκμηριωμένη έκθεση - εισήγηση. Αποτύπωση της κατανομής του είδους σε πλέγμα αναφοράς 5 x 5 km (ή διαφορετικό όπου απαιτείται).

4. Γεωγραφική αποτύπωση σε Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών (διανυσματικής μορφής χρησιμοποιώντας σημεία, γραμμές ή πολύγωνα ανάλογα με τη μορφή των πρωτογενών δεδομένων) της δυναμικής εξάπλωσης του είδους σε κατάλληλο υπόβαθρο, βασισμένη σε σχετική τεκμηριωμένη έκθεση-εισήγηση. Η έκθεση αυτή θα πρέπει να σχεδιαστεί έτσι ώστε να συνοψίζει την υπάρχουσα γνώση και ταυτόχρονα να υπηρετεί τις ελάχιστες απαιτήσεις που προκύπτουν από τις υποχρεώσεις και τους σκοπούς της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
5. Τεκμηριωμένη επιστημονικά πρόταση προγραμματισμού εργασιών πεδίου (αριθμού και θέσεων επισκέψεων πεδίου εντός της περιοχής παρακολούθησης). Η πρόταση θα περιλαμβάνει
  - Τον τύπο των πρωτογενών δεδομένων που θα συλλεχθούν από τις επιτόπιες δειγματοληψίες (παρουσία/ απουσία, σχετική αφθονία, πυκνότητα, φυσικοχημικές παραμέτρους κλπ).
  - Τον αριθμό και τη χωροθέτηση των θέσεων δειγματοληψίας σε κατάλληλο υπόβαθρο
  - Τη μεθοδολογία διερεύνησης των μη γνωστών εμφανίσεων του είδους
  - Την εποχή και μέθοδο της δειγματοληψίας
  - Την επαναληψιμότητα της δειγματοληψίας
6. Τα πρωτόκολλα δειγματοληψίας, εργασιών πεδίου και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης της Μεσογειακής φώκιας που θα εφαρμοστούν κατά τις επισκέψεις στο πεδίο.
7. Προσχέδιο ανάλυσης των δεδομένων πεδίου όπως προγραμματίστηκαν να συλλεχθούν με βάση το σχέδιο δειγματοληψίας, προκειμένου να γίνει αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης του είδους.
8. Πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ
 Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ. στο πλαίσιο υλοποίησης όλων των φάσεων όπως αυτές περιγράφονται στο παρόν κείμενο των προδιαγραφών. Το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης θα πραγματοποιηθεί από τον Ανάδοχο με τέτοιο τρόπο, ώστε στο τέλος του συνολικού Προγράμματος Παρακολούθησης το Προσωπικό του Φ.Δ. θα είναι σε θέση να εκτελεί με δικά του μέσα την μελλοντική Παρακολούθηση και τα πρωτόκολλα τα οποία θα παραδώσει ο ανάδοχος.

Όλα τα παραδοτέα υποβάλλονται στον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου σε 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή (Ψηφιακός Δίσκος). Μετά την έγκρισή τους, τα παραδοτέα υποβάλλονται εκ νέου σε ηλεκτρονική ή/και σε έντυπη μορφή (ανάλογα με τα όσα ορίζονται στον Πίνακα 1), σε 4 και 3 αντίτυπα, αντίστοιχα.

ΦΑΣΗ Β: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΝΟΟΙΚΩΝ ΤΙΜΩΝ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

- Συνέχιση της βιβλιογραφικής συλλογής

Ο Ανάδοχος θα συνεχίσει τη συλλογή, καταγραφή και χωρική αποτύπωση των υπαρχουσών αναφορών εξάπλωσης -τουλάχιστον των τελευταίων 40 ετών- για το είδος, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και την ακρίβεια των βιβλιογραφικών δεδομένων (σημειακά, γραμμικά ή επιφανειακά δεδομένα κατανομής).

- Συλλογή πληροφοριών πεδίου

Ο Ανάδοχος θα συλλέξει στο πεδίο τις πληροφορίες που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τον προγραμματισμό της φάσης Α εντός των ΤΚΣ του Δικτύου NATURA 2000 και της περιοχής παρακολούθησης.

- Καταχώρηση στοιχείων σε βάση δεδομένων

Ο Ανάδοχος θα καταχωρήσει τα στοιχεία σε βάση δεδομένων. Η βάση δεδομένων του είδους θα συνδέεται με τα κελιά αναφοράς του πλέγματος (χωρική αποτύπωση) ενώ θα σημειώνονται και οι θέσεις δειγματοληψίας στις οποίες έγινε συμπλήρωση των πρωτοκόλλων αξιολόγησης. Η ακριβής δομή της βάσης δεδομένων θα καθοριστεί

σε συνεργασία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου (σε συνεργασία με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ) και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων».

- Χαρτογραφική αποτύπωση κρίσιμων ενδιαιτημάτων

Ο ανάδοχος θα συντάξει χάρτες με τα κρίσιμα ενδιαιτήματα του είδους. Οι χάρτες θα παραχθούν σε κλίμακα 1:25.000 και 1:5.000, εκτός και αν ο ανάδοχος κρίνει διαφορετικά με σχετική τεκμηριωμένη έκθεση – εισήγηση του.

- Αξιολόγηση δεδομένων και εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης του είδους

Ο Ανάδοχος θα αξιολογήσει την κατάσταση διατήρησης του είδους με βάση τις παραμέτρους (α) εύρος εξάπλωσης (range), (β) μέγεθος του πληθυσμού (population size), (γ) έκταση των ενδιαιτημάτων του (habitat area), (δ) επιδράσεις - πιέσεις - απειλές (προοπτικές διατήρησης). Η αξιολόγηση θα γίνει α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί, γ) συνολικά στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης. Η αναγωγή της αξιολόγησης από το επίπεδο του κελιού του πλέγματος αναφοράς (grid) στο επίπεδο του ΤΚΣ (εφόσον ο ΤΚΣ καλύπτει κελιά περισσότερα του ενός), θα γίνει με μαθηματική προσέγγιση που θα δοθεί από τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου (σε συνεργασία με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ) και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων», η οποία θα βασίζεται στην προσέγγιση που ακολουθήθηκε για τη σύνθεση της Ευρωπαϊκής έκθεσης αναφοράς της περιόδου 2000-2006.

- Χαρτογραφική αποτύπωση της εξάπλωσης του είδους

Ο Ανάδοχος θα αποτυπώσει χωρικά την εξάπλωση του είδους, α) σε πλέγμα αναφοράς 5x5km τόσο στους ΤΚΣ όσο και σε όλη την περιοχή Παρακολούθησης, β) σε αναλυτικότερο πλέγμα αναφοράς (2x2 ή 1x1km) στους ΤΚΣ όσο και σε όλη την περιοχή Παρακολούθησης, εφόσον αυτό είναι εφικτό και το οποίο θα οριστεί κατά περίπτωση. Σε όλα τα πλέγματα θα εφαρμοσθεί αποτύπωση με χρωματική διαβάθμιση και σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα. Η χρωματική διαβάθμιση στο εσωτερικό του κελιού του πλέγματος αναφοράς θα σχετίζεται με:

α) ποσοτική αξιολόγηση με βάση το μέγεθος του πληθυσμού του είδους στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς (χρωματική διαβάθμιση τεσσάρων επιπέδων) ή όταν αυτό δεν είναι εφικτό η αποτύπωση θα αφορά στην παρουσία ή απουσία ή άλλης κλίμακας χρωματικής διαβάθμισης. Στην περίπτωση που δεν είναι εφικτή η χρωματική διαβάθμιση της πληθυσμιακής πυκνότητας του είδους, ο ανάδοχος, εφόσον τεκμηριώσει κατάλληλα, συστήνεται να αποτυπώσει την έκταση της ύπαρξης κατάλληλου ενδιαιτήματος για το είδος εντός του πλέγματος αναφοράς, σε χρωματική διαβάθμιση τεσσάρων επιπέδων (0-25%, 26-50%, 51-75%, >75%), με σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα παρουσιάζοντας τους τύπους ενδιαιτημάτων όπου κατεγράφη το είδος.

β) ποιοτική αξιολόγηση κατάστασης διατήρησης του είδους στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς με βάση τις 4 κλάσεις που περιλαμβάνονται στη φόρμα της έκθεσης εφαρμογής της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (Α= ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, Β=ανεπαρκής κατάσταση διατήρησης, Γ=κακή κατάσταση διατήρησης, Δ=άγνωστη κατάσταση διατήρησης).

Ο ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλει ταυτόχρονα και τα πρωτογενή δεδομένα ενώ επίσης θα αποτυπώσει σε χάρτη το εύρος εξάπλωσης του είδους.

- Αποτύπωση και αξιολόγηση διαφορών

Ο Ανάδοχος θα περιγράψει και θα αξιολογήσει τις διαφορές σε σχέση με την προηγούμενη έκθεση εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ την περίοδο 2000 – 2006).

- Καθορισμός Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (Favourable Reference Values)

Ο Ανάδοχος θα προτείνει Ευνοϊκές Τιμές Αναφοράς (εύρους εξάπλωσης - range και έκτασης - area) του είδους. Οι τιμές θα αναφέρονται στους ΤΚΣ που απαντάται το είδος.

- Καθορισμός Στόχων Διατήρησης (Conservation objectives)

Ο Ανάδοχος θα προτείνει Στόχους Διατήρησης του είδους. Οι στόχοι θα αφορούν τους ΤΚΣ που απαντάται το είδος. Για την κατάρτιση της πρότασης Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς και στόχων Διατήρησης, ο Ανάδοχος θα βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» και το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ.

- Πρόταση τροποποίησης της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000

Ο Ανάδοχος, με βάση τα δεδομένα των δύο ετών δειγματοληψιών θα συντάξει πρόταση τροποποίησης της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 (Τυποποιημένο Δελτίο Δεδομένων - Standard Data Form) για κάθε πεδίο που άπτεται του αντικειμένου της μελέτης τους. Η επικαιροποίηση της βάσης του Natura 2000 θα γίνει στην επικαιροποιημένη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μορφή των εντύπων. Κατά την τροποποίηση της βάσης δεδομένων του Natura 2000 θα ληφθούν υπόψη οι εργασίες πεδίου των Αναδόχων αλλά και οι βιβλιογραφικές αναφορές κατόπιν τεκμηρίωσης και αξιολόγησης της σημασίας τους.

- Αξιολόγηση δεδομένων – Πρόταση ένταξης νέων περιοχών στο Δίκτυο NATURA 2000

Ο ανάδοχος θα αναλύσει τα δεδομένα που έχει συλλέξει ώστε να αξιολογήσει την πληρότητα-επάρκεια του Εθνικού Δικτύου NATURA 2000 για τη διατήρηση του εξεταζόμενου είδους σύμφωνα με τα κριτήρια της Ε.Ε. Ο ανάδοχος θα συντάξει, όπου κρίνεται απαραίτητο, σε συνεννόηση με το Φ.Δ., πρόταση ένταξης νέων περιοχών στο Δίκτυο NATURA 2000.

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ Β'

Τα παραδοτέα για κάθε ΤΚΣ θα παραδίδονται σε ξεχωριστά αρχεία και ορίζονται ως τα ακόλουθα:

1. Συμπληρωμένη έκθεση και βάση δεδομένων με τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα συλλεχθούν. Η βάση δεδομένων θα δίνει πληροφορίες για τις καταχωρημένες θέσεις εμφάνισης του είδους και θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση σε GIS.
2. Τα συμπληρωμένα πρωτόκολλα παρακολούθησης του είδους και για κάθε θέση επιτόπιου ελέγχου σε ηλεκτρονική μορφή αποτυπωμένα σε βάση δεδομένων και αρχεία GIS.
3. Τα συμπληρωμένα έντυπα αναφοράς της έκθεσης της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για κάθε ΤΚΣ που θα μελετηθεί και, όπου είναι εφικτό, για κάθε κελί αναφοράς.
4. Αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης του είδους: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης και β) στους ΤΚΣ που θα μελετηθούν γ) στην περιοχή εξάπλωσης του Φορέα Διαχείρισης.
5. Προκαταρκτικοί χάρτες υφιστάμενης κατανομής και εύρους εξάπλωσης του είδους σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην περιγραφή της Φάσης Β'.

6. Προκαταρκτικοί χάρτες με τα κρίσιμα ενδιαίτηματα του είδους. Οι χάρτες θα είναι σε κλίμακα 1:25000 και 1:5000, εκτός αν ο ανάδοχος κρίνει διαφορετικά με σχετική τεκμηριωμένη έκθεση – εισήγηση του.
7. Έκθεση αποτύπωσης και αξιολόγησης των διαφορών σε σχέση με την προηγούμενη έκθεση εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
8. Πρόταση Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (Favorable Reference Values) για κάθε ΤΚΣ.
9. Πρόταση Στόχων Διατήρησης (Conservation Objectives) για κάθε ΤΚΣ.
10. Έκθεση πεπραγμένων της φάσης Β', όπου θα αναγράφονται όλα τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν και ο τρόπος με τον οποίο επιλύθηκαν.
11. Ψηφιακό Υλικό (φωτογραφικό, video σε πρωτότυπη μορφή) υψηλής ανάλυσης που θα προέρχεται από καταγραφές και παρατηρήσεις στο πεδίο (είδη, οικότοποι, δράσεις, κλπ). Ο Φορέας Διαχείρισης υποχρεούται στην αναφορά του αναδόχου ως πηγή κατά την χρήση του ανωτέρου υλικού.
12. Επικαιροποιημένη έκδοση της περιγραφικής βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 σε Access 2007.
13. Αναλυτική έκθεση καταγραφής των αλλαγών για κάθε πεδίο της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000.
14. Έκθεση με ανάλυση των δεδομένων που έχουν συλλεχθεί και με αξιολόγηση της πληρότητας-επάρκειας του Εθνικού Δικτύου Natura 2000 για τη διατήρηση του είδους και πρόταση πιθανών νέων εκτάσεων ή περιοχών Natura 2000 συνοδευόμενη από χάρτες αναλογικούς και ψηφιακούς, συμπληρωμένα Τυποποιημένα Δελτία Δεδομένων και νέα έκδοση της επικαιροποιημένης περιγραφικής (Access 2007) και χωρικής βάσης δεδομένων με τα στοιχεία των νέων προτεινόμενων περιοχών. Η χωρική βάση δεδομένων θα είναι σε GIS και η ανάλυσή της σε κλίμακα 1:50.000 ή και αναλυτικότερη.

Όλα τα παραδοτέα υποβάλλονται στον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου σε 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή (Ψηφιακός Δίσκος). Μετά την έγκρισή τους, τα παραδοτέα υποβάλλονται εκ νέου σε ηλεκτρονική ή/και σε έντυπη μορφή, σε 4 και 3 αντίτυπα, αντίστοιχα.

ΦΑΣΗ Γ: ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

- Συνέχιση και ολοκλήρωση της βιβλιογραφικής συλλογής

Ο Ανάδοχος θα συνεχίσει τη συλλογή, καταγραφή και χωρική αποτύπωση των υπαρχουσών αναφορών εξάπλωσης -τουλάχιστον των τελευταίων 40 ετών- του είδους, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και την ακρίβεια των βιβλιογραφικών δεδομένων (σημειακά, γραμμικά ή επιφανειακά δεδομένα κατανομής) για όλη την περιοχή μελέτης.

- Καταχώρηση στοιχείων σε βάση δεδομένων

Ο Ανάδοχος θα καταχωρήσει σε βάση δεδομένων όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης του είδους.

- Χαρτογραφική αποτύπωση της εξάπλωσης του είδους

Ο Ανάδοχος θα αποτυπώσει χωρικά την εξάπλωση του είδους, α) σε πλέγμα αναφοράς 5x5km τόσο στους ΤΚΣ όσο και σε όλη την περιοχή Παρακολούθησης, β) σε αναλυτικότερο πλέγμα αναφοράς (2x2 ή 1x1km) στους ΤΚΣ όσο και σε όλη την περιοχή Παρακολούθησης, εφόσον αυτό είναι εφικτό και το οποίο θα οριστεί κατά περίπτωση. Σε όλα τα πλέγματα θα εφαρμοσθεί αποτύπωση με χρωματική διαβάθμιση και σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα. Η χρωματική διαβάθμιση στο εσωτερικό του κελιού του πλέγματος αναφοράς θα σχετίζεται με:

α) ποσοτική αξιολόγηση με βάση το μέγεθος του πληθυσμού του είδους στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς (χρωματική διαβάθμιση τεσσάρων επιπέδων) ή όταν αυτό δεν είναι εφικτό η αποτύπωση θα αφορά στην παρουσία ή απουσία ή άλλης κλίμακας χρωματικής διαβάθμισης. Στην περίπτωση που δεν είναι εφικτή η χρωματική διαβάθμιση της πληθυσμιακής πυκνότητας του είδους, ο ανάδοχος, εφόσον τεκμηριώσει κατάλληλα, συστήνεται να αποτυπώσει την έκταση της ύπαρξης κατάλληλου ενδιαιτήματος για το είδος εντός του πλέγματος αναφοράς, σε χρωματική διαβάθμιση τεσσάρων επιπέδων (0-25%, 26-50%, 51-75%, >75%), με σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα παρουσιάζοντας τους τύπους ενδιαιτημάτων όπου κατεγράφη το είδος.

β) ποιοτική αξιολόγηση κατάστασης διατήρησης του είδους στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς με βάση τις 4 κλάσεις που περιλαμβάνονται στη φόρμα της έκθεσης εφαρμογής της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (Α= ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, Β=ανεπαρκής κατάσταση διατήρησης, Γ=κακή κατάσταση διατήρησης, Δ=άγνωστη κατάσταση διατήρησης).

Ο ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλει ταυτόχρονα και τα πρωτογενή δεδομένα ενώ επίσης θα αποτυπώσει σε χάρτη το εύρος εξάπλωσης του είδους. Τέλος, ο Ανάδοχος θα προσδιορίσει και θα τεκμηριώσει τις διαφορές σε σχέση με τα αποτελέσματα της φάσης Β'.

- Αξιολόγηση δεδομένων και εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης του είδους

Ο Ανάδοχος θα αξιολογήσει την κατάσταση διατήρησης του είδους: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί και γ) στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης. Η αναγωγή από το επίπεδο του κελιού grid) στο επίπεδο του ΤΚΣ (εφόσον ο ΤΚΣ καλύπτει κελιά περισσότερα του ενός) θα γίνει με μαθηματική προσέγγιση που θα δοθεί από το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων», η οποία θα βασίζεται στην προσέγγιση που ακολουθήθηκε για την σύνθεση της Ευρωπαϊκής έκθεσης αναφοράς της περιόδου 2000-2006.

- Αποτύπωση και αξιολόγηση διαφορών

Ο Ανάδοχος θα αποτυπώσει και θα αξιολογήσει τις διαφορές σε σχέση με την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης της φάσης Β'.

- Παράδοση των πρωτοκόλλων και της διαδικασίας μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης

Ο ανάδοχος θα παραδώσει τα πρωτόκολλα και τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης του είδους. Η πρόταση θα περιλαμβάνει την αναλυτική ανάπτυξη των επιμέρους στόχων της παρακολούθησης, τους επιμέρους τύπους παρακολούθησης και επισκοπήσεων, την διαχείριση των δεδομένων, τις απαραίτητες αναλύσεις των δεδομένων και την κοστολόγηση του προγράμματος παρακολούθησης στο μέλλον.

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ Γ'

Τα παραδοτέα για κάθε ΤΚΣ θα παραδίδονται σε ξεχωριστά αρχεία και ορίζονται ως τα ακόλουθα:

1. Συμπληρωμένη Τεχνική Τελική Έκθεση και βάση δεδομένων με τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα συλλεχθούν. Η βάση δεδομένων θα δίνει πληροφορίες για τις καταχωρημένες θέσεις εμφάνισης του είδους και θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση. Η σύνταξη της Τελικής Τεχνικής Έκθεσης θα γίνει σύμφωνα με τις ενδείξεις και καθοδηγήσεις του Φορέα Διαχείρισης, ακολουθώντας τα πρότυπα που αντιστοιχούν σε ανάλογες Επιστημονικές Αναφορές. Το Παραδοτέο της Τελικής Τεχνικής Έκθεσης θα είναι στην Ελληνική γλώσσα, σε Ηλεκτρονική επεξεργάσιμη μορφή και σε Έντυπη μορφή. Ο ανάδοχος θα έχει την υποχρέωση να παραδώσει 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή και 3 αντίτυπα σε έντυπη

μορφή (διαστάσεις 210*297mm). Επίσης, ο ανάδοχος θα πρέπει να παραδώσει μια εκτεταμένη περιλήψη 20 σελίδων της Τελικής Τεχνικής Έκθεσης (ως ξεχωριστό παραδοτέο - περιλαμβάνοντας εισαγωγικά στοιχεία και την σκοπιμότητα του έργου, την μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, τα κυριότερα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα – διαχειριστικές προτάσεις) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή (3 αντίτυπα αντίστοιχα σε κάθε γλώσσα).

2. Τα συμπληρωμένα πρωτόκολλα παρακολούθησης για το είδος για κάθε θέση επιτόπιου ελέγχου σε ηλεκτρονική μορφή, αποτυπωμένα στη βάση δεδομένων (αν προκύψουν τυχόν αλλαγές από τα αντίστοιχα της φάσης Β).
3. Τα συμπληρωμένα έντυπα αναφοράς της έκθεσης της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για το είδος, για κάθε ΤΚΣ που θα μελετηθεί και, για κάθε κελί αναφοράς που θα γίνουν δειγματοληψίες ή που είναι δυνατή η συμπλήρωσή τους με βάση τις βιβλιογραφικές αναφορές.
4. Αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης του είδους: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί και γ) στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης (αν προκύψουν τυχόν αλλαγές από τα αντίστοιχα της φάσης Β).
5. Τελικοί χάρτες κατανομής όσο και εύρους εξάπλωσης του είδους σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην περιγραφή της Φάσης Γ.
6. Έκθεση αποτύπωσης των διαφορών σε σχέση με την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης του.
7. Εισήγηση για τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης του είδους.
8. Συνολική έκθεση πεπραγμένων της μελέτης, όπου θα αναγράφονται όλα τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν και ο τρόπος με τον οποίο επιλύθηκαν, καθώς και τα αποτελέσματα της κατάρτισης του προσωπικού του Φ.Δ. του Ε.Θ.Π.Ζ..
9. Επιστημονικές εργασίες με αντικείμενο θέματα που αφορούν την βιολογία και οικολογία της Μεσογειακής Φώκιας, οι οποίες θα δημοσιευτούν σε πρακτικά Επιστημονικών Συνεδριών με κριτές ή έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Στις επιστημονικές εργασίες αυτές θα πρέπει να αποτυπώνεται η συμμετοχή στην ομάδα συγγραφέων το Προσωπικού του Φ.Δ. που θα συμμετάσχει στην υλοποίηση του συγκεκριμένου προγράμματος.

Όλα τα παραδοτέα υποβάλλονται στον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου σε 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή. Μετά την έγκρισή τους, υποβάλλονται εκ νέου σε ηλεκτρονική ή/και σε έντυπη μορφή (ανάλογα με τα όσα ορίζονται στον Πίνακα 1), σε 4 και 3 αντίτυπα, εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά παραπάνω.

Τέλος, τονίζεται ότι η εκπαίδευση του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ. στις τεχνικές που απαιτούνται για την παρακολούθηση της Μεσογειακής Φώκιας στην περιοχή Μελέτης αποτελεί παραδοτέο, θα είναι συνεχής και θα πραγματοποιηθεί κατά την διάρκεια και των τριών φάσεων του προγράμματος, ενώ στην Α' Φάση θα καταρτιστεί αναλυτικό πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ.

4. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ

Βάσεις δεδομένων

Η βάση δεδομένων θα παραδοθεί σε μορφή Access 2007.

Χάρτες

Σε εφαρμογή του Ν. 3882/2010 (ΦΕΚ 166/Α/22-9-10), το σύνολο των παραγόμενων ψηφιακών αρχείων από τις μελέτες θα πρέπει να είναι συμβατά με την Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών (ΕΥΓΕΠ).

Επιπρόσθετα, στο ΥΠΕΚΑ θα πρέπει να μεταβιβάζονται τα πλήρη δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας των παραγόμενων γεωχωρικών δεδομένων και των σχετικών μεταδεδομένων, χωρίς κανένα περιορισμό για τη διάθεσή τους σε τρίτους.

Οι πληροφορίες που αφορούν σε σημειακά, γραμμικά και επιφανειακά στοιχεία θα είναι στο προβολικό σύστημα ΕΓΣΑ 87. Η επεξεργασία αυτών που θα είναι σε ψηφιδωτή μορφή θα είναι στο πλέγμα αναφοράς ETRS 89 και το προβολικό σύστημα LAEA.

Όλοι οι χάρτες, οι βάσεις δεδομένων και τα μεταδεδομένα τους θα είναι σύμφωνα με το Ν 3882/10 Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2007 και άλλες διατάξεις. Τροποποίηση του ν. 1647/1986 «Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) και άλλες σχετικές διατάξεις» (ΦΕΚ 141/Α') που είναι αναρτημένος στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=6UfqY151yMQ%3d&tabid=506>

Η ακριβής μορφή των παραδοτέων (περιεχόμενο των χαρτών, απεικόνιση, σταθερότυπα, σύμβολα, χρωματολόγιο, οδηγίες χαρτογραφικής σύνθεσης, υπομνήματα χαρτών, λεζάντες, κλπ.) θα εξειδικευθούν σε συνεργασία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου και τον Ανάδοχο της Μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων». Οι χάρτες θα είναι σε Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών και θα δοθούν και με τη μορφή εικόνας.

Η ακρίβεια θέσης των πληροφοριών (σημειακών, γραμμικών, επιφανειακών) που συλλέγονται στο ύπαιθρο πρέπει να είναι της τάξης των 5 μέτρων, ακρίβεια που παρέχεται από τις κοινές συσκευές GPS, η οποία είναι συμβατή με τα υπόβαθρα της κλίμακας 1:50.000.

Η ακρίβεια θέσης των ανωτέρω πληροφοριών που συλλέγονται από χάρτες και ορθοεικόνες (π.χ. ορθο-ανηγμένες αεροφωτογραφίες και δορυφορικές εικόνες) πρέπει να είναι της τάξης των 10 μέτρων, η οποία είναι επίσης συμβατή με τα υπόβαθρα της κλίμακας 1:50.000.

Ο Ανάδοχος, σε συνεργασία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου και τον Ανάδοχο της Μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» θα πρέπει να αποφασίσει για τους κανόνες γενίκευσης που θα εφαρμοστούν στη χαρτογράφηση κάθε είδους. Οι κανόνες γενίκευσης αφορούν στη «γεωμετρία» των περιγραμμάτων των πολυγώνων που αντιπροσωπεύουν τις περιοχές εξάπλωσης των ειδών καθώς επίσης στα ελάχιστα εμβαδά πολυγώνων που θα καταγράφονται ως οντότητες, πολυγωνικές ή ακόμα σημειακές. Οι εν λόγω κανόνες επηρεάζονται από:

1. το χαρακτήρα της εξάπλωσης του είδους
  - το είδος παρουσιάζει συγκεντρώσεις σε μικρές επιφάνειες ή εμφανίζεται σε μεγάλες εκτάσεις
  - τα όρια εξάπλωσης ενός είδους είναι σαφή ή όχι
2. τις μεθόδους που εφαρμόζονται για την καταγραφής του

Σε κάθε περίπτωση η χάραξη των ορίων πρέπει να μπορεί να τεκμηριώνεται.

Σε ότι αφορά στην εξάπλωση και στο εύρος εξάπλωσης, η απεικόνιση γίνεται με χάρτη πολυγώνων ή χάρτη κουκίδων. Οι χαρτογραφικές πληροφορίες θα πρέπει να αποδίδονται στο κατάλληλο, ανάλογα με την περίπτωση, υπόβαθρο.

Σε ότι αφορά στην έκταση τύπων οικοτόπων, η απεικόνιση μπορεί να γίνει σε κλίμακα τάξης και ο χάρτης είναι σε ψηφιδωτή μορφή.

Σε ότι αφορά στον πληθυσμό, η απεικόνιση μπορεί να γίνει σε κλίμακα τάξης και ο χάρτης είναι σε ψηφιδωτή μορφή.

Σε ότι αφορά στην ποιότητα ενδιαιτημάτων, η απεικόνιση μπορεί να γίνει σε κλίμακα τάξης και ο χάρτης είναι σε ψηφιδωτή μορφή.

5. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ

Χρόνοι υλοποίησης και κατάθεσης των παραδοτέων:

- Α΄ Φάση: 1 μήνα από την υπογραφή της Σύμβασης
- Β΄ Φάση: 7 μήνες από την ολοκλήρωση της Α΄ Φάσης.
- Γ΄ Φάση: 1 μήνες από την ολοκλήρωση της Β΄ Φάσης.

Συνολική διάρκεια του έργου: 9 μήνες.

ΔΡΑΣΗ 2: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΘΗΛΑΣΤΙΚΩΝ

ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Η δράση αυτή αποσκοπεί στην διερεύνηση της παρουσίας, στην καταγραφή, στην εποπτεία και στην αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των θαλάσσιων θηλαστικών (είδη κητωδών) στην περιοχή δικαιοδοσίας του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου που περιλαμβάνει του Τόπους Κοινοτικής Σημασίας GR2210002 – ΤΚΣ ‘Κόλπος Λαγανά Ζακύνθου (Ακρωτήρι Γεράκι - Κερί) και νησίδες Μαραθωνήσι και Πελούζο’ και GR2210003 – ΤΚΣ ‘Νήσοι Στροφάδες’.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Με το παρόν Πρόγραμμα Παρακολούθησης θα εφαρμοστεί ένα Σύστημα Επιστημονικής Παρακολούθησης (Monitoring) με εργασίες πεδίου, ώστε να γίνει αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών των κητωδών των παραρτημάτων II και IV της Οδηγίας 92/43 ΕΟΚ, όπως το κοινό δελφίνι (*Delphinus delphis*) και το ρινοδέλφιο (*Tursiops truncatus*) στον χώρο δικαιοδοσίας του Ε.Θ.Π.Ζ. Δυνητικά ο ανάδοχος θα μπορούσε να συμπεριλάβει και είδη κητωδών που προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις αλλά και την ελληνική νομοθεσία. Επίσης, δυνητικά ο ανάδοχος θα μπορεί να επεκταθεί και σε περιοχές εκτός των ορίων δικαιοδοσίας του Ε.Θ.Π.Ζ στην περίπτωση που αφορά μεταναστευτικά πελαγικά είδη. Τα αποτελέσματα του προγράμματος θα τροφοδοτήσουν την 3^η Εθνική Αναφορά – Έκθεση Εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Ως βάση για την εποπτεία και την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των κητωδών θα χρησιμοποιηθούν οι ακόλουθες παράμετροι:

1. Εξάπλωση και εύρος εξάπλωσης
2. Η κατάσταση του πληθυσμού (μέγεθος, δομή και δυναμική πληθυσμού)
3. Η ποιότητα και η κατάσταση των ενδιαιτημάτων που σχετίζονται με το είδος αυτό
4. Επιδράσεις – πιέσεις – απειλές (προοπτικές διατήρησης)

Ο Ανάδοχος θα παραδώσει επιπλέον, μια επικαιροποιημένη έκδοση της Βάσης Δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 που αναλογεί στα είδη κητωδών στην περιοχή δικαιοδοσίας του Ε.Θ.Π.Ζ. και στους ΤΚΣ GR2210002 (Κόλπος Λαγανάς Ζακύνθου και Νησίδες Μαραθωνήσι-Πελούζο) και GR2210003 (Νήσοι στροφάδες) με βάση τα αποτελέσματα της έρευνάς του σε όλα τα πεδία που άπτονται του αντικειμένου του (περιγραφές, αξιολογήσεις, πίνακες, απειλές κ.λπ.) καθώς και ενδεχόμενες προτάσεις για επέκταση της ήδη θεσμοθετημένης περιοχής, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο με βάση τα κριτήρια της Ε.Ε. και κατόπιν συνεννόησης με τον Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ. Επίσης, ο ανάδοχος θα προτείνει ευνοϊκών τιμές αναφοράς (favorable reference values), καθώς και στόχους διατήρησης (conservation objectives) για τα είδη κητωδών με στόχο την επίτευξη της ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησής της στην περιοχή του Ε.Θ.Π.Ζ. Τέλος, θα παραδώσει προτάσεις για τα Πρωτόκολλα και τη διαδικασία Παρακολούθησης στην περιοχή μελέτης, για τις επόμενες διαχειριστικές περιόδους. Για την υλοποίηση του Προγράμματος, ο Ανάδοχος θα βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με το Επιστημονικό Προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ., καθώς και με τον ανάδοχο του έργου «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» που υλοποιείται υπό την εποπτεία του Τμήματος Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ.

Αντικείμενα του Προγράμματος Παρακολούθησης Αποτελούν:

- Η συνολική μελέτη της κατάστασης διατήρησης των κητωδών
- Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός Προγράμματος με Σύστημα Επιστημονικής Παρακολούθησης (Monitoring) και εργασίες πεδίου με στόχο την αξιολόγηση και επαναξιολόγηση (σε σχέση με τη 2η Έκθεση Εφαρμογής της Οδηγίας του 2007) της κατάστασης διατήρησης των κητωδών για την περίοδο 2011-2015 σύμφωνα με το άρθρο 11 της Οδηγίας 92/43/ΕΕ, με τρόπο ώστε τα αποτελέσματα του έργου να τροφοδοτήσουν την 3η Εθνική Αναφορά - Έκθεση Εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
- Η επικαιροποίηση των πεδίων της περιγραφικής βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας του αναδόχου σε όλα τα πεδία που άπτονται του αντικειμένου του προγράμματος (περιγραφές, αξιολογήσεις, απειλές, κλπ)
- Η αποτύπωση του πληθυσμού των κητωδών που διαβιούν ή επισκέπτονται την περιοχή μελέτης.
- Οι προτάσεις για ενδεχόμενη επέκταση της ήδη θεσμοθετημένης περιοχής, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο με βάση τα κριτήρια της Ε.Ε. και μετά από συνεννόηση με το Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ.
- Οι προτάσεις ευνοϊκών τιμών αναφοράς (Favourable Reference Values) για τον πληθυσμό των κητωδών ανά ΤΚΣ.
- Η εισήγηση κατάλληλων διαχειριστικών δράσεων και οι προτάσεις στόχων διατήρησης (Conservation Objectives) για κάθε ΤΚΣ, με στόχο την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των κητωδών.
- Τα πρωτόκολλα και η διαδικασία παρακολούθησης που θα πρέπει να εφαρμοστούν μετά τη λήξη του προγράμματος.
- Η εισήγηση κατάλληλων διαχειριστικών δράσεων για τη βελτίωση της χρήσης των σχετικών με τα κητώδη παράκτιων και των θαλάσσιων ενδιαιτημάτων από τους ανθρώπους.
- Η εκπαίδευση του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης από τον ανάδοχο, προκειμένου να είναι θέση ο Φορέας Διαχείρισης να υλοποιεί μελλοντικά το πρόγραμμα παρακολούθησης βάσει των προδιαγραφών του

παρόντος κειμένου.

Για το σχεδιασμό του προγράμματος, ο Ανάδοχος θα πρέπει να εναρμονιστεί με τα κείμενα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορούν στον καθορισμό και περιγραφή των παραμέτρων οι οποίες περιλαμβάνονται στην αναφορά των Κρατών – Μελών της ΕΕ στο πλαίσιο του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και ιδιαίτερα με το κείμενο «Art 17 guidelines». Τα κείμενα παρατίθενται στην ιστοσελίδα: <http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/&vm=detailed&sb=Title>, «An expert group on reporting», η οποία ενημερώνεται διαρκώς.

Σε όλη τη διάρκεια εκπόνησης των μελετών, ο Ανάδοχος θα βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου, καθώς και με τον Ανάδοχο της Μελέτης: «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων».

Οι Ανάδοχοι θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τα ακόλουθα:

- Την περιγραφική και γεωγραφική βάση δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 που βρίσκεται αναρτημένη στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=432&language=el-GR>
- Τα κριτήρια της Ε.Ε. για την αξιολόγηση της επάρκειας του Δικτύου των Τοπιών Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ) (θα δοθεί από τον Φορέα Διαχείρισης του ΕΘΠΖ σε συνεννόηση με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ)
- Τα αποτελέσματα και τον Τεχνικό Οδηγό Χαρτογράφησης Τύπων Οικοτόπων Κοινοτικού και Ελληνικού ενδιαφέροντος του έργου «Αναγνώριση και περιγραφή των τύπων οικοτόπων σε περιοχές ενδιαφέροντος για τη διατήρηση της φύσης» (θα δοθεί από τον Φορέα Διαχείρισης του ΕΘΠΖ σε συνεννόηση με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ)
- Τα αποτελέσματα της δεύτερης εθνικής αναφοράς για την εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=539&language=el-GR>)
- Τα αποτελέσματα της δεύτερης εθνικής αναφοράς για την εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=539&language=el-GR>)
- Τα έντυπα αναφοράς και αξιολόγησης για τους τύπους οικοτόπων και τα είδη της Οδηγίας 92/43/ΕΚ που είναι αναρτημένα στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/expert_reporting/work-package_revision/sub-group_papers/revise_reporting&vm=detailed&sb=Title
- Τις φόρμες της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 (Standard Data Form) αναρτημένες στην ιστοσελίδα: http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/natura_2000_dataflow&vm=detailed&sb=Title
- Το 10 x 10 km Ευρωπαϊκό πλέγμα αναφοράς ETRS 89 LAEA (αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/eea-reference-grids>)
- Υπόβαθρο τοπογραφικό ως γεωγραφική αναφορά των στοιχείων που συλλέγονται και των αποτελεσμάτων της επεξεργασίας τους σε κλίμακα περίπου 1:50.000

Σημειώνεται ότι για το σχεδιασμό των προγραμμάτων εποπτείας, ο Ανάδοχος θα πρέπει να εναρμονιστεί με τα κείμενα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορούν στον καθορισμό και περιγραφή των παραμέτρων οι οποίες περιλαμβάνονται στην αναφορά των Κρατών – Μελών της ΕΕ στο πλαίσιο του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και ιδιαίτερα με το κείμενο «Art 17 guidelines». Τα κείμενα παρατίθενται στην ιστοσελίδα: <http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/&vm=detailed&sb=Title>, «An expert group on reporting», η οποία ενημερώνεται διαρκώς.

3. ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΚΑΙ ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Οι εργασίες που θα υλοποιηθούν περιγράφονται σε τρεις (3) διακριτές φάσεις, ως ακολούθως:

ΦΑΣΗ Α: ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Βιβλιογραφική ανασκόπηση, καταγραφή και χωρική αποτύπωση της Μεσογειακής φώκιας

Ο Ανάδοχος θα συλλέξει, θα καταγράψει και θα αποτυπώσει χωρικά σε GIS και σε κατάλληλο χαρτογραφικό υπόβαθρο τις υπάρχουσες αναφορές εξάπλωσης του είδους -τουλάχιστον των τελευταίων 40 ετών - ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και την ακρίβεια των βιβλιογραφικών δεδομένων (σημειακά, γραμμικά ή επιφανειακά δεδομένα κατανομής) - για όλη την περιοχή παρακολούθησης.

Οι πηγές που θα χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να είναι:

α) τεκμηριωμένης αξιοπιστίας, δηλαδή πηγές οι οποίες είτε δημοσιεύονται μετά από επιστημονική κρίση, είτε υπόκεινται στην κριτική της ευρύτερης επιστημονικής κοινότητας, όπως επιστημονικές εργασίες δημοσιευμένες σε έγκυρα διεθνή και εθνικά επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικές ανακοινώσεις οι οποίες έγιναν αποδεκτές κατόπιν αξιολόγησης σε διεθνή και ελληνικά συνέδρια, επιστημονικά βιβλία ανάλογου περιεχομένου,

β) πηγές οι οποίες δεν έχουν εκτεθεί στην κρίση της ευρύτερης επιστημονικής κοινότητας και για το λόγο αυτό απαιτείται περαιτέρω έλεγχος της αξιοπιστίας τους, όπως επίσημες εκθέσεις ερευνητικών ή άλλων έργων, περιβαλλοντικές μελέτες με γενικότερη ή ειδικότερη, αποκλειστική ή εν μέρει, αναφορά στους τύπους οικοτόπων (π.χ. Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες), επιστημονικώς τεκμηριωμένες εκθέσεις, μελέτες, ή εκδόσεις.

γ) αδημοσίετα δεδομένα ατόμων ή φορέων τεκμηριωμένης αξιοπιστίας, τα οποία περιέχονται σε προσωπικά αρχεία ειδικών με αποδεδειγμένη εμπειρία και αρχεία θεσμοθετημένων φορέων (π.χ. βάσεις δεδομένων ερευνητικών φορέων).

Οι πληροφορίες θα συγκεντρωθούν σε βάση δεδομένων, η οποία θα έχει πρόβλεψη για την αποτύπωση της παρουσίας των ειδών που έχουν τεκμηριωθεί στη βιβλιογραφική ανασκόπηση (Έτος και εποχή ή ακριβής ημερομηνία, αριθμός κελιού πλέγματος ή συντεταγμένες, ονομασία περιοχής, ονοματεπώνυμο ερευνητή, φορέας έρευνας, αναφορά βιβλιογραφίας, δειγματοληπτικό μέσο, αξιολόγηση της δειγματοληψίας). Η βάση αυτή θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση της πληροφορίας σε GIS. Ο Ανάδοχος θα εντοπίσει τα σημαντικότερα κενά της βιβλιογραφίας.

- Κατάρτιση συνοπτικής αναφοράς υπάρχουσας γνώσης

Ο Ανάδοχος θα ετοιμάσει μια συνοπτική αναφορά για την κατάσταση διατήρησης των ειδών που αποτελούν αντικείμενο παρακολούθησης στους σχετικούς ΤΚΣ. Αυτή η συνοπτική αναφορά θα πρέπει να σχεδιαστεί έτσι ώστε να συνοψίζει την υπάρχουσα γνώση και ταυτόχρονα να υπηρετεί τις ελάχιστες απαιτήσεις που προκύπτουν από τις υποχρεώσεις και τους σκοπούς της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Επίσης, στην αναφορά αυτή, ο Ανάδοχος θα πρέπει να αναφερθεί με λεπτομέρειες και επιστημονική τεκμηρίωση και στην μεθοδολογία εκτίμησης του μεγέθους του πληθυσμού, της χωρικής αποτύπωσης αλλά και της πληθυσμιακή δομής των κητιδών.

- Τεκμηρίωση και οργάνωση σχεδίου επιτόπιων επισκέψεων

Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει το σχέδιο επιτόπιων επισκέψεων με σκοπό τη συμπλήρωση των πρωτοκόλλων αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης των ειδών. Ο σχεδιασμός και η μέθοδος δειγματοληψίας για τη

συμπλήρωση των πρωτοκόλλων εποπτείας και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης θα είναι ίδιος εντός και εκτός περιοχών Natura 2000, αλλά θα είναι σε αδρότερο επίπεδο, εκτός εάν τεκμηριώνεται διαφορετικά από τον Ανάδοχο. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να αιτιολογήσει την αποτελεσματικότητα του σχήματος εργασίας πεδίου, δηλαδή την οργάνωση των σταθμών δειγματοληψίας, τις συχνότητες των δειγματοληψιών και τους τρόπους δειγματοληψίας λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες οικολογικές προτιμήσεις και τον βιολογικό κύκλο των ειδών με τρόπο που να διασφαλίζει τη μέγιστη χωρική κάλυψη, ικανοποιώντας ταυτόχρονα και τις εποχιακές ανάγκες τους. Ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί και στο συγχρονισμό των εργασιών πεδίου. Για την εκτίμηση της παρουσίας του είδους εντός των περιοχών Natura 2000 θα ληφθεί υπόψη η βάση δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 αλλά και η συλλογή των βιβλιογραφικών αναφορών. Για το σχέδιο επιτόπιων επισκέψεων ο Ανάδοχος θα χρησιμοποιήσουν το χάρτη εξάπλωσης ή/και εν δυνάμει γεωγραφικής εξάπλωσης του είδους από τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα έχει συλλέξει και θα τοποθετήσει σε Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών, τις θέσεις των επιτόπιων επισκέψεών του και των σχετικών δειγματοληπτικών επιφανειών συμπλήρωσης των πρωτοκόλλων αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης.

Εκτός των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 και εντός των περιοχών ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης θα καθοριστεί ένας ελάχιστος αριθμός επιτόπιων επισκέψεων και σχετικών δειγματοληψιών συμπλήρωσης πρωτοκόλλων αξιολόγησης. Συνιστάται ο αριθμός αυτός να καλύπτει τουλάχιστον το 25% του συνόλου των επισκέψεων που θα πραγματοποιηθούν και του συνόλου των δειγματοληψιών και πρωτοκόλλων αξιολόγησης που θα συμπληρωθούν στο εσωτερικό του δικτύου Natura 2000, εκτός και τεκμηριωθεί διαφορετικά από τον Ανάδοχο.

- Παρουσίαση και τεκμηρίωση μεθόδου δειγματοληψίας

Ο ανάδοχος θα πρέπει να εφαρμόσει τη βέλτιστη μέθοδο δειγματοληψίας την οποία και θα τεκμηριώσει με επιστημονικά κριτήρια. Οι μέθοδοι και οι τεχνικές δειγματοληψίας και θα πρέπει να αιτιολογηθούν και να υποστηρίζονται από σχετικά εθνικά και διεθνή πρότυπα ή από την επιστημονική βιβλιογραφία. Η μέθοδος δειγματοληψίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες οικολογικές προτιμήσεις αλλά και τον βιολογικό κύκλο των ειδών, τις εποχιακές διαφοροποιήσεις στις δραστηριότητες τους, την σπανιότητα τους και τέλος την ευαισθησία στην ανθρώπινη όχληση. Ενδεικτικά αναφέρεται η χρήση της μεθόδου φωτο-ταυτοποίησης των ειδών και εκτιμητών (δεικτών) της αφθονίας τους (abundance indices).

- Καθορισμός της έντασης και του προτύπου κατανομής των δειγματοληψιών και καθορισμός του πλέγματος αναφοράς

Ο Ανάδοχος θα καθορίσει: α) την ένταση της δειγματοληπτικής προσπάθειας, β) το πρότυπο κατανομής των δειγματοληψιών γ) το πλέγμα (grid) αναφοράς του είδους, που θα είναι υποχρεωτικά το ευρωπαϊκό πλέγμα 10 x 10 km. Όπου είναι εφικτό ή αναγκαίο το πλέγμα θα είναι αναλυτικότερο με πιο λεπτομερή χωρική πληροφορία (5 x 5 km ή 2 x 2 km ή 1 x 1 km). Τα κριτήρια καθορισμού της έντασης δειγματοληψίας και του τρόπου κατανομής των δειγματοληψιών που θα χρησιμοποιηθούν και για τον καθορισμό του κατάλληλου πλέγματος αναφοράς για τα είδη είναι τα ακόλουθα: α) κριτήρια αφθονίας (σπάνιο, σποραδικό, μέση αφθονία, άφθονο, πολύ κοινό ή και ομαδοποιήσεις τους) και β) κριτήρια ευθύνης διατήρησης για κάθε είδος. Η ευθύνη διατήρησης εξαρτάται από παραμέτρους όπως ο χαρακτηρισμός του είδους ως προτεραιότητας από την Οδηγία των οικοτόπων, ο ενδημισμός του είδους, ο βαθμός τρωτότητας-ευαισθησίας του είδους κ.α. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να λάβει υπόψη του ότι η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης κάθε είδους θα γίνει: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί, εφόσον το είδος έχει σημαντική παρουσία και δεν αναφέρεται απλώς ως παρόν και γ) συνολικά στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης.

Οι περιοχές δειγματοληψίας θα πρέπει να περιέχουν όλα τα δυνατά ενδιαιτήματα τα οποία επισκέπτονται ή διαβιούν τα προς μελέτη κητώδη, τα οποία θα καταγράφονται λεπτομερώς, θα ποσοτικοποιούνται και θα καταγράφονται αναλυτικά οι κύριες επικρατούσες περιβαλλοντικές συνθήκες ενώ θα πρέπει να φωτογραφίζονται. Για την εκτίμηση των απειλών θα πρέπει να καταγράφεται η χωροχρονική παρουσία των ανθρώπινων δραστηριοτήτων (π.χ. όχληση από επισκέπτες, αλληλεπίδραση με αλιευτικά εργαλεία, ρύπανση). Ο ανάδοχος θα πρέπει να λάβει υπόψη ότι η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών θα πραγματοποιηθεί: α) στα κελία του πλέγματος όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελία όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης και β) στους ΤΚΣ του Δικτύου Φύση 2000 που θα παρακολουθηθούν, εφόσον το είδος έχει σημαντική παρουσία και δεν αναφέρεται απλά ως παρόν.

- Προγραμματισμός επισκέψεων στο πεδίο

Ο Ανάδοχος θα προτείνει πρόγραμμα επισκέψεων για τα στάδια εργασιών πεδίου, το οποίο και θα τεκμηριώσει. Κατά τη φάση Β', συνιστάται να γίνουν επισκέψεις με τρόπο ώστε να μπορεί να συμπληρωθούν οι φόρμες και να εξαχθούν συμπεράσματα για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών στην περιοχή μελέτης και να μπορούν να προταθούν ευνοϊκές τιμές αναφοράς και στόχοι διατήρησης για όλες τις περιοχές μελέτης.

- Κατάρτιση προσχεδίου ανάλυσης των δεδομένων πεδίου όπως προγραμματίστηκαν να συλλεχθούν με βάση το σχέδιο δειγματοληψίας

Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει προσχέδιο ανάλυσης των δεδομένων πεδίου, όπως προγραμματίστηκαν να συλλεχθούν με βάση την κατάρτιση του σχεδίου δειγματοληψίας. Σε σύντομη αναφορά ο Ανάδοχος θα πρέπει να αναφέρει την αναμενόμενη ποιότητα των δεδομένων και να παρουσιάσει τον τρόπο που θα εκτιμήσει: (α) το εύρος εξάπλωσής των ειδών (range), (β) το μέγεθος των πληθυσμών (population size), (γ) το κάθε είδος και την έκταση των ενδιαιτημάτων του (habitat area) και (δ) τις επιδράσεις - πιέσεις - απειλές (προοπτικές διατήρησης). Τέλος θα πρέπει να παρουσιάσει τον τρόπο που θα είναι σε θέση να εκτιμήσει την τάση των ως άνω, με βάση δεδομένα παρελθόντων ετών ή/ και μελλοντικά δεδομένα που θα προκύψουν από τη συνέχιση του προγράμματος παρακολούθησης. Ο Ανάδοχος θα προσδιορίσει και θα τεκμηριώσει ποια από τα στοιχεία που θα καταθέσει θα πρέπει πιθανόν να θεωρούνται απόρρητα και θα προτείνει τρόπους χειρισμού των απόρρητων αυτών δεδομένων.

- Εκπαίδευση του Προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης του ΕΘΠΖ.

Η διαδικασία εκπαίδευσης του προσωπικού του ΕΘΠΖ θα είναι διαρκής και θα λαμβάνει χώρα σε όλες τις φάσεις του προγράμματος ενώ στην Α' Φάση θα καταρτιστεί αναλυτικό πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ.

Κατάρτιση Προγράμματος Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ.

Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ. στο πλαίσιο υλοποίησης όλων των φάσεων όπως αυτές περιγράφονται στο παρόν κείμενο των προδιαγραφών. Το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης θα γίνει με τέτοιο τρόπο, ώστε στο τέλος του συνολικού Προγράμματος Παρακολούθησης το Προσωπικό του Φ.Δ. θα είναι σε θέση να εκτελεί με δικά του μέσα την μελλοντική Παρακολούθηση τα πρωτόκολλα των οποίων θα παραδώσει ο ανάδοχος.

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ Α'

Ως παραδοτέα για κάθε ΤΚΣ ορίζονται τα ακόλουθα:

1. Κατάλογος των υπό μελέτη ειδών με σχετική εισηγητική έκθεση.

2. Έκθεση και βάση δεδομένων με τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα συλλεχθούν. Η βάση δεδομένων θα δίνει πληροφορίες για τις καταχωρημένες θέσεις εμφάνισης των ειδών και θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση.
3. Πρόταση καθορισμού πλέγματος (grid) αναφοράς για την χωρική αποτύπωση των ειδών σε όλη την περιοχή μελέτης που θα υποστηρίζεται σε σχετική τεκμηριωμένη έκθεση - εισήγηση. Αποτύπωση της κατανομής των ειδών σε πλέγμα αναφοράς 5 x 5 km (ή διαφορετικό όπου απαιτείται).
4. Γεωγραφική αποτύπωση σε Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών (διανυσματικής μορφής χρησιμοποιώντας σημεία, γραμμές ή πολύγωνα ανάλογα με τη μορφή των πρωτογενών δεδομένων) της δυναμικής εξάπλωσης των ειδών σε κατάλληλο υπόβαθρο, βασισμένη σε σχετική τεκμηριωμένη έκθεση-εισήγηση. Η έκθεση αυτή θα πρέπει να σχεδιαστεί έτσι ώστε να συνοψίζει την υπάρχουσα γνώση και ταυτόχρονα να υπηρετεί τις ελάχιστες απαιτήσεις που προκύπτουν από τις υποχρεώσεις και τους σκοπούς της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
5. Τεκμηριωμένη επιστημονικά πρόταση προγραμματισμού εργασιών πεδίου (αριθμού και θέσεων επισκέψεων πεδίου εντός της περιοχής παρακολούθησης). Η πρόταση θα περιλαμβάνει
  - Τον τύπο των πρωτογενών δεδομένων που θα συλλεχθούν από τις επιτόπιες δειγματοληψίες (π.χ. παρουσία/ απουσία, συχνότητα εμφάνισης).
  - Τον αριθμό και τη χωροθέτηση των θέσεων δειγματοληψίας σε κατάλληλο υπόβαθρο
  - Τη μεθοδολογία διερεύνησης των μη γνωστών εμφανίσεων καθενός από τα υπό μελέτη είδη
  - Την εποχή και μέθοδο της δειγματοληψίας
  - Την επαναληψιμότητα της δειγματοληψίας
9. Τα πρωτόκολλα δειγματοληψίας, εργασιών πεδίου και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης των κητιδών που θα εφαρμοστούν κατά τις επισκέψεις στο πεδίο.
10. Προσχέδιο ανάλυσης των δεδομένων πεδίου όπως προγραμματίστηκαν να συλλεχθούν με βάση το σχέδιο δειγματοληψίας, προκειμένου να γίνει αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών.
11. Πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ.
Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ. στο πλαίσιο υλοποίησης όλων των φάσεων όπως αυτές περιγράφονται στο παρόν κείμενο των προδιαγραφών. Το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης θα πραγματοποιηθεί από τον Ανάδοχο με τέτοιο τρόπο, ώστε στο τέλος του συνολικού Προγράμματος Παρακολούθησης το Προσωπικό του Φ.Δ. θα είναι σε θέση να εκτελεί με δικά του μέσα την μελλοντική Παρακολούθηση και τα πρωτόκολλα τα οποία θα παραδώσει ο ανάδοχος.

Όλα τα παραδοτέα υποβάλλονται στον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου σε 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή (Ψηφιακός Δίσκος). Μετά την έγκρισή τους, τα παραδοτέα υποβάλλονται εκ νέου σε ηλεκτρονική ή/και σε έντυπη μορφή, σε 4 και 3 αντίτυπα, αντίστοιχα.

ΦΑΣΗ Β: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΝΟΪΚΩΝ ΤΙΜΩΝ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

- Συνέχιση της βιβλιογραφικής συλλογής

Ο Ανάδοχος θα συνεχίσει τη συλλογή, καταγραφή και χωρική αποτύπωση των υπάρχουσών αναφορών εξάπλωσης -τουλάχιστον των τελευταίων 40 ετών- για τα είδη, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και την ακρίβεια των βιβλιογραφικών δεδομένων (σημειακά, γραμμικά ή επιφανειακά δεδομένα κατανομής).

- Συλλογή πληροφοριών πεδίου

Ο Ανάδοχος θα συλλέξει στο πεδίο τις πληροφορίες που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τον προγραμματισμό της φάσης Α εντός των ΤΚΣ του Δικτύου NATURA 2000 και της περιοχής παρακολούθησης.

- Καταχώρηση στοιχείων σε βάση δεδομένων

Ο Ανάδοχος θα καταχωρήσει τα στοιχεία σε βάση δεδομένων. Η βάση δεδομένων των ειδών θα συνδέεται με τα κελιά αναφοράς του πλέγματος (χωρική αποτύπωση) ενώ θα σημειώνονται και οι θέσεις δειγματοληψίας στις οποίες έγινε συμπλήρωση των πρωτοκόλλων αξιολόγησης. Η ακριβής δομή της βάσης δεδομένων θα καθοριστεί σε συνεργασία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου (σε συνεργασία με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ) και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων».

- Χαρτογραφική αποτύπωση κρίσιμων ενδιαιτημάτων

Ο ανάδοχος θα συντάξει χάρτες με τα κρίσιμα ενδιαιτήματα των υπό μελέτη ειδών. Οι χάρτες θα παραχθούν σε κλίμακα 1:25.000 και 1:5.000, εκτός και αν ο ανάδοχος κρίνει διαφορετικά με σχετική τεκμηριωμένη έκθεση – εισήγηση του.

- Αξιολόγηση δεδομένων και εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών

Ο Ανάδοχος θα αξιολογήσει την κατάσταση διατήρησης των ειδών με βάση τις παραμέτρους (α) εύρος εξάπλωσης (range), (β) μέγεθος του πληθυσμού (population size), (γ) έκταση των ενδιαιτημάτων του (habitat area), (δ) επιδράσεις - πιέσεις - απειλές (προοπτικές διατήρησης). Η αξιολόγηση θα γίνει α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί, γ) συνολικά στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης. Η αναγωγή της αξιολόγησης από το επίπεδο του κελιού του πλέγματος αναφοράς (grid) στο επίπεδο του ΤΚΣ (εφόσον ο ΤΚΣ καλύπτει κελιά περισσότερα του ενός), θα γίνει με μαθηματική προσέγγιση που θα δοθεί από τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου (σε συνεργασία με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ) και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων», η οποία θα βασίζεται στην προσέγγιση που ακολουθήθηκε για τη σύνθεση της Ευρωπαϊκής έκθεσης αναφοράς της περιόδου 2000-2006.

- Χαρτογραφική αποτύπωση της εξάπλωσης των ειδών

Ο Ανάδοχος θα αποτυπώσει χωρικά την εξάπλωση των ειδών, α) σε πλέγμα αναφοράς 5x5km τόσο στους ΤΚΣ όσο και σε όλη την περιοχή Παρακολούθησης, β) σε αναλυτικότερο πλέγμα αναφοράς (2x2 ή 1x1Km) στους ΤΚΣ όσο και σε όλη την περιοχή Παρακολούθησης, εφόσον αυτό είναι εφικτό και το οποίο θα οριστεί κατά περίπτωση. Σε όλα τα πλέγματα θα εφαρμοσθεί αποτύπωση με χρωματική διαβάθμιση και σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα. Η χρωματική διαβάθμιση στο εσωτερικό του κελιού του πλέγματος αναφοράς θα σχετίζεται με:

α) ποσοτική αξιολόγηση με βάση το μέγεθος του πληθυσμού του κάθε είδους στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς (χρωματική διαβάθμιση τεσσάρων επιπέδων) ή όταν αυτό δεν είναι εφικτό η αποτύπωση θα αφορά στην παρουσία ή απουσία ή άλλης κλίμακας χρωματικής διαβάθμισης. Στην περίπτωση που δεν είναι εφικτή η χρωματική διαβάθμιση της πληθυσμιακής πυκνότητας του κάθε είδους, ο ανάδοχος, εφόσον τεκμηριώσει κατάλληλα, συστήνεται να αποτυπώσει την έκταση της ύπαρξης κατάλληλου ενδιαιτήματος για τα είδη εντός του πλέγματος αναφοράς, σε χρωματική διαβάθμιση τεσσάρων επιπέδων (0-25%, 26-50%, 51-75%, >75%), με σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα παρουσιάζοντας τους τύπους ενδιαιτημάτων όπου κατεγράφη το κάθε είδος.

β) ποιοτική αξιολόγηση κατάστασης διατήρησης των ειδών στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς με βάση τις 4 κλάσεις που περιλαμβάνονται στη φόρμα της έκθεσης εφαρμογής της οδηγίας

92/43/ΕΟΚ (Α= ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, Β=ανεπαρκής κατάσταση διατήρησης, Γ=κακή κατάσταση διατήρησης, Δ=άγνωστη κατάσταση διατήρησης).

Ο ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλει ταυτόχρονα και τα πρωτογενή δεδομένα ενώ επίσης θα αποτυπώσει σε χάρτη το εύρος εξάπλωσης του είδους.

- Αποτύπωση και αξιολόγηση διαφορών

Ο Ανάδοχος θα περιγράψει και θα αξιολογήσει τις διαφορές σε σχέση με την προηγούμενη έκθεση εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ την περίοδο 2000 – 2006).

- Καθορισμός Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (Favourable Reference Values)

Ο Ανάδοχος θα προτείνει Ευνοϊκές Τιμές Αναφοράς (εύρους εξάπλωσης - range και έκτασης - area) των ειδών. Οι τιμές θα αναφέρονται στους ΤΚΣ που απαντάται το κάθε είδος.

- Καθορισμός Στόχων Διατήρησης (Conservation objectives)

Ο Ανάδοχος θα προτείνει Στόχους Διατήρησης των ειδών. Οι στόχοι θα αφορούν τους ΤΚΣ που απαντάται το κάθε είδος. Για την κατάρτιση της πρότασης Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς και στόχων Διατήρησης, ο Ανάδοχος θα βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» και το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ.

- Πρόταση τροποποίησης της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000

Ο Ανάδοχος, με βάση τα δεδομένα των δειγματοληψιών θα συντάξει πρόταση τροποποίησης της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 (Τυποποιημένο Δελτίο Δεδομένων - Standard Data Form) για κάθε πεδίο που άπτεται του αντικειμένου της μελέτης τους. Η επικαιροποίηση της βάσης του Natura 2000 θα γίνει στην επικαιροποιημένη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μορφή των εντύπων. Κατά την τροποποίηση της βάσης δεδομένων του Natura 2000 θα ληφθούν υπόψη οι εργασίες πεδίου των Αναδόχων αλλά και οι βιβλιογραφικές αναφορές κατόπιν τεκμηρίωσης και αξιολόγησης της σημασίας τους.

- Αξιολόγηση δεδομένων – Πρόταση ένταξης νέων περιοχών στο Δίκτυο NATURA 2000

Ο ανάδοχος θα αναλύσει τα δεδομένα που έχει συλλέξει ώστε να αξιολογήσει την πληρότητα-επάρκεια του Εθνικού Δικτύου NATURA 2000 για τη διατήρηση των εξεταζόμενων ειδών σύμφωνα με τα κριτήρια της Ε.Ε. Ο ανάδοχος θα συντάξει, όπου κρίνεται απαραίτητο, σε συνεννόηση με το Φ.Δ., πρόταση ένταξης νέων περιοχών στο Δίκτυο NATURA 2000 ή επέκταση των υφιστάμενων περιοχών.

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ Β'

Τα παραδοτέα για κάθε ΤΚΣ θα παραδίδονται σε ξεχωριστά αρχεία και ορίζονται ως τα ακόλουθα:

1. Συμπληρωμένη έκθεση και βάση δεδομένων με τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα συλλεχθούν. Η βάση δεδομένων θα δίνει πληροφορίες για τις καταχωρημένες θέσεις εμφάνισης κάθε είδους και θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση σε GIS.
2. Τα συμπληρωμένα πρωτόκολλα παρακολούθησης των ειδών και για κάθε θέση επιτόπιου ελέγχου σε ηλεκτρονική μορφή αποτυπωμένα σε βάση δεδομένων και αρχεία GIS.
3. Τα συμπληρωμένα έντυπα αναφοράς της έκθεσης της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για κάθε ΤΚΣ που θα μελετηθεί και, όπου είναι εφικτό, για κάθε κελί αναφοράς.

4. Αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης και β) στους ΤΚΣ που θα μελετηθούν γ) στην περιοχή εξάπλωσης του Φορέα Διαχείρισης.
5. Προκαταρκτικοί χάρτες υφιστάμενης κατανομής και εύρους εξάπλωσης των ειδών σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην περιγραφή της Φάσης Β'.
6. Προκαταρκτικοί χάρτες με τα κρίσιμα ενδιαιτήματα των ειδών. Οι χάρτες θα είναι σε κλίμακα 1:25000 και 1:5000, εκτός αν ο ανάδοχος κρίνει διαφορετικά με σχετική τεκμηριωμένη έκθεση – εισήγηση του.
7. Έκθεση αποτύπωσης και αξιολόγησης των διαφορών σε σχέση με την προηγούμενη έκθεση εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
8. Πρόταση Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (Favorable Reference Values) για κάθε ΤΚΣ.
9. Πρόταση Στόχων Διατήρησης (Conservation Objectives) για κάθε ΤΚΣ.
10. Συμπληρωμένο-επικαιροποιημένο πρόγραμμα εργασιών πεδίου της φάσης Γ' με βάση τα προς επίλυση προβλήματα που εντοπίστηκαν κατά το πρώτο στάδιο συλλογής δεδομένων πεδίου.
11. Έκθεση πεπραγμένων της φάσης Β', όπου θα αναγράφονται όλα τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν και ο τρόπος με τον οποίο επιλύθηκαν.
12. Ψηφιακό Υλικό (φωτογραφικό, video σε πρωτότυπη μορφή) υψηλής ανάλυσης που θα προέρχεται από καταγραφές και παρατηρήσεις στο πεδίο (είδη, οικότοποι, δράσεις, κλπ). Ο Φορέας Διαχείρισης υποχρεούται στην αναφορά του αναδόχου ως πηγή κατά την χρήση του ανωτέρου υλικού.
13. Επικαιροποιημένη έκδοση της περιγραφικής βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 σε Access 2007.
14. Αναλυτική έκθεση καταγραφής των αλλαγών για κάθε πεδίο της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000.
15. Έκθεση με ανάλυση των δεδομένων που έχουν συλλεχθεί και με αξιολόγηση της πληρότητας-επάρκειας του Εθνικού Δικτύου Natura 2000 για τη διατήρηση των ειδών και πρόταση πιθανών νέων εκτάσεων ή περιοχών Natura 2000 συνοδευόμενη από χάρτες αναλογικούς και ψηφιακούς, συμπληρωμένα Τυποποιημένα Δελτία Δεδομένων και νέα έκδοση της επικαιροποιημένης περιγραφικής (Access 2007) και χωρικής βάσης δεδομένων με τα στοιχεία των νέων προτεινόμενων περιοχών. Η χωρική βάση δεδομένων θα είναι σε GIS και η ανάλυσή της σε κλίμακα 1:50.000 ή και αναλυτικότερη.

Όλα τα παραδοτέα υποβάλλονται στον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου σε 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή (Ψηφιακός Δίσκος). Μετά την έγκρισή τους, τα παραδοτέα υποβάλλονται εκ νέου σε ηλεκτρονική ή/και σε έντυπη μορφή, σε 4 και 3 αντίτυπα, αντίστοιχα.

ΦΑΣΗ Γ: ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

- Συνέχιση και ολοκλήρωση της βιβλιογραφικής συλλογής

Ο Ανάδοχος θα συνεχίσει τη συλλογή, καταγραφή και χωρική αποτύπωση των υπαρχουσών αναφορών εξάπλωσης -τουλάχιστον των τελευταίων 40 ετών- των ειδών, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και την ακρίβεια των βιβλιογραφικών δεδομένων (σημειακά, γραμμικά ή επιφανειακά δεδομένα κατανομής) για όλη την περιοχή μελέτης.

- Καταχώρηση στοιχείων σε βάση δεδομένων

Ο Ανάδοχος θα καταχωρήσει σε βάση δεδομένων όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης κάθε είδους.

- Χαρτογραφική αποτύπωση της εξάπλωσης του είδους

Ο Ανάδοχος θα αποτυπώσει χωρικά την εξάπλωση των ειδών, α) σε πλέγμα αναφοράς 5x5km τόσο στους ΤΚΣ όσο και σε όλη την περιοχή Παρακολούθησης, β) σε αναλυτικότερο πλέγμα αναφοράς (2x2 ή 1x1Km) στους ΤΚΣ όσο και σε όλη την περιοχή Παρακολούθησης, εφόσον αυτό είναι εφικτό και το οποίο θα οριστεί κατά περίπτωση. Σε όλα τα πλέγματα θα εφαρμοσθεί αποτύπωση με χρωματική διαβάθμιση και σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα. Η χρωματική διαβάθμιση στο εσωτερικό του κελιού του πλέγματος αναφοράς θα σχετίζεται με:

α) ποσοτική αξιολόγηση με βάση το μέγεθος του πληθυσμού του κάθε είδους στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς (χρωματική διαβάθμιση τεσσάρων επιπέδων) ή όταν αυτό δεν είναι εφικτό η αποτύπωση θα αφορά στην παρουσία ή απουσία ή άλλης κλίμακας χρωματικής διαβάθμισης. Στην περίπτωση που δεν είναι εφικτή η χρωματική διαβάθμιση της πληθυσμιακής πυκνότητας του κάθε είδους, ο ανάδοχος, εφόσον τεκμηριώσει κατάλληλα, συστήνεται να αποτυπώσει την έκταση της ύπαρξης κατάλληλου ενδιαιτήματος για το κάθε είδος εντός του πλέγματος αναφοράς, σε χρωματική διαβάθμιση τεσσάρων επιπέδων (0-25%, 26-50%, 51-75%, >75%), με σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα παρουσιάζοντας τους τύπους ενδιαιτημάτων όπου κατεγράφη το κάθε είδος.

β) ποιοτική αξιολόγηση κατάστασης διατήρησης των ειδών στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς με βάση τις 4 κλάσεις που περιλαμβάνονται στη φόρμα της έκθεσης εφαρμογής της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (Α= ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, Β=ανεπαρκής κατάσταση διατήρησης, Γ=κακή κατάσταση διατήρησης, Δ=άγνωστη κατάσταση διατήρησης).

Ο ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλει ταυτόχρονα και τα πρωτογενή δεδομένα ενώ επίσης θα αποτυπώσει σε χάρτη το εύρος εξάπλωσης του είδους. Τέλος, ο Ανάδοχος θα προσδιορίσει και θα τεκμηριώσει τις διαφορές σε σχέση με τα αποτελέσματα της φάσης Β'.

- Αξιολόγηση δεδομένων και εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης κάθε είδους

Ο Ανάδοχος θα αξιολογήσει την κατάσταση διατήρησης των ειδών: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί και γ) στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης. Η αναγωγή από το επίπεδο του κελιού (grid) στο επίπεδο του ΤΚΣ (εφόσον ο ΤΚΣ καλύπτει κελιά περισσότερα του ενός) θα γίνει με μαθηματική προσέγγιση που θα δοθεί από το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων», η οποία θα βασίζεται στην προσέγγιση που ακολουθήθηκε για την σύνθεση της Ευρωπαϊκής έκθεσης αναφοράς της περιόδου 2000-2006.

- Αποτύπωση και αξιολόγηση διαφορών

Ο Ανάδοχος θα αποτυπώσει και θα αξιολογήσει τις διαφορές σε σχέση με την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης της φάσης Β'.

- Παράδοση των πρωτοκόλλων και της διαδικασίας μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης

Ο ανάδοχος θα παραδώσει τα πρωτόκολλα και τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης των ειδών. Η πρόταση θα περιλαμβάνει την αναλυτική ανάπτυξη των επιμέρους στόχων της παρακολούθησης, τους επιμέρους τύπους παρακολούθησης και επισκοπήσεων, την διαχείριση των δεδομένων, τις απαραίτητες αναλύσεις των δεδομένων και την κοστολόγηση του προγράμματος παρακολούθησης στο μέλλον.

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ Γ'

Τα παραδοτέα για κάθε ΤΚΣ θα παραδίδονται σε ξεχωριστά αρχεία και ορίζονται ως τα ακόλουθα:

1. Συμπληρωμένη Τεχνική Τελική Έκθεση και βάση δεδομένων με τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα συλλεχθούν. Η βάση δεδομένων θα δίνει πληροφορίες για τις καταχωρημένες θέσεις εμφάνισης των ειδών και θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση. Η σύνταξη της Τελικής Τεχνικής Έκθεσης θα γίνει σύμφωνα με τις ενδείξεις και καθοδηγήσεις του Φορέα Διαχείρισης, ακολουθώντας τα πρότυπα που αντιστοιχούν σε ανάλογες Επιστημονικές Αναφορές. Το Παραδοτέο της Τελικής Τεχνικής Έκθεσης θα είναι στην Ελληνική γλώσσα, σε Ηλεκτρονική επεξεργάσιμη μορφή και σε Έντυπη μορφή. Ο ανάδοχος θα έχει την υποχρέωση να παραδώσει 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή και 3 αντίτυπα σε έντυπη μορφή (διαστάσεις 210*297mm). Επίσης, ο ανάδοχος θα πρέπει να παραδώσει μια εκτεταμένη περίληψη 20 σελίδων της Τελικής Τεχνικής Έκθεσης (ως ξεχωριστό παραδοτέο - περιλαμβάνοντας εισαγωγικά στοιχεία και την σκοπιμότητα του έργου, την μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, τα κυριότερα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα – διαχειριστικές προτάσεις) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή (3 αντίτυπα αντίστοιχα σε κάθε γλώσσα).
2. Τα συμπληρωμένα πρωτόκολλα παρακολούθησης για τα είδη για κάθε θέση επιτόπιου ελέγχου σε ηλεκτρονική μορφή, αποτυπωμένα στη βάση δεδομένων (αν τυχόν προκύψουν διαφορές με αυτά της φάσης Β).
3. Τα συμπληρωμένα έντυπα αναφοράς της έκθεσης της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για το κάθε είδος, για κάθε ΤΚΣ που θα μελετηθεί και, για κάθε κελί αναφοράς που θα γίνουν δειγματοληψίες ή που είναι δυνατή η συμπλήρωσή τους με βάση τις βιβλιογραφικές αναφορές (αν τυχόν προκύψουν διαφορές με αυτά της φάσης Β).
4. Αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί και γ) στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης (αν τυχόν προκύψουν διαφορές με αυτά της φάσης Β).
5. Τελικοί χάρτες κατανομής όσο και εύρους εξάπλωσης των ειδών σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην περιγραφή της Φάσης Γ.
6. Έκθεση αποτύπωσης των διαφορών σε σχέση με την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης τους.
7. Εισήγηση για τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης του κάθε είδους.
8. Συνολική έκθεση πεπραγμένων της μελέτης, όπου θα αναγράφονται όλα τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν και ο τρόπος με τον οποίο επιλύθηκαν, καθώς και τα αποτελέσματα της κατάρτισης του προσωπικού του Φ.Δ. του Ε.Θ.Π.Ζ..
9. Επιστημονικές εργασίες με αντικείμενο θέματα που αφορούν την βιολογία και οικολογία των κητωδών, οι οποίες θα δημοσιευτούν σε πρακτικά Επιστημονικών Συνεδρίων. Στις επιστημονικές εργασίες αυτές θα πρέπει να αποτυπώνεται η συμμετοχή στην ομάδα συγγραφέων το Προσωπικού του Φ.Δ. που θα συμμετάσχει στην υλοποίηση του συγκεκριμένου προγράμματος.

Όλα τα παραδοτέα υποβάλλονται στον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου σε 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή. Μετά την έγκρισή τους, υποβάλλονται εκ νέου σε ηλεκτρονική ή/και σε έντυπη μορφή (ανάλογα με τα όσα ορίζονται στον Πίνακα 1), σε 4 και 3 αντίτυπα, εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά παραπάνω.

Τέλος, τονίζεται ότι η εκπαίδευση του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ. στις τεχνικές που απαιτούνται για την παρακολούθηση της Μεσογειακής Φώκιας στην περιοχή Μελέτης αποτελεί παραδοτέο, θα είναι συνεχής και θα πραγματοποιηθεί κατά την διάρκεια και των τριών φάσεων του προγράμματος, ενώ στην Α' Φάση θα καταρτιστεί αναλυτικό πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ.

4. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ

Βάσεις δεδομένων

Η βάση δεδομένων θα παραδοθεί σε μορφή Access 2007.

Χάρτες

Σε εφαρμογή του Ν. 3882/2010 (ΦΕΚ 166/Α/22-9-10), το σύνολο των παραγόμενων ψηφιακών αρχείων από τις μελέτες θα πρέπει να είναι συμβατά με την Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών (ΕΥΓΕΠ).

Επιπρόσθετα, στο ΥΠΕΚΑ θα πρέπει να μεταβιβάζονται τα πλήρη δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας των παραγόμενων γεωχωρικών δεδομένων και των σχετικών μεταδεδομένων, χωρίς κανένα περιορισμό για τη διάθεσή τους σε τρίτους.

Οι πληροφορίες που αφορούν σε σημειακά, γραμμικά και επιφανειακά στοιχεία θα είναι στο προβολικό σύστημα ΕΓΣΑ 87. Η επεξεργασία αυτών που θα είναι σε ψηφιδωτή μορφή θα είναι στο πλέγμα αναφοράς ETRS 89 και το προβολικό σύστημα LAEA.

Όλοι οι χάρτες, οι βάσεις δεδομένων και τα μεταδεδομένα τους θα είναι σύμφωνα με το Ν 3882/10 Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2007 και άλλες διατάξεις. Τροποποίηση του ν. 1647/1986 «Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) και άλλες σχετικές διατάξεις» (ΦΕΚ 141/Α'), που είναι αναρτημένος στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=6UfqY151yMQ%3d&tabid=506>

Η ακριβής μορφή των παραδοτέων (περιεχόμενο των χαρτών, απεικόνιση, σταθερότυπα, σύμβολα, χρωματολόγιο, οδηγίες χαρτογραφικής σύνθεσης, υπομνήματα χαρτών, λεζάντες, κλπ.) θα εξειδικευθούν σε συνεργασία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου και τον Ανάδοχο της Μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων». Οι χάρτες θα είναι σε Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών και θα δοθούν και με τη μορφή εικόνας.

Η ακρίβεια θέσης των πληροφοριών (σημειακών, γραμμικών, επιφανειακών) που συλλέγονται στο ύπαιθρο πρέπει να είναι της τάξης των 5 μέτρων, ακρίβεια που παρέχεται από τις κοινές συσκευές GPS, η οποία είναι συμβατή με τα υπόβαθρα της κλίμακας 1:50.000.

Η ακρίβεια θέσης των ανωτέρω πληροφοριών που συλλέγονται από χάρτες και ορθοεικόνες (π.χ. ορθο-ανηγμένες αεροφωτογραφίες και δορυφορικές εικόνες) πρέπει να είναι της τάξης των 10 μέτρων, η οποία είναι επίσης συμβατή με τα υπόβαθρα της κλίμακας 1:50.000.

Ο Ανάδοχος, σε συνεργασία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου και τον Ανάδοχο της Μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» θα πρέπει να αποφασίσει για τους κανόνες γενίκευσης που θα εφαρμοστούν στη χαρτογράφηση κάθε είδους. Οι κανόνες γενίκευσης αφορούν στη «γεωμετρία» των περιγραμμάτων των πολυγώνων που αντιπροσωπεύουν τις περιοχές εξάπλωσης των ειδών καθώς επίσης στα ελάχιστα εμβαδά πολυγώνων που θα καταγράφονται ως οντότητες, πολυγωνικές ή ακόμα σημειακές. Οι εν λόγω κανόνες επηρεάζονται από:

1. το χαρακτήρα της εξάπλωσης του κάθε είδους
  - το είδος παρουσιάζει συγκεντρώσεις σε μικρές επιφάνειες ή εμφανίζεται σε μεγάλες εκτάσεις
  - τα όρια εξάπλωσης ενός είδους είναι σαφή ή όχι
2. τις μεθόδους που εφαρμόζονται για την καταγραφής του

Σε κάθε περίπτωση η χάραξη των ορίων πρέπει να μπορεί να τεκμηριώνεται.

Σε ότι αφορά στην εξάπλωση και στο εύρος εξάπλωσης, η απεικόνιση γίνεται με χάρτη πολυγώνων ή χάρτη κουκίδων. Οι χαρτογραφικές πληροφορίες θα πρέπει να αποδίδονται στο κατάλληλο, ανάλογα με την περίπτωση, υπόβαθρο.

Σε ότι αφορά στην έκταση τύπων οικοτόπων, η απεικόνιση μπορεί να γίνει σε κλίμακα τάξης και ο χάρτης είναι σε ψηφιδωτή μορφή.

Σε ότι αφορά στον πληθυσμό, η απεικόνιση μπορεί να γίνει σε κλίμακα τάξης και ο χάρτης είναι σε ψηφιδωτή μορφή.

Σε ότι αφορά στην ποιότητα ενδιαιτημάτων, η απεικόνιση μπορεί να γίνει σε κλίμακα τάξης και ο χάρτης είναι σε ψηφιδωτή μορφή.

5. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ

Χρόνοι υλοποίησης και κατάθεσης των παραδοτέων:

- ▣ Α΄ Φάση: 1 μήνα από την υπογραφή της Σύμβασης
- ▣ Β΄ Φάση: 7 μήνες από την ολοκλήρωση της Α΄ Φάσης.
- ▣ Γ΄ Φάση: 1 μήνες από την ολοκλήρωση της Β΄ Φάσης.

Συνολική διάρκεια του έργου: 9 μήνες.

ΔΡΑΣΗ 3: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΧΘΥΟΠΑΝΙΔΑΣ/ΜΕΓΑΒΕΝΘΙΚΗΣ ΠΑΝΙΔΑΣ

ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Η δράση αυτή αποσκοπεί στην διερεύνηση της παρουσίας, στην καταγραφή, στην εποπτεία και στην αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης της Ιχθυοπανίδας και Μεγαβενθικής πανίδας στην περιοχή δικαιοδοσίας του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου που περιλαμβάνει τον Τόπο Κοινοτικής Σημασίας GR2210002 – ΤΚΣ ‘Κόλπος Λαγανά Ζακύνθου (Ακρωτήριο Γεράκι - Κερί) και νησίδες Μαραθωνήσι και Πελούζο’. Τα αποτελέσματα της παρούσας δράσης θα πρέπει να συνοδεύονται από κατάλληλες διαχειριστικές προτάσεις για την προστασία και την βιωσιμότητα τόσο της ιχθυοπανίδας όσο και της μεγαβενθικής πανίδας αλλά και των σχετικών ανθρωπίνων δραστηριοτήτων στην περιοχή δικαιοδοσίας του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Με το παρόν Πρόγραμμα Παρακολούθησης θα εφαρμοστεί ένα Σύστημα Επιστημονικής Παρακολούθησης (Monitoring) με εργασίες πεδίου, ώστε να γίνει αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης της Ιχθυοπανίδας και Μεγαβενθικής πανίδας σε πλήρη εναρμόνιση με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. Τα είδη της Ιχθυοπανίδας και Μεγαβενθικής πανίδας που θα μελετηθούν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, στα παραρτήματα σχετικών συνθηκών (π.χ. Συνθήκη της Βαρκελώνης – Πίνακας II και III, Συνθήκη της Βέρνης - Πίνακες II, III και IV) και στην σχετική Ελληνική Νομοθεσία (π.χ. Προεδρικά Διατάγματα 67/1981, 109/2002 και 227/2003). Επίσης, ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στα είδη εκείνα που αποτελούν βιολογικούς εισβολείς (αλλόχθονα είδη) αλλά και στα είδη που παρουσιάζουν ιδιαίτερη οικολογική σημασία στην λειτουργία των οικοσυστημάτων ή αποτελούν σημαντικούς βιολογικούς πόρους με αλιευτικό ενδιαφέρον.

Τα αποτελέσματα του προγράμματος θα τροφοδοτήσουν την 3^η Εθνική Αναφορά – Έκθεση Εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Ως βάση για την εποπτεία και την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών Ιχθυοπανίδας και Μεγαβενθικής πανίδας που βρίσκονται στα παραρτήματα των πινάκων II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ θα χρησιμοποιηθούν οι ακόλουθες παράμετροι:

1. Εξάπλωση και εύρος εξάπλωσης των ειδών
2. Η κατάσταση του πληθυσμού (π.χ. μέγεθος, δομή και δυναμική πληθυσμού)
3. Η ποιότητα και η κατάσταση των ενδιαιτημάτων που σχετίζονται με τα είδη
4. Επιδράσεις – πιέσεις – απειλές (προοπτικές διατήρησης)

Η μεθοδολογία που θα εφαρμοστεί στις εργασίες πεδίου για όλα τα είδη που θα επιλεγούν θα πρέπει να στηρίζεται:

1. Στην υποβρύχια οπτική καταγραφή των ειδών από εξειδικευμένους δύτες (Underwater visual census)
2. Στην επιτόπια καταμέτρηση των αλιευμάτων της παράκτιας αλιείας στην περιοχή μελέτης (On board sampling)

Οι παραπάνω μεθοδολογίες θα πρέπει να εφαρμοστούν με κατάλληλο τρόπο ώστε να λαμβάνουν υπόψη τα πρότυπα ζώνωσης του Ε.Θ.Π.Ζ. καθώς επίσης και τις εποχιακές - χωρικές απαγορεύσεις για την αλιεία που ισχύουν στην περιοχή του Ε.Θ.Π.Ζ. όπως ορίζονται στο σχετικό Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ 906/Δ/99).

Για τα είδη των παραρτημάτων της Οδηγίας 92/43, ο ανάδοχος θα παραδώσει επιπλέον, μια επικαιροποιημένη έκδοση της Βάσης Δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 που αναλογεί στα είδη ιχθυοπανίδας και μεγαβενθικής πανίδας στην περιοχή δικαιοδοσίας του Ε.Θ.Π.Ζ. και στον ΤΚΣ GR2210002 (Κόλπος Λαγανάς Ζακύνθου και Νησίδες Μαραθωνήσι-Πελούζο) με βάση τα αποτελέσματα της έρευνάς του σε όλα τα πεδία που άπτονται του αντικειμένου του (περιγραφές, αξιολογήσεις, πίνακες, απειλές κ.λπ.) καθώς και ενδεχόμενες προτάσεις για επέκταση της ήδη θεσμοθετημένης περιοχής, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο με βάση τα κριτήρια της Ε.Ε. και κατόπιν συνεννόησης με τον Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ. Επίσης, για τα παραπάνω είδη, ο ανάδοχος θα προτείνει ευνοϊκές τιμές αναφοράς (favorable reference values), καθώς και στόχους διατήρησης (conservation objectives) για τα είδη με στόχο την επίτευξη της ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησής της στην περιοχή του Ε.Θ.Π.Ζ. Τέλος, θα παραδώσει προτάσεις για τα Πρωτόκολλα και τη διαδικασία Παρακολούθησης στην περιοχή μελέτης, για τις επόμενες διαχειριστικές περιόδους. Για την υλοποίηση του Προγράμματος, ο Ανάδοχος θα βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με το Επιστημονικό Προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ., καθώς και με τον ανάδοχο του έργου «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και

Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» που υλοποιείται υπό την εποπτεία του Τμήματος Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ.

Αντικείμενα του Προγράμματος Παρακολούθησης Αποτελούν:

- Η συνολική μελέτη της κατάστασης διατήρησης της ιχθυοπανίδας και βενθικής μακροπανίδας σε σχέση με την αλιευτική πίεση.
- Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός Προγράμματος με Σύστημα Επιστημονικής Παρακολούθησης (Monitoring) και εργασίες πεδίου με στόχο την αξιολόγηση και επαναξιολόγηση (σε σχέση με τη 2η Έκθεση Εφαρμογής της Οδηγίας του 2007) της κατάστασης διατήρησης της ιχθυοπανίδας και μεγαβενθικής πανίδας για την περίοδο 2011-2015 σύμφωνα με το άρθρο 11 της Οδηγίας 92/43/ΕΕ, με τρόπο ώστε τα αποτελέσματα του έργου να τροφοδοτήσουν την 3η Εθνική Αναφορά - Έκθεση Εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
- Η επικαιροποίηση των πεδίων της περιγραφικής βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας του αναδόχου σε όλα τα πεδία που άπτονται του αντικειμένου του προγράμματος (περιγραφές, αξιολογήσεις, απειλές, κλπ)
- Η αποτύπωση του πληθυσμού της ιχθυοπανίδας και μεγαβενθικής πανίδας, των βιολογικών – πληθυσμιακών και μορφομετρικών τους παραμέτρων και της συνολικής κατάστασης των αποθεμάτων τους στην περιοχή μελέτης.
- Οι προτάσεις για ενδεχόμενη επέκταση της ήδη θεσμοθετημένης περιοχής, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο με βάση τα κριτήρια της Ε.Ε. και μετά από συνεννόηση με το Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ.
- Οι προτάσεις ευνοϊκών τιμών αναφοράς (Favourable Reference Values) για τον πληθυσμό των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
- Η εισήγηση κατάλληλων διαχειριστικών δράσεων και οι προτάσεις στόχων διατήρησης (Conservation Objectives), με στόχο την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των ειδών ιχθυοπανίδας και μεγαβενθικής πανίδας.
- Τα πρωτόκολλα και η διαδικασία παρακολούθησης που θα πρέπει να εφαρμοστούν μετά τη λήξη του προγράμματος.
- Η εισήγηση κατάλληλων διαχειριστικών δράσεων για τη βελτίωση της χρήσης των αλιευτικών αποθεμάτων (αλιευτική πίεση).
- Η εκπαίδευση του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης από τον ανάδοχο, προκειμένου να είναι θέση ο Φορέας Διαχείρισης να υλοποιεί μελλοντικά το πρόγραμμα παρακολούθησης βάσει των προδιαγραφών του παρόντος κειμένου.

Για το σχεδιασμό του προγράμματος, ο Ανάδοχος θα πρέπει να εναρμονιστεί με τα κείμενα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορούν στον καθορισμό και περιγραφή των παραμέτρων οι οποίες περιλαμβάνονται στην αναφορά των Κρατών – Μελών της ΕΕ στο πλαίσιο του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και ιδιαίτερα με το κείμενο «Art 17 guidelines». Τα κείμενα παρατίθενται στην ιστοσελίδα: <http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/&vm=detailed&sb=Title>, «An expert group on reporting», η οποία ενημερώνεται διαρκώς.

Σε όλη τη διάρκεια εκπόνησης των μελετών, ο Ανάδοχος θα βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου, καθώς και με τον Ανάδοχο της Μελέτης: «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων».

Οι Ανάδοχοι θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τα ακόλουθα:

- Την περιγραφική και γεωγραφική βάση δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 που βρίσκεται αναρτημένη στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=432&language=el->

GR)

- Τα κριτήρια της Ε.Ε. για την αξιολόγηση της επάρκειας του Δικτύου των Τοπικών Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ) (θα δοθεί από τον Φορέα Διαχείρισης του ΕΘΠΖ σε συνεννόηση με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ)
- Τα αποτελέσματα και τον Τεχνικό Οδηγό Χαρτογράφησης Τύπων Οικοτόπων Κοινοτικού και Ελληνικού ενδιαφέροντος του έργου «Αναγνώριση και περιγραφή των τύπων οικοτόπων σε περιοχές ενδιαφέροντος για τη διατήρηση της φύσης» (θα δοθεί από τον Φορέα Διαχείρισης του ΕΘΠΖ σε συνεννόηση με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ)
- Τα αποτελέσματα της δεύτερης εθνικής αναφοράς για την εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=539&language=el-GR>)
- Τα αποτελέσματα της δεύτερης εθνικής αναφοράς για την εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=539&language=el-GR>)
- Τα έντυπα αναφοράς και αξιολόγησης για τους τύπους οικοτόπων και τα είδη της Οδηγίας 92/43/ΕΚ που είναι αναρτημένα στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/expert_reporting/work-package_revision/sub-group_papers/revised_reporting&vm=detailed&sb=Title
- Τις φόρμες της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 (Standard Data Form) αναρτημένες στην ιστοσελίδα: http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/natura_2000_dataflow&vm=detailed&sb=Title
- Το 10 x 10 km Ευρωπαϊκό πλέγμα αναφοράς ETRS 89 LAEA (αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/eea-reference-grids>)
- Υπόβαθρο τοπογραφικό ως γεωγραφική αναφορά των στοιχείων που συλλέγονται και των αποτελεσμάτων της επεξεργασίας τους σε κλίμακα περίπου 1:50.000

Σημειώνεται ότι για το σχεδιασμό των προγραμμάτων εποπτείας, ο Ανάδοχος θα πρέπει να εναρμονιστεί με τα κείμενα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορούν στον καθορισμό και περιγραφή των παραμέτρων οι οποίες περιλαμβάνονται στην αναφορά των Κρατών – Μελών της ΕΕ στο πλαίσιο του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και ιδιαίτερα με το κείμενο «Art 17 guidelines». Τα κείμενα παρατίθενται στην ιστοσελίδα: <http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/&vm=detailed&sb=Title>, «An expert group on reporting», η οποία ενημερώνεται διαρκώς.

3. ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΚΑΙ ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Οι εργασίες που θα υλοποιηθούν περιγράφονται σε τρεις (3) διακριτές φάσεις, ως ακολούθως:

ΦΑΣΗ Α: ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Βιβλιογραφική ανασκόπηση, καταγραφή και χωρική αποτύπωση της ιχθυοπανίδας και μεγαβενθικής πανίδας

Για τα είδη της Ιχθυοπανίδας και Μεγαβενθικής πανίδας που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ο Ανάδοχος θα συλλέξει, θα καταγράψει και θα αποτυπώσει χωρικά σε GIS και σε κατάλληλο χαρτογραφικό υπόβαθρο τις υπάρχουσες αναφορές εξάπλωσης των ειδών -τουλάχιστον των τελευταίων 40 ετών - ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και την ακρίβεια των βιβλιογραφικών δεδομένων (σημειακά, γραμμικά ή επιφανειακά δεδομένα κατανομής) - για όλη την περιοχή παρακολούθησης. Για τα υπόλοιπα είδη που θα μελετηθούν, ο ανάδοχος θα πρέπει να συλλέξει και να καταγράψει την υπάρχουσα γνώση για την περιοχή μελέτης.

Οι πηγές που θα χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να είναι:

α) τεκμηριωμένης αξιοπιστίας, δηλαδή πηγές οι οποίες είτε δημοσιεύονται μετά από επιστημονική κρίση, είτε υπόκεινται στην κριτική της ευρύτερης επιστημονικής κοινότητας, όπως επιστημονικές εργασίες δημοσιευμένες σε έγκυρα διεθνή και εθνικά επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικές ανακοινώσεις οι οποίες έγιναν αποδεκτές κατόπιν αξιολόγησης σε διεθνή και ελληνικά συνέδρια, επιστημονικά βιβλία ανάλογου περιεχομένου,

β) πηγές οι οποίες δεν έχουν εκτεθεί στην κρίση της ευρύτερης επιστημονικής κοινότητας και για το λόγο αυτό απαιτείται περαιτέρω έλεγχος της αξιοπιστίας τους, όπως επίσημες εκθέσεις ερευνητικών ή άλλων έργων, περιβαλλοντικές μελέτες με γενικότερη ή ειδικότερη, αποκλειστική ή εν μέρει, αναφορά στους τύπους οικοτόπων (π.χ. Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες), επιστημονικώς τεκμηριωμένες εκθέσεις, μελέτες, ή εκδόσεις,

γ) αδημοσίετα δεδομένα ατόμων ή φορέων τεκμηριωμένης αξιοπιστίας, τα οποία περιέχονται σε προσωπικά αρχεία ειδικών με αποδεδειγμένη εμπειρία και αρχεία θεσμοθετημένων φορέων (π.χ. βάσεις δεδομένων ερευνητικών φορέων).

Οι πληροφορίες θα συγκεντρωθούν σε βάση δεδομένων, η οποία θα έχει πρόβλεψη για την αποτύπωση της παρουσίας των ειδών που έχουν τεκμηριωθεί στη βιβλιογραφική ανασκόπηση (Έτος και εποχή ή ακριβής ημερομηνία, αριθμός κελιού πλέγματος ή συντεταγμένες, ονομασία περιοχής, ονοματεπώνυμο ερευνητή, φορέας έρευνας, αναφορά βιβλιογραφίας, δειγματοληπτικό μέσο, αξιολόγηση της δειγματοληψίας). Η βάση αυτή θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση της πληροφορίας σε GIS. Ο Ανάδοχος θα εντοπίσει τα σημαντικότερα κενά της βιβλιογραφίας.

- Κατάρτιση συνοπτικής αναφοράς υπάρχουσας γνώσης

Για τα είδη της Ιχθυοπανίδας και Μεγαβενθικής πανίδας που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ο Ανάδοχος θα ετοιμάσει μια συνοπτική αναφορά για την κατάσταση διατήρησης των ειδών που αποτελούν αντικείμενο παρακολούθησης στον σχετικό ΤΚΣ. Αυτή η συνοπτική αναφορά θα πρέπει να σχεδιαστεί έτσι ώστε να συνοψίζει την υπάρχουσα γνώση και ταυτόχρονα να υπηρετεί τις ελάχιστες απαιτήσεις που προκύπτουν από τις υποχρεώσεις και τους σκοπούς της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Επίσης, στην αναφορά αυτή, ο Ανάδοχος θα πρέπει να αναφερθεί με λεπτομέρειες και επιστημονική τεκμηρίωση και στην μεθοδολογία εκτίμησης του μεγέθους του πληθυσμού, της χωρικής αποτύπωσης αλλά και της πληθυσμιακή δομής των σχετικών ειδών.

- Τεκμηρίωση και οργάνωση σχεδίου επιτόπιων επισκέψεων

Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει το σχέδιο επιτόπιων επισκέψεων με σκοπό τη συμπλήρωση των πρωτοκόλλων αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης των ειδών. Ο σχεδιασμός και η μέθοδος δειγματοληψίας για τη συμπλήρωση των πρωτοκόλλων εποπτείας και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης θα είναι ίδιος εντός και εκτός περιοχών Natura 2000, αλλά θα είναι σε αδρότερο επίπεδο, εκτός εάν τεκμηριώνεται διαφορετικά από τον Ανάδοχο. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να αιτιολογήσει την αποτελεσματικότητα του σχήματος εργασίας πεδίου, δηλαδή την οργάνωση των σταθμών δειγματοληψίας, τις συχνότητες των δειγματοληψιών και τους τρόπους δειγματοληψίας λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες οικολογικές προτιμήσεις και τον βιολογικό κύκλο των ειδών με τρόπο που να διασφαλίζει τη μέγιστη χωρική κάλυψη, ικανοποιώντας ταυτόχρονα και τις εποχιακές ανάγκες τους. Ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί και στο συγχρονισμό των εργασιών πεδίου. Για την εκτίμηση της παρουσίας των ειδών εντός των περιοχών Natura 2000 θα ληφθεί υπόψη η βάση δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 αλλά και η συλλογή των βιβλιογραφικών αναφορών. Για το σχέδιο επιτόπιων επισκέψεων ο Ανάδοχος θα χρησιμοποιήσουν το χάρτη εξάπλωσης ή/και εν δυνάμει γεωγραφικής εξάπλωσης του είδους από τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα έχει συλλέξει και θα τοποθετήσει σε Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών, τις θέσεις των επιτόπιων επισκέψεων του και των σχετικών δειγματοληπτικών επιφανειών συμπλήρωσης των πρωτοκόλλων αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης.

Εκτός των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 και εντός των περιοχών ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης θα καθοριστεί ένας ελάχιστος αριθμός επιτόπιων επισκέψεων και σχετικών δειγματοληψιών συμπλήρωσης πρωτοκόλλων αξιολόγησης. Συνιστάται ο αριθμός αυτός να καλύπτει τουλάχιστον το 25% του συνόλου των επισκέψεων που θα πραγματοποιηθούν και του συνόλου των δειγματοληψιών και πρωτοκόλλων αξιολόγησης που θα συμπληρωθούν στο εσωτερικό του δικτύου Natura 2000, εκτός και τεκμηριωθεί διαφορετικά από τον Ανάδοχο.

- Παρουσίαση και τεκμηρίωση μεθόδου δειγματοληψίας

Ο ανάδοχος θα πρέπει να εφαρμόσει τη βέλτιστη μέθοδο δειγματοληψίας την οποία και θα τεκμηριώσει με επιστημονικά κριτήρια. Οι μέθοδοι και οι τεχνικές δειγματοληψίας και θα πρέπει να αιτιολογηθούν και να υποστηρίζονται από σχετικά εθνικά και διεθνή πρότυπα ή από την επιστημονική βιβλιογραφία. Η μέθοδος δειγματοληψίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες οικολογικές προτιμήσεις αλλά και τον βιολογικό κύκλο των ειδών, τις εποχιακές διαφοροποιήσεις στις δραστηριότητες τους, την σπανιότητα τους και τέλος την ευαισθησία στην ανθρώπινη όχληση.

Η μεθοδολογία δειγματοληψίας θα πρέπει να περιλαμβάνει:

1. Υποβρύχια οπτική καταγραφή (underwater visual census) όπου θα καταγράφεται ο αριθμός των ειδών το μέγεθος και η αφθονία για την ιχθυοπανίδα και τη μεγαβενθική πανίδα και όπου είναι εφικτό και το μέγεθος τους. Η Υποβρύχια οπτική καταγραφή θα πραγματοποιηθεί σε πολλαπλούς σταθμούς δειγματοληψίας με επαναληπτικές μονάδες σε κάθε σταθμό, περιλαμβάνοντας κατά ελάχιστον τους τύπους οικοτόπων: α) Λιβάδια Ποσειδωνίας (habitat 1120 - *Posidonia* beds) και β) ύφαλοι (habitat 1170 – reefs) της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σε κάθε επαναληπτική διατομή ανά σταθμό δειγματοληψίας.
2. Επιτόπια καταμέτρηση των αλιευμάτων της παράκτιας αλιείας στην περιοχή μελέτης (On board sampling) όπου θα καταγράφονται τα είδη της ιχθυοπανίδας, η αφθονία, η βιομάζα και το μήκος τους.

- Καθορισμός της έντασης και του προτύπου κατανομής των δειγματοληψιών και καθορισμός του πλέγματος αναφοράς

Ο Ανάδοχος θα καθορίσει: α) την ένταση της δειγματοληπτικής προσπάθειας, β) το πρότυπο κατανομής των δειγματοληψιών γ) το πλέγμα (grid) αναφοράς για τα είδη της Ιχθυοπανίδας και Μεγαβενθικής πανίδας που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, που θα είναι υποχρεωτικά το ευρωπαϊκό πλέγμα 10 x 10 km. Όπου είναι εφικτό ή αναγκαίο το πλέγμα θα είναι αναλυτικότερο με πιο λεπτομερή χωρική πληροφορία (5 x 5 km ή 2 x 2 km ή 1 x 1 km). Τα κριτήρια καθορισμού της έντασης δειγματοληψίας και του τρόπου κατανομής των δειγματοληψιών που θα χρησιμοποιηθούν και για τον καθορισμό του κατάλληλου πλέγματος αναφοράς για τα είδη είναι τα ακόλουθα: α) κριτήρια αφθονίας (σπάνιο, σποραδικό, μέση αφθονία, άφθονο, πολύ κοινό ή και ομαδοποιήσεις τους) και β) κριτήρια ευθύνης διατήρησης για κάθε είδος. Η ευθύνη διατήρησης εξαρτάται από παραμέτρους όπως ο χαρακτηρισμός του είδους ως προτεραιότητας από την Οδηγία των οικοτόπων, ο ενδημισμός του είδους, ο βαθμός τρωτότητας-ευαισθησίας του είδους κ.α. Για τα είδη της Ιχθυοπανίδας και Μεγαβενθικής πανίδας που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ο Ανάδοχος θα πρέπει να λάβει υπόψη του ότι η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης κάθε είδους θα γίνει: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί, εφόσον το είδος έχει σημαντική παρουσία και δεν αναφέρεται απλώς ως παρόν και γ) συνολικά στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης.

Οι περιοχές δειγματοληψίας θα πρέπει να περιέχουν όλα τα δυνατά ενδιαιτήματα τα οποία επισκέπτονται ή διαβιούν τα προς μελέτη είδη, τα οποία θα καταγράφονται λεπτομερώς, θα ποσοτικοποιούνται και θα καταγράφονται αναλυτικά οι κύριες επικρατούσες περιβαλλοντικές συνθήκες ενώ θα πρέπει να φωτογραφίζονται. Για την εκτίμηση των απειλών θα πρέπει να καταγράφεται η χωροχρονική παρουσία των

ανθρώπινων δραστηριοτήτων (π.χ. αλιευτική πίεση). Ο ανάδοχος θα πρέπει να λάβει υπόψη ότι η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ θα πραγματοποιηθεί: α) στα κελία του πλέγματος όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελία όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης και β) στους ΤΚΣ του Δικτύου Φύση 2000 που θα παρακολουθηθούν, εφόσον το είδος έχει σημαντική παρουσία και δεν αναφέρεται απλά ως παρόν.

- Προγραμματισμός επισκέψεων στο πεδίο

Ο Ανάδοχος θα προτείνει πρόγραμμα επισκέψεων για τα στάδια εργασιών πεδίου, το οποίο και θα τεκμηριώσει. Κατά τη φάση Β', συνιστάται να γίνουν επισκέψεις στο πεδίο με τρόπο ώστε να μπορεί να συμπληρωθούν οι φόρμες και να εξαχθούν συμπεράσματα για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών Ιχθυοπανίδας και Μεγαβενθικής πανίδας που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ στην περιοχή μελέτης και να μπορούν να προταθούν ευνοϊκές τιμές αναφοράς και στόχοι διατήρησης για την περιοχή μελέτης.

- Κατάρτιση προσχεδίου ανάλυσης των δεδομένων πεδίου όπως προγραμματίστηκαν να συλλεχθούν με βάση το σχέδιο δειγματοληψίας

Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει προσχέδιο ανάλυσης των δεδομένων πεδίου, όπως προγραμματίστηκαν να συλλεχθούν με βάση την κατάρτιση του σχεδίου δειγματοληψίας. Για τα είδη της Ιχθυοπανίδας και Μεγαβενθικής πανίδας που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, σε σύντομη αναφορά ο Ανάδοχος θα πρέπει να αναφέρει την αναμενόμενη ποιότητα των δεδομένων και να παρουσιάσει τον τρόπο που θα εκτιμήσει: (α) το εύρος εξάπλωσης των ειδών (range), (β) το μέγεθος των πληθυσμών (population size), (γ) το κάθε είδος και την έκταση των ενδιαιτημάτων του (habitat area) και (δ) τις επιδράσεις - πιέσεις - απειλές (προοπτικές διατήρησης). Τέλος θα πρέπει να παρουσιάσει τον τρόπο που θα είναι σε θέση να εκτιμήσει την τάση των ως άνω, με βάση δεδομένα παρελθόντων ετών ή/ και μελλοντικά δεδομένα που θα προκύψουν από τη συνέχιση του προγράμματος παρακολούθησης. Ο Ανάδοχος θα προσδιορίσει και θα τεκμηριώσει ποια από τα στοιχεία που θα καταθέσει θα πρέπει πιθανόν να θεωρούνται απόρρητα και θα προτείνει τρόπους χειρισμού των απόρρητων αυτών δεδομένων.

- Εκπαίδευση του Προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης του ΕΘΠΖ.

Η διαδικασία εκπαίδευσης του προσωπικού του ΕΘΠΖ θα είναι διαρκής και θα λαμβάνει χώρα σε όλες τις φάσεις του προγράμματος ενώ στην Α' Φάση θα καταρτιστεί αναλυτικό πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ.

Κατάρτιση Προγράμματος Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ.

Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ. στο πλαίσιο υλοποίησης όλων των φάσεων όπως αυτές περιγράφονται στο παρόν κείμενο των προδιαγραφών. Το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης θα γίνει με τέτοιο τρόπο, ώστε στο τέλος του συνολικού Προγράμματος Παρακολούθησης το Προσωπικό του Φ.Δ. θα είναι σε θέση να εκτελεί με δικά του μέσα την μελλοντική Παρακολούθηση τα πρωτόκολλα των οποίων θα παραδώσει ο ανάδοχος.

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ Α'

Ως παραδοτέα ορίζονται τα ακόλουθα:

1. Κατάλογος των υπό μελέτη ειδών με σχετική εισηγητική έκθεση τόσο για τα είδη της ιχθυοπανίδας και μεγαβενθικής πανίδας που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ όσο και για τα υπόλοιπα είδη που θα επιλεγθούν σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στην περιγραφή του έργου της παρούσας δράσης.

2. Έκθεση και βάση δεδομένων με τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα συλλεχθούν για τα είδη της ιχθυοπανίδας και μεγαβενθικής πανίδας που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Η βάση δεδομένων θα δίνει πληροφορίες για τις καταχωρημένες θέσεις εμφάνισης των ειδών και θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση.
3. Πρόταση καθορισμού πλέγματος (grid) αναφοράς για την χωρική αποτύπωση των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, σε όλη την περιοχή μελέτης που θα υποστηρίζεται σε σχετική τεκμηριωμένη έκθεση - εισήγηση. Αποτύπωση της κατανομής των προαναφερομένων ειδών σε πλέγμα αναφοράς 5 x 5 km (ή διαφορετικό όπου απαιτείται).
4. Γεωγραφική αποτύπωση σε Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών (διανυσματικής μορφής χρησιμοποιώντας σημεία, γραμμές ή πολύγωνα ανάλογα με τη μορφή των πρωτογενών δεδομένων) της δυναμικής εξάπλωσης των ειδών της ιχθυοπανίδας και μεγαβενθικής πανίδας που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, σε κατάλληλο υπόβαθρο, βασισμένη σε σχετική τεκμηριωμένη έκθεση-εισήγηση. Η έκθεση αυτή θα πρέπει να σχεδιαστεί έτσι ώστε να συνοψίζει την υπάρχουσα γνώση και ταυτόχρονα να υπηρετεί τις ελάχιστες απαιτήσεις που προκύπτουν από τις υποχρεώσεις και τους σκοπούς της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
5. Τεκμηριωμένη επιστημονικά πρόταση προγραμματισμού εργασιών πεδίου (αριθμού και θέσεων επισκέψεων πεδίου εντός της περιοχής παρακολούθησης). Η πρόταση θα περιλαμβάνει
  - Τον τύπο των πρωτογενών δεδομένων που θα συλλεχθούν από τις επιτόπιες δειγματοληψίες.
  - Τον αριθμό και τη χωροθέτηση των θέσεων δειγματοληψίας σε κατάλληλο υπόβαθρο
  - Τη μεθοδολογία διερεύνησης των μη γνωστών εμφανίσεων καθενός από τα υπό μελέτη είδη
  - Την εποχή και μέθοδο της δειγματοληψίας
  - Την επαναληψιμότητα της δειγματοληψίας
  - Τις πιθανές εργαστηριακές αναλύσεις
6. Τα πρωτόκολλα δειγματοληψίας, εργασιών πεδίου και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης των ειδών που θα εφαρμοστούν κατά τις επισκέψεις στο πεδίο.
7. Προσχέδιο ανάλυσης των δεδομένων πεδίου όπως προγραμματίστηκαν να συλλεχθούν με βάση το σχέδιο δειγματοληψίας, προκειμένου να γίνει αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
8. Πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ
 Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ. στο πλαίσιο υλοποίησης όλων των φάσεων όπως αυτές περιγράφονται στο παρόν κείμενο των προδιαγραφών. Το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης θα πραγματοποιηθεί από τον Ανάδοχο με τέτοιο τρόπο, ώστε στο τέλος του συνολικού Προγράμματος Παρακολούθησης το Προσωπικό του Φ.Δ. θα είναι σε θέση να εκτελεί με δικά του μέσα την μελλοντική Παρακολούθηση και τα πρωτόκολλα τα οποία θα παραδώσει ο ανάδοχος.
9. Προκαταρκτική Τεχνική Έκθεση Α Φάσης

Όλα τα παραδοτέα υποβάλλονται στον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου σε 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή (Ψηφιακός Δίσκος). Μετά την έγκρισή τους, τα παραδοτέα υποβάλλονται εκ νέου σε ηλεκτρονική ή/και σε έντυπη μορφή, σε 4 και 3 αντίτυπα, αντίστοιχα.

ΦΑΣΗ Β: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΝΟΪΚΩΝ ΤΙΜΩΝ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΟΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

- Συνέχιση της βιβλιογραφικής συλλογής

Ο Ανάδοχος θα συνεχίσει τη συλλογή, καταγραφή και χωρική αποτύπωση των υπαρχουσών αναφορών εξάπλωσης -τουλάχιστον των τελευταίων 40 ετών- για τα είδη, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και την ακρίβεια των βιβλιογραφικών δεδομένων (σημειακά, γραμμικά ή επιφανειακά δεδομένα κατανομής).

- Συλλογή πληροφοριών πεδίου

Ο Ανάδοχος θα συλλέξει στο πεδίο τις πληροφορίες που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τον προγραμματισμό της φάσης Α εντός των ΤΚΣ του Δικτύου NATURA 2000 και της περιοχής παρακολούθησης σύμφωνα με τα όσα προαναφέρθηκαν παραπάνω.

- Καταχώρηση στοιχείων σε βάση δεδομένων

Για τα είδη που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ο ανάδοχος θα καταχωρήσει τα στοιχεία σε βάση δεδομένων. Η βάση δεδομένων των ειδών θα συνδέεται με τα κελιά αναφοράς του πλέγματος (χωρική αποτύπωση) ενώ θα σημειώνονται και οι θέσεις δειγματοληψίας στις οποίες έγινε συμπλήρωση των πρωτοκόλλων αξιολόγησης. Η ακριβής δομή της βάσης δεδομένων θα καθοριστεί σε συνεργασία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου (σε συνεργασία με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ) και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων».

- Χαρτογραφική αποτύπωση κρίσιμων ενδιαιτημάτων

Για τα είδη της Ιχθυοπανίδας και Μεγαβενθικής πανίδας που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ο ανάδοχος θα συντάξει χάρτες με τα κρίσιμα ενδιαιτήματα των υπό μελέτη ειδών. Οι χάρτες θα παραχθούν σε κλίμακα 1:25.000 και 1:5.000, εκτός και αν ο ανάδοχος κρίνει διαφορετικά με σχετική τεκμηριωμένη έκθεση – εισήγηση του.

- Αξιολόγηση δεδομένων και εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών

Για τα είδη που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ο ανάδοχος θα αξιολογήσει την κατάσταση διατήρησης των ειδών με βάση τις παραμέτρους (α) εύρος εξάπλωσης (range), (β) μέγεθος του πληθυσμού (population size), (γ) έκταση των ενδιαιτημάτων του (habitat area), (δ) επιδράσεις - πιέσεις - απειλές (προοπτικές διατήρησης). Η αξιολόγηση θα γίνει α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί, γ) συνολικά στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης. Η αναγωγή της αξιολόγησης από το επίπεδο του κελιού του πλέγματος αναφοράς (grid) στο επίπεδο του ΤΚΣ (εφόσον ο ΤΚΣ καλύπτει κελιά περισσότερα του ενός), θα γίνει με μαθηματική προσέγγιση που θα δοθεί από τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου (σε συνεργασία με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ) και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων», η οποία θα βασίζεται στην προσέγγιση που ακολουθήθηκε για τη σύνθεση της Ευρωπαϊκής έκθεσης αναφοράς της περιόδου 2000-2006.

- Χαρτογραφική αποτύπωση της εξάπλωσης των ειδών

Ο Ανάδοχος θα αποτυπώσει χωρικά την εξάπλωση των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, α) σε πλέγμα αναφοράς 5x5km τόσο στους ΤΚΣ όσο και σε όλη την περιοχή Παρακολούθησης, β) σε αναλυτικότερο πλέγμα αναφοράς (2x2 ή 1x1Km) στους ΤΚΣ όσο και σε όλη την περιοχή Παρακολούθησης, εφόσον αυτό είναι εφικτό και το οποίο θα οριστεί κατά περίπτωση. Σε όλα τα

πλέγματα θα εφαρμοσθεί αποτύπωση με χρωματική διαβάθμιση και σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα. Η χρωματική διαβάθμιση στο εσωτερικό του κελιού του πλέγματος αναφοράς θα σχετίζεται με:

α) ποσοτική αξιολόγηση με βάση το μέγεθος του πληθυσμού του κάθε είδους στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς (χρωματική διαβάθμιση τεσσάρων επιπέδων) ή όταν αυτό δεν είναι εφικτό η αποτύπωση θα αφορά στην παρουσία ή απουσία ή άλλης κλίμακας χρωματικής διαβάθμισης. Στην περίπτωση που δεν είναι εφικτή η χρωματική διαβάθμιση της πληθυσμιακής πυκνότητας του κάθε είδους, ο ανάδοχος, εφόσον τεκμηριώσει κατάλληλα, συστήνεται να αποτυπώσει την έκταση της ύπαρξης κατάλληλου ενδιαιτήματος για τα είδη εντός του πλέγματος αναφοράς, σε χρωματική διαβάθμιση τεσσάρων επιπέδων (0-25%, 26-50%, 51-75%, >75%), με σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα παρουσιάζοντας τους τύπους ενδιαιτημάτων όπου κατεγράφη το κάθε είδος.

β) ποιοτική αξιολόγηση κατάστασης διατήρησης των ειδών στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς με βάση τις 4 κλάσεις που περιλαμβάνονται στη φόρμα της έκθεσης εφαρμογής της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (Α= ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, Β=ανεπαρκής κατάσταση διατήρησης, Γ=κακή κατάσταση διατήρησης, Δ=άγνωστη κατάσταση διατήρησης).

Ο ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλει ταυτόχρονα και τα πρωτογενή δεδομένα ενώ επίσης θα αποτυπώσει σε χάρτη το εύρος εξάπλωσης του κάθε είδους.

- Αποτύπωση και αξιολόγηση διαφορών

Ο Ανάδοχος θα περιγράψει και θα αξιολογήσει τις διαφορές σε σχέση με την προηγούμενη έκθεση εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ την περίοδο 2000 – 2006).

- Καθορισμός Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (Favourable Reference Values)

Ο Ανάδοχος θα προτείνει Ευνοϊκές Τιμές Αναφοράς (εύρους εξάπλωσης - range και έκτασης - area) των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ . Οι τιμές θα αναφέρονται στους ΤΚΣ που απαντάται το κάθε είδος.

- Καθορισμός Στόχων Διατήρησης (Conservation objectives)

Για τα είδη που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ο Ανάδοχος θα προτείνει Στόχους Διατήρησης των ειδών. Οι στόχοι θα αφορούν τους ΤΚΣ που απαντάται το κάθε είδος. Για την κατάρτιση της πρότασης Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς και Στόχων Διατήρησης, ο Ανάδοχος θα βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» και το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ.

- Πρόταση τροποποίησης της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000

Ο Ανάδοχος, με βάση τα δεδομένα των δειγματοληψιών θα συντάξει πρόταση τροποποίησης της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 (Τυποποιημένο Δελτίο Δεδομένων - Standard Data Form) για κάθε πεδίο που άπτεται του αντικειμένου της μελέτης τους. Η επικαιροποίηση της βάσης του Natura 2000 θα γίνει στην επικαιροποιημένη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μορφή των εντύπων. Κατά την τροποποίηση της βάσης δεδομένων του Natura 2000 θα ληφθούν υπόψη οι εργασίες πεδίου των Αναδόχων αλλά και οι βιβλιογραφικές αναφορές κατόπιν τεκμηρίωσης και αξιολόγησης της σημασίας τους.

- Αξιολόγηση δεδομένων – Πρόταση ένταξης νέων περιοχών στο Δίκτυο NATURA 2000

Ο ανάδοχος θα αναλύσει τα δεδομένα που έχει συλλέξει ώστε να αξιολογήσει την πληρότητα-επάρκεια του Εθνικού Δικτύου NATURA 2000 για τη διατήρηση των εξεταζόμενων ειδών σύμφωνα με τα κριτήρια της Ε.Ε. Ο ανάδοχος θα συντάξει, όπου κρίνεται απαραίτητο, σε συνεννόηση με το Φ.Δ., πρόταση ένταξης νέων περιοχών στο Δίκτυο NATURA 2000 ή επέκταση των υφιστάμενων περιοχών.

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ Β'

Τα παραδοτέα για κάθε ΤΚΣ θα παραδίδονται σε ξεχωριστά αρχεία και ορίζονται ως τα ακόλουθα:

1. Συμπληρωμένη έκθεση και βάση δεδομένων με τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα συλλεχθούν. Η βάση δεδομένων θα δίνει πληροφορίες για τις καταχωρημένες θέσεις εμφάνισης κάθε είδους που περιλαμβάνεται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση σε GIS.
2. Τα συμπληρωμένα πρωτόκολλα παρακολούθησης των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και για κάθε θέση επιτόπιου ελέγχου σε ηλεκτρονική μορφή αποτυπωμένα σε βάση δεδομένων και αρχεία GIS.
3. Τα συμπληρωμένα έντυπα αναφοράς της έκθεσης της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για κάθε ΤΚΣ που θα μελετηθεί και, όπου είναι εφικτό, για κάθε κελί αναφοράς.
4. Αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης και β) στους ΤΚΣ που θα μελετηθούν γ) στην περιοχή εξάπλωσης του Φορέα Διαχείρισης.
5. Προκαταρκτικοί χάρτες υφιστάμενης κατανομής και εύρους εξάπλωσης των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην περιγραφή της Φάσης Β'.
6. Προκαταρκτικοί χάρτες με τα κρίσιμα ενδιαιτήματα των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Οι χάρτες θα είναι σε κλίμακα 1:25000 και 1:5000, εκτός αν ο ανάδοχος κρίνει διαφορετικά με σχετική τεκμηριωμένη έκθεση – εισήγηση του.
7. Έκθεση αποτύπωσης και αξιολόγησης των διαφορών σε σχέση με την προηγούμενη έκθεση εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
8. Πρόταση Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (Favorable Reference Values) για κάθε ΤΚΣ.
9. Πρόταση Στόχων Διατήρησης (Conservation Objectives) για κάθε ΤΚΣ.
10. Συμπληρωμένο-επικαιροποιημένο πρόγραμμα εργασιών πεδίου της φάσης Γ' (αν κριθεί απαραίτητο από τον Ανάδοχο) με βάση τα προς επίλυση προβλήματα που εντοπίστηκαν κατά το πρώτο στάδιο συλλογής δεδομένων πεδίου.
11. Έκθεση πεπραγμένων της φάσης Β', όπου θα αναγράφονται όλες οι δραστηριότητες, τα πιθανά προκαταρκτικά αποτελέσματα (περιλαμβάνοντας όλα τα επιλεγμένα είδη ιχθυοπανίδας και μεγαβενθικής πανίδας) και τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν και ο τρόπος με τον οποίο επιλύθηκαν.
12. Ψηφιακό Υλικό (φωτογραφικό, video σε πρωτότυπη μορφή) υψηλής ανάλυσης που θα προέρχεται από καταγραφές και παρατηρήσεις στο πεδίο (είδη, πιέσεις απειλές, δράσεις, κλπ). Ο Φορέας Διαχείρισης υποχρεούται στην αναφορά του αναδόχου ως πηγή κατά την χρήση του ανωτέρου υλικού.

13. Επικαιροποιημένη έκδοση της περιγραφικής βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 σε Access 2007.
14. Αναλυτική έκθεση καταγραφής των αλλαγών για κάθε πεδίο της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000.
15. Έκθεση με ανάλυση των δεδομένων που έχουν συλλεχθεί και με αξιολόγηση της πληρότητας-επάρκειας του Εθνικού Δικτύου Natura 2000 για τη διατήρηση των ειδών και πρόταση πιθανών νέων εκτάσεων ή περιοχών Natura 2000 συνοδευόμενη από χάρτες αναλογικούς και ψηφιακούς, συμπληρωμένα Τυποποιημένα Δελτία Δεδομένων και νέα έκδοση της επικαιροποιημένης περιγραφικής (Access 2007) και χωρικής βάσης δεδομένων με τα στοιχεία των νέων προτεινόμενων περιοχών. Η χωρική βάση δεδομένων θα είναι σε GIS και η ανάλυσή της σε κλίμακα 1:50.000 ή και αναλυτικότερη.

Όλα τα παραδοτέα υποβάλλονται στον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου σε 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή (Ψηφιακός Δίσκος). Μετά την έγκρισή τους, τα παραδοτέα υποβάλλονται εκ νέου σε ηλεκτρονική ή/και σε έντυπη μορφή, σε 4 και 3 αντίτυπα, αντίστοιχα.

ΦΑΣΗ Γ: ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

- Συνέχιση και ολοκλήρωση της βιβλιογραφικής συλλογής

Ο Ανάδοχος θα συνεχίσει τη συλλογή, καταγραφή και χωρική αποτύπωση των υπαρχουσών αναφορών εξάπλωσης -τουλάχιστον των τελευταίων 40 ετών- των ειδών, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και την ακρίβεια των βιβλιογραφικών δεδομένων (σημειακά, γραμμικά ή επιφανειακά δεδομένα κατανομής) για όλη την περιοχή μελέτης.

- Καταχώρηση στοιχείων σε βάση δεδομένων

Ο Ανάδοχος θα καταχωρήσει σε βάση δεδομένων όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

- Χαρτογραφική αποτύπωση της εξάπλωσης των ειδών

Ο Ανάδοχος θα αποτυπώσει χωρικά την εξάπλωση των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, α) σε πλέγμα αναφοράς 5x5km τόσο στους ΤΚΣ όσο και σε όλη την περιοχή Παρακολούθησης, β) σε αναλυτικότερο πλέγμα αναφοράς (2x2 ή 1x1Km) στους ΤΚΣ όσο και σε όλη την περιοχή Παρακολούθησης, εφόσον αυτό είναι εφικτό και το οποίο θα οριστεί κατά περίπτωση. Σε όλα τα πλέγματα θα εφαρμοσθεί αποτύπωση με χρωματική διαβάθμιση και σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα. Η χρωματική διαβάθμιση στο εσωτερικό του κελιού του πλέγματος αναφοράς θα σχετίζεται με:

α) ποσοτική αξιολόγηση με βάση το μέγεθος του πληθυσμού των ειδών στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς (χρωματική διαβάθμιση τεσσάρων επιπέδων) ή όταν αυτό δεν είναι εφικτό η αποτύπωση θα αφορά στην παρουσία ή απουσία ή άλλης κλίμακας χρωματικής διαβάθμισης. Στην περίπτωση που δεν είναι εφικτή η χρωματική διαβάθμιση της πληθυσμιακής πυκνότητας των ειδών, ο ανάδοχος, εφόσον τεκμηριώσει κατάλληλα, συστήνεται να αποτυπώσει την έκταση της ύπαρξης κατάλληλου ενδιαιτήματος για το είδος εντός του πλέγματος αναφοράς, σε χρωματική διαβάθμιση τεσσάρων επιπέδων (0-25%, 26-50%, 51-75%, >75%), με σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα παρουσιάζοντας τους τύπους ενδιαιτημάτων όπου κατεγράφη το κάθε είδος.

β) ποιοτική αξιολόγηση κατάστασης διατήρησης των ειδών στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς με βάση τις 4 κλάσεις που περιλαμβάνονται στη φόρμα της έκθεσης εφαρμογής της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (Α= ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, Β=ανεπαρκής κατάσταση διατήρησης, Γ=κακή κατάσταση διατήρησης, Δ=άγνωστη κατάσταση διατήρησης).

Ο ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλει ταυτόχρονα και τα πρωτογενή δεδομένα ενώ επίσης θα αποτυπώσει σε χάρτη το εύρος εξάπλωσης του κάθε είδους. Τέλος, ο Ανάδοχος θα προσδιορίσει και θα τεκμηριώσει τις διαφορές σε σχέση με τα αποτελέσματα της φάσης Β'.

- Αξιολόγηση δεδομένων και εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών

Ο Ανάδοχος θα αξιολογήσει την κατάσταση διατήρησης των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί και γ) στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης. Η αναγωγή από το επίπεδο του κελιού grid) στο επίπεδο του ΤΚΣ (εφόσον ο ΤΚΣ καλύπτει κελιά περισσότερα του ενός) θα γίνει με μαθηματική προσέγγιση που θα δοθεί από το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων», η οποία θα βασίζεται στην προσέγγιση που ακολουθήθηκε για την σύνθεση της Ευρωπαϊκής έκθεσης αναφοράς της περιόδου 2000-2006. Για τα είδη που δεν περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ο ανάδοχος θα πραγματοποιήσει την αποτύπωση και αξιολόγηση του πληθυσμού της ιχθυοπανίδας και μεγαβενθικής πανίδας, των βιολογικών – πληθυσμιακών τους παραμέτρων, των στρατηγικών διαβίωσης και της συνολικής κατάστασης των αποθεμάτων τους στην περιοχή μελέτης.

- Αποτύπωση και αξιολόγηση διαφορών

Ο Ανάδοχος θα αποτυπώσει και θα αξιολογήσει τις τυχόν διαφορές σε σχέση με την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης της φάσης Β' (αν κριθεί απαραίτητο από τον ανάδοχο).

- Παράδοση των πρωτοκόλλων και της διαδικασίας μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης

Ο ανάδοχος θα παραδώσει τα πρωτόκολλα και τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Η πρόταση θα περιλαμβάνει την αναλυτική ανάπτυξη των επιμέρους στόχων της παρακολούθησης, τους επιμέρους τύπους παρακολούθησης και επισκοπήσεων, την διαχείριση των δεδομένων, τις απαραίτητες αναλύσεις των δεδομένων και την κοστολόγηση του προγράμματος παρακολούθησης στο μέλλον. Επίσης, για τα είδη που δεν συμπεριλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ο ανάδοχος θα παραδώσει τα σχετικά πρωτόκολλα παρακολούθησης και θα προτείνει τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης της ιχθυοπανίδας και βενθικής μακροπανίδας σε σχέση με την αλιευτική πίεση για τις επόμενες διαχειριστικές περιόδους. Τέλος, ο ανάδοχος θα προτείνει κατάλληλες διαχειριστικές δράσεις για τη βελτίωση της χρήσης των αλιευτικών αποθεμάτων (αλιευτική πίεση).

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ Γ'

Τα παραδοτέα για κάθε ΤΚΣ θα παραδίδονται σε ξεχωριστά αρχεία και ορίζονται ως τα ακόλουθα:

1. Συμπληρωμένη Τεχνική Τελική Έκθεση για το σύνολο των ειδών που θα μελετηθούν (σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται παραπάνω) και βάση δεδομένων με τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα συλλεχθούν για τα είδη που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Η βάση δεδομένων θα δίνει πληροφορίες για τις καταχωρημένες θέσεις εμφάνισης των ειδών των παραρτημάτων II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση. Η σύνταξη της Τελικής Τεχνικής Έκθεσης θα γίνει σύμφωνα με τις ενδείξεις και καθοδηγήσεις του Φορέα Διαχείρισης, ακολουθώντας τα πρότυπα που αντιστοιχούν σε ανάλογες Επιστημονικές Αναφορές. Το Παραδοτέο της Τελικής Τεχνικής Έκθεσης θα είναι στην Ελληνική γλώσσα, σε Ηλεκτρονική επεξεργάσιμη μορφή και σε Έντυπη μορφή. Ο ανάδοχος θα έχει την υποχρέωση να παραδώσει 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή και 3 αντίτυπα σε έντυπη μορφή (διαστάσεις 210*297mm). Επίσης, ο

ανάδοχος θα πρέπει να παραδώσει μια εκτεταμένη περίληψη 20 σελίδων της Τελικής Τεχνικής Έκθεσης (ως ξεχωριστό παραδοτέο - περιλαμβάνοντας εισαγωγικά στοιχεία και την σκοπιμότητα του έργου, την μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, τα κυριότερα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα – διαχειριστικές προτάσεις) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή (3 αντίτυπα αντίστοιχα σε κάθε γλώσσα).

2. Τα συμπληρωμένα πρωτόκολλα παρακολούθησης για τα είδη για κάθε θέση επιτόπιου ελέγχου σε ηλεκτρονική μορφή, αποτυπωμένα στη βάση δεδομένων (αν τυχόν προκύψουν διαφορές με αυτά της φάσης Β).
3. Τα συμπληρωμένα έντυπα αναφοράς της έκθεσης της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τα είδη που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, για κάθε ΤΚΣ που θα μελετηθεί και, για κάθε κελί αναφοράς που θα γίνουν δειγματοληψίες ή που είναι δυνατή η συμπλήρωσή τους με βάση τις βιβλιογραφικές αναφορές (αν τυχόν προκύψουν διαφορές με αυτά της φάσης Β).
4. Αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II, IV και V της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί και γ) στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης (αν τυχόν προκύψουν διαφορές με αυτά της φάσης Β).
5. Τελικοί χάρτες κατανομής όσο και εύρους εξάπλωσης των ειδών σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην περιγραφή της Φάσης Γ.
6. Έκθεση αποτύπωσης των διαφορών σε σχέση με την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης τους.
7. Εισηγήση για τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης των ειδών.
8. Συνολική έκθεση πεπραγμένων της μελέτης, όπου θα αναγράφονται όλα τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν και ο τρόπος με τον οποίο επιλύθηκαν, καθώς και τα αποτελέσματα της κατάρτισης του προσωπικού του Φ.Δ. του Ε.Θ.Π.Ζ..
9. Επιστημονικές εργασίες με αντικείμενο θέματα που αφορούν την ιχθυοπανίδα και μακροβενθική πανίδα στον χώρο του ΕΘΠΖ, οι οποίες θα δημοσιευτούν σε πρακτικά Επιστημονικών Συνεδρίων με κριτές ή έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Στις επιστημονικές εργασίες αυτές θα πρέπει να αποτυπώνεται η συμμετοχή στην ομάδα συγγραφέων το Προσωπικού του Φ.Δ. που θα συμμετάσχει στην υλοποίηση του συγκεκριμένου προγράμματος.

Όλα τα παραδοτέα υποβάλλονται στον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου σε 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή. Μετά την έγκρισή τους, υποβάλλονται εκ νέου σε ηλεκτρονική ή/και σε έντυπη μορφή (ανάλογα με τα όσα ορίζονται στον Πίνακα 1), σε 4 και 3 αντίτυπα, εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά παραπάνω.

Τέλος, τονίζεται ότι η εκπαίδευση του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ. στις τεχνικές που απαιτούνται για την παρακολούθηση της Μεσογειακής Φώκιας στην περιοχή Μελέτης αποτελεί παραδοτέο, θα είναι συνεχής και θα πραγματοποιηθεί κατά την διάρκεια και των τριών φάσεων του προγράμματος, ενώ στην Α' Φάση θα καταρτιστεί αναλυτικό πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ.

4. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ

Βάσεις δεδομένων

Η βάση δεδομένων θα παραδοθεί σε μορφή Access 2007.

Χάρτες

Σε εφαρμογή του Ν. 3882/2010 (ΦΕΚ 166/Α/22-9-10), το σύνολο των παραγόμενων ψηφιακών αρχείων από τις μελέτες θα πρέπει να είναι συμβατά με την Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών (ΕΥΓΕΠ).

Επιπρόσθετα, στο ΥΠΕΚΑ θα πρέπει να μεταβιβάζονται τα πλήρη δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας των παραγόμενων γεωχωρικών δεδομένων και των σχετικών μεταδεδομένων, χωρίς κανένα περιορισμό για τη διάθεσή τους σε τρίτους.

Οι πληροφορίες που αφορούν σε σημειακά, γραμμικά και επιφανειακά στοιχεία θα είναι στο προβολικό σύστημα ΕΓΣΑ 87. Η επεξεργασία αυτών που θα είναι σε ψηφιδωτή μορφή θα είναι στο πλέγμα αναφοράς ETRS 89 και το προβολικό σύστημα LAEA.

Όλοι οι χάρτες, οι βάσεις δεδομένων και τα μεταδεδομένα τους θα είναι σύμφωνα με το Ν 3882/10 Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2007 και άλλες διατάξεις, Τροποποίηση του ν. 1647/1986 «Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) και άλλες σχετικές διατάξεις» (ΦΕΚ 141/Α'), που είναι αναρτημένος στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=6UfqY151yMQ%3d&tabid=506>

Η ακριβής μορφή των παραδοτέων (περιεχόμενο των χαρτών, απεικόνιση, σταθερότυπα, σύμβολα, χρωματολόγιο, οδηγίες χαρτογραφικής σύνθεσης, υπομνήματα χαρτών, λεζάντες, κλπ.) θα εξειδικευθούν σε συνεργασία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου και τον Ανάδοχο της Μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων». Οι χάρτες θα είναι σε Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών και θα δοθούν και με τη μορφή εικόνας.

Η ακρίβεια θέσης των πληροφοριών (σημειακών, γραμμικών, επιφανειακών) που συλλέγονται στο ύπαιθρο πρέπει να είναι της τάξης των 5 μέτρων, ακρίβεια που παρέχεται από τις κοινές συσκευές GPS, η οποία είναι συμβατή με τα υπόβαθρα της κλίμακας 1:50.000.

Η ακρίβεια θέσης των ανωτέρω πληροφοριών που συλλέγονται από χάρτες και ορθοεικόνες (π.χ. ορθοανηγμένες αεροφωτογραφίες και δορυφορικές εικόνες) πρέπει να είναι της τάξης των 10 μέτρων, η οποία είναι επίσης συμβατή με τα υπόβαθρα της κλίμακας 1:50.000.

Ο Ανάδοχος, σε συνεργασία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου και τον Ανάδοχο της Μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» θα πρέπει να αποφασίσει για τους κανόνες γενίκευσης που θα εφαρμοστούν στη χαρτογράφηση κάθε είδους. Οι κανόνες γενίκευσης αφορούν στη «γεωμετρία» των περιγραμμάτων των πολυγώνων που αντιπροσωπεύουν τις περιοχές εξάπλωσης των ειδών καθώς επίσης στα ελάχιστα εμβαδά πολυγώνων που θα καταγράφονται ως οντότητες, πολυγωνικές ή ακόμα σημειακές. Οι εν λόγω κανόνες επηρεάζονται από:

1. το χαρακτήρα της εξάπλωσης του είδους

- το είδος παρουσιάζει συγκεντρώσεις σε μικρές επιφάνειες ή εμφανίζεται σε μεγάλες εκτάσεις
- τα όρια εξάπλωσης ενός είδους είναι σαφή ή όχι

2. τις μεθόδους που εφαρμόζονται για την καταγραφής του

Σε κάθε περίπτωση η χάραξη των ορίων πρέπει να μπορεί να τεκμηριώνεται.

Σε ότι αφορά στην εξάπλωση και στο εύρος εξάπλωσης, η απεικόνιση γίνεται με χάρτη πολυγώνων ή χάρτη κουκίδων. Οι χαρτογραφικές πληροφορίες θα πρέπει να αποδίδονται στο κατάλληλο, ανάλογα με την περίπτωση, υπόβαθρο.

Σε ότι αφορά στην έκταση τύπων οικοτόπων, η απεικόνιση μπορεί να γίνει σε κλίμακα τάξης και ο χάρτης είναι σε ψηφιδωτή μορφή.

Σε ότι αφορά στον πληθυσμό, η απεικόνιση μπορεί να γίνει σε κλίμακα τάξης και ο χάρτης είναι σε ψηφιδωτή μορφή.

Σε ότι αφορά στην ποιότητα ενδιαιτημάτων, η απεικόνιση μπορεί να γίνει σε κλίμακα τάξης και ο χάρτης είναι σε ψηφιδωτή μορφή.

5. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ

Χρόνοι υλοποίησης και κατάθεσης των παραδοτέων:

- ▣ Α΄ Φάση: 1 μήνα από την υπογραφή της Σύμβασης
- ▣ Β΄ Φάση: 7 μήνες από την ολοκλήρωση της Α΄ Φάσης.
- ▣ Γ΄ Φάση: 1 μήνες από την ολοκλήρωση της Β΄ Φάσης.

Συνολική διάρκεια του έργου: 9 μήνες.

Τμήμα 2. Παρακολούθηση παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος

ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Αρχικός σκοπός της έρευνας είναι η καταγραφή, χαρτογράφηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του συνόλου των παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος εντός των ορίων του Ε.Θ.Π.Ζ. (Κόλπος Λαγανά Ζακύνθου - GR2210002). Επιπλέον σκοπός της παρούσας έρευνας είναι ο εντοπισμός, η καταγραφή και η αξιολόγηση των θαλάσσιων και παράκτιων οικοτόπων (στα όρια των παραλιών, π.χ. τύποι οικοτοπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) που δεν έχουν καταχωρηθεί στο Δίκτυο Φύση 2000 στην περιοχή με κωδικό GR2210002 και πιθανώς εντοπίζονται στην περιοχή του Ε.Θ.Π.Ζ. Επίσης, στόχο του έργου αποτελεί η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των παραπάνω οικοτόπων σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ, η πρόταση ευνοϊκών τιμών αναφοράς, καθώς και στόχων διατήρησης στην περιοχή του ΕΘΠΖ. Τέλος, θα πρέπει να συνταχθούν αναλυτικά Πρωτόκολλα μεθοδολογίας και εργασιών πεδίου για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των διαφορετικών τύπων οικοτόπων στην περιοχή του Ε.Θ.Π.Ζ. τα οποία θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης για τις επόμενες διαχειριστικές περιόδους.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Οι παράκτιοι και θαλάσσιοι οικότοποι έχουν θεμελιώδη σημασία για την προστασία και διαχείριση του Ε.Θ.Π.Ζ.. Τα κινητά και βραχώδη υποστρώματα της ηπειρωτικής υφαλοκρηπίδας αποτελούν έναν από τους λιγότερο μελετημένους τύπους οικοσυστημάτων σε παγκόσμιο επίπεδο συμπεριλαμβανομένων των Ελληνικών Θαλασσών. Εξαιτίας της πλούσιας και μοναδικής βιοποικιλότητας που φιλοξενούν, η κρισιμότητα της προστασίας τους έχει αναγνωριστεί από την ΕΕ, και προστατεύονται από την κοινοτική νομοθεσία (π.χ. Κοινοτική Οδηγία: 92/43/ΕΕΚ, Θαλάσσια Στρατηγική 2008/56). Οι πληροφορίες που θα συγκεντρωθούν μέσα από την παρούσα δράση θα συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη διαχείριση και αποτελεσματική προστασία των οικοτόπων αυτών.

Στα όρια δικαιοδοσίας του Ε.Θ.Π.Ζ. εντάσσεται η Τοποθεσία Κοινοτικής Σημασίας - ΤΚΣ (SCI) - με κωδικό GR2210002 (ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ - ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ-ΚΕΡΙ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΩΝΗΣΙ & ΠΕΛΟΥΖΟ) όπως ορίζεται στην Οδηγία 92/43/ΕΚ. Σύμφωνα με την βάση δεδομένων του δικτύου Φύση 2000, στην περιοχή εντοπίζονται σημαντικοί θαλάσσιοι και παράκτιοι οικότοποι κοινοτικού ενδιαφέροντος όπως: Αμμοσύρσεις που καλύπτονται διαρκώς από θαλάσσιο νερό μικρού βάθους (1110), Υποθαλάσσιοι Ύφαλοι (1170), Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με *Posidonia oceanica* (1120) και Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες (2120) ενώ πιθανώς να υπάρχουν και οικότοποι κοινοτικού ενδιαφέροντος που δεν έχουν ακόμα καταχωρηθεί όπως τα Υποθαλάσσια Σπήλαια (8330) και άλλοι τύποι αμμοθινών ή παράκτιων τύπων οικοτόπων (του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ).

Πίνακας 1. Ενδεικτικός κατάλογος θαλασσιών τύπων οικοτόπων που αποτελούν αντικείμενο του προγράμματος εμποπτείας.

α/α	Κωδικός	Όνομα
1	1110	Sandbanks which are slightly covered by sea water all the time
2	1120	Posidonia beds (<i>Posidonion oceanicae</i>)

3	1130	Estuaries
4	1140	Mudflats and sandflats not covered by seawater at low tide
5	1150	Coastal lagoons
6	1160	Large shallow inlets and bays
7	1170	Reefs
8	1180	Submarine structures made by leaking gases
9	8330	Submerged or partially submerged sea caves

Με το παρόν έργο Παρακολούθησης θα εφαρμοστεί ένα Σύστημα Επιστημονικής Παρακολούθησης (Monitoring) και καταγραφής με εργασίες πεδίου, ώστε να γίνει αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των θαλάσσιων και παράκτιων οικοτόπων σε πλήρη εναρμόνιση με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ.

Ως βάση για την εποπτεία και την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των θαλάσσιων και παράκτιων τύπων οικοτόπων (έντυπο αναφοράς εποπτείας σύμφωνα με το άρθρο 11, για τους τύπους οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) θα χρησιμοποιηθούν οι ακόλουθες παράμετροι:

- ❑ Έκταση (area) και εύρος εξάπλωσης (range)
- ❑ Δομές και λειτουργίες του τύπου οικοτόπου (πληρότητα ειδικών δομικών και λειτουργικών στοιχείων του τύπου οικοτόπου)
- ❑ Τυπικά είδη (πληρότητα παρουσίας τυπικών ειδών οικοτόπου)
- ❑ Επιδράσεις - πιέσεις - απειλές (προοπτικές διατήρησης).

Ο Ανάδοχος του προγράμματος εποπτείας θα παραδώσει επιπλέον, μια επικαιροποιημένη έκδοση της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνάς του σε όλα τα πεδία που άπτονται του αντικείμενου του (περιγραφές, αξιολογήσεις, πίνακας other species, απειλές κ.λπ.) καθώς και προτάσεις για επέκταση του Δικτύου, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο με βάση τα κριτήρια της ΕΕ και κατόπιν συνεννόησης με το Φορέα Διαχείρισης του ΕΘΠΖ και το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ. Επίσης, θα προτείνει ευνοϊκές τιμές αναφοράς, καθώς και στόχους διατήρησης για τους τύπους των θαλάσσιων και παράκτιων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ ανά ΤΚΣ ή ομάδα ΤΚΣ που θα μελετηθούν με στόχο την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησής τους στην ευρύτερη περιοχή ενδιαφέροντος. **Ιδιαίτερη σημασία για την περιοχή δικαιοδοσίας του Ε.Θ.Π.Ζ. θα πρέπει να δοθεί στον οικότοπο προτεραιότητας “Υποθαλάσσια Λιβάδια Ποσειδωνίας” (1120), ο οποίος προστατεύεται τόσο από διεθνείς συμβάσεις όσο και από την Ευρωπαϊκή και Εθνική νομοθεσία και αποτελεί σημαντικό ενδιαίτημα αναπαραγωγής (νηπιοτροφείο) και τροφοληψίας και καταφύγιο για πολλά είδη. Τέλος, θα παραδώσει προτάσεις για τα πρωτόκολλα και τη διαδικασία παρακολούθησης στην περιοχή μελέτης, για την επόμενη διαχειριστική περίοδο.**

Για την υλοποίηση του έργου του, ο Ανάδοχος θα βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τον Φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου, καθώς και με τον Ανάδοχο της Μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» που υλοποιείται υπό την εποπτεία του Τμήματος Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ.

Αντικείμενα του προγράμματος εποπτείας αποτελούν:

- ❑ Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός προγράμματος επιστημονικής παρακολούθησης (monitoring) με εργασίες πεδίου με στόχο την αξιολόγηση και επαναξιολόγηση (σε σχέση με τη 2η Έκθεση Εφαρμογής της Οδηγίας του 2007) της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων για την περίοδο 2011-2015 σύμφωνα με το άρθρο 11 της Οδηγίας 92/43/ΕΕ, με τρόπο ώστε τα αποτελέσματα του έργου να τροφοδοτήσουν την 3η Εθνική Αναφορά - Έκθεση Εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
- ❑ Η επικαιροποίηση των πεδίων της περιγραφικής βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας του αναδόχου σε όλα τα πεδία που άπτονται του αντικειμένου των προγραμμάτων εποπτείας (περιγραφές, αξιολογήσεις, πίνακας other species, απειλές, κλπ)
- ❑ Η σύνταξη προτάσεων για πιθανή επέκταση του Δικτύου Natura 2000, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, με βάση τα κριτήρια της ΕΕ και μετά από συνεννόηση με τους Φορείς Διαχείρισης και το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ.
- ❑ Η σύνταξη προτάσεων ορισμού Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (Favorable Reference Values) των τύπων οικοτόπων και ειδών ανά ΤΚΣ ή ομάδα ΤΚΣ
- ❑ Η σύνταξη προτάσεων για τον ορισμό Στόχων Διατήρησης (Conservation Objectives) ανά ΤΚΣ ή ομάδα ΤΚΣ που θα μελετηθούν, με στόχο την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων.
- ❑ Η σύνταξη προτάσεων για το πρόγραμμα παρακολούθησης που θα πρέπει να εφαρμοστεί μετά τη λήξη των προγραμμάτων εποπτείας.

Σε όλη τη διάρκεια εκπόνησης των μελετών, ο Ανάδοχος θα βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου, καθώς και με τον Ανάδοχο της Μελέτης: «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων».

Ο ανάδοχος θα χρησιμοποιήσει τα ακόλουθα:

- ❑ Την περιγραφική και γεωγραφική βάση δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 που βρίσκεται αναρτημένη στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=432&language=el-GR>
- ❑ Τα κριτήρια της ΕΕ για την αξιολόγηση της επάρκειας του Δικτύου των ΤΚΣ (θα δοθεί από τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου σε συνεννόηση με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ)
- ❑ Τα αποτελέσματα και τον Τεχνικό Οδηγό Χαρτογράφησης Τύπων Οικοτόπων Κοινοτικού και Ελληνικού ενδιαφέροντος του έργου «Αναγνώριση και περιγραφή των τύπων οικοτόπων σε περιοχές ενδιαφέροντος για τη διατήρηση της φύσης», σε CD (θα δοθεί από τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου σε συνεννόηση με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ)
- ❑ Το Interpretation Manual of the European Union habitats, 2007, σε ηλεκτρονική μορφή (αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/habitatsdirective/indexen.htm#interpretation>)
- ❑ Τα αποτελέσματα της δεύτερης εθνικής αναφοράς για την εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=539&language=el-GR>)
- ❑ Τα έντυπα αναφοράς και αξιολόγησης για τους τύπους οικοτόπων και τα είδη της Οδηγίας 92/43/ΕΚ που είναι αναρτημένα στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?!=/expert_reporting/work-package_revision/sub-group_papers/revision_reporting&vm=detailed&sb=Title

- Το κόκκινο βιβλίο των απειλούμενων ζώων της Ελλάδας (σε ηλεκτρονική μορφή, αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=518&language=el-GR>)
- Το 10 x 10 km Ευρωπαϊκό πλέγμα αναφοράς ETRS 89 LAEA (αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/eea-reference-grids>). Σημειώνεται ότι αναμένεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέκταση του ευρωπαϊκού πλέγματος στο θαλάσσιο χώρο μέχρι τις μέσες γραμμές μεταξύ της Ελλάδας και των γειτονικών της χωρών.
- Υπόβαθρο τοπογραφικό ως γεωγραφική αναφορά των στοιχείων που συλλέγονται και των αποτελεσμάτων της επεξεργασίας τους σε κλίμακα περίπου 1:50.000 (θα δοθεί από το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ).

Σημειώνεται ότι για το σχεδιασμό των προγραμμάτων εποπτείας, ο Ανάδοχος θα πρέπει να εναρμονιστεί με τα κείμενα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορούν στον καθορισμό και περιγραφή των παραμέτρων οι οποίες περιλαμβάνονται στην αναφορά των Κρατών – Μελών της ΕΕ στο πλαίσιο του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και ιδιαίτερα με το κείμενο «Art 17 guidelines». Τα κείμενα παρατίθενται στην ιστοσελίδα:

<http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/&vm=detailed&sb=Title>, «An expert group on reporting», η οποία ενημερώνεται διαρκώς.

Συνοπτικά για όλα τα παραπάνω αναμένεται:

- Δημιουργία συγκεντρωτικής γεωγραφικής βάσης πληροφοριών και γεωγραφική αποτύπωση των δεδομένων (διανυσματικής μορφής χρησιμοποιώντας γραμμές, σημεία ή πολύγωνα ανάλογα με τον τύπο των δεδομένων) με κατάλληλο λογισμικό επεξεργασίας σε πλέγμα ανάλυσης 10x10km (Ευρωπαϊκό πλέγμα ETRS) ή και μικρότερο (1x1 km, 2x2 km και 5x5 km ως ακεραία διαίρεση του πλέγματος ETRS 10x10km) για όσες παραμέτρους είναι δυνατό (βιολογικές και περιβαλλοντικές)
- Εύρεση της επίδρασης των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων (χαρτογράφηση και αξιολόγηση τους σε χωρικό πλέγμα ανάλυσης 10x10 km ή 1x1 km, 2x2 km και 5x5 km ως ακεραία διαίρεση του πλέγματος ETRS 10x10km) στο σύνολο και ανά οικότοπο
- Εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης των παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων με έμφαση στους τελευταίους βάση των παραμέτρων (α) εύρος εξάπλωσης, (β) κατάσταση πληθυσμού, (γ) κατάσταση των ενδιαιτημάτων και (γ) επιδράσεις - πιέσεις - απειλές ανά κελί του πλέγματος αναφοράς (με κατάλληλες διαστάσεις όπως ορίζεται από τις προδιαγραφές της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) και στο σύνολο της προστατευμένης περιοχής με μαθηματική προσέγγιση.
- Πρόταση Ευνοϊκών τιμών αναφοράς (Favorable Reference Values) για τις μετρούμενες παραμέτρους όπου είναι δυνατό με σκοπό την επίτευξη της ικανοποιητικής κατάστασης των οικοτόπων ανά κελί του πλέγματος αναφοράς (με κατάλληλες διαστάσεις όπως ορίζεται από τις προδιαγραφές της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) και στο σύνολο της προστατευμένης περιοχής με μαθηματική προσέγγιση.
- Εισήγηση κατάλληλων διαχειριστικών δράσεων και στόχων διατήρησης (Conservation Objectives)
- Εισήγηση κατάλληλων διαχειριστικών δράσεων για τη βελτίωση της κατάστασης των οικοτόπων και της προστασίας από τις πιθανές απειλές που δέχονται
- Εισήγηση κατάλληλων διαχειριστικών δράσεων για τη βελτίωση των πρωτοκόλλων προστασίας
- Συμπλήρωση των τελικών εντύπων αναφοράς της έκθεσης του άρθρου 17 της Οδηγίας των Οικοτόπων όπως εμφανίζονται στη σελίδα (http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/habitats_reporting/reporting_2007-2012&vm=detailed&sb=Title) ή νεώτερη έκδοσή τους.

3. ΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Το πρόγραμμα εποπτείας αποτελείται από τρεις (3) διακριτές φάσεις για την ολοκλήρωση των εργασιών που περιγράφονται αναλυτικά παραπάνω.

ΦΑΣΗ Α: ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- Οριστικοποίηση του καταλόγου των τύπων οικοτόπων που αποτελούν αντικείμενο του παρόντος προγράμματος εποπτείας

Ο ανάδοχος θα οριστικοποιήσει τον κατάλογο των τύπων οικοτόπων που αποτελεί το αντικείμενο της μελέτης. Οι τύποι οικοτόπων 1110 και 1170 θα αναλυθούν στους διαφορετικούς υποτύπους τους και η αναφορά και αξιολόγηση για τους συγκεκριμένους τύπους οικοτόπων θα αφορά και στους υποτύπους τους ξεχωριστά. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στους θαλάσσιους τύπους οικοτόπων.

- Βιβλιογραφική συλλογή, καταγραφή και χωρική αποτύπωση των οικοτόπων

Για κάθε τύπο οικοτόπων, ο Ανάδοχος θα συλλέξει, θα καταγράψει και θα αποτυπώσει χωρικά σε GIS και σε κατάλληλο χαρτογραφικό υπόβαθρο τις υπάρχουσες αναφορές εξάπλωσης -τουλάχιστον των τελευταίων 40 ετών- ανάλογα βέβαια με τη διαθεσιμότητα και την ακρίβεια των βιβλιογραφικών δεδομένων (σημειακά, γραμμικά ή επιφανειακά δεδομένα κατανομής).

Οι πηγές που θα χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να είναι:

α) τεκμηριωμένης αξιοπιστίας, δηλ. πηγές οι οποίες είτε δημοσιεύονται μετά από επιστημονική κρίση, είτε υπόκεινται στην κριτική της ευρύτερης επιστημονικής κοινότητας, όπως επιστημονικές εργασίες δημοσιευμένες σε έγκυρα διεθνή και εθνικά επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικές ανακοινώσεις οι οποίες έγιναν αποδεκτές κατόπιν αξιολόγησης σε διεθνή και ελληνικά συνέδρια, επιστημονικά βιβλία ανάλογου περιεχομένου,

β) πηγές οι οποίες δεν έχουν εκτεθεί στην κρίση της ευρύτερης επιστημονικής κοινότητας και για το λόγο αυτό απαιτείται περαιτέρω έλεγχος της αξιοπιστίας τους, όπως επίσημες εκθέσεις ερευνητικών ή άλλων έργων, περιβαλλοντικές μελέτες με γενικότερη ή ειδικότερη, αποκλειστική ή εν μέρει, αναφορά στους τύπους οικοτόπων (π.χ. Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες), επιστημονικώς τεκμηριωμένες εκθέσεις, μελέτες, ή εκδόσεις,

γ) αδημοσίευτα δεδομένα ατόμων ή φορέων τεκμηριωμένης αξιοπιστίας, τα οποία περιέχονται σε προσωπικά αρχεία ειδικών με αποδεδειγμένη εμπειρία και αρχεία θεσμοθετημένων φορέων (π.χ. βάσεις δεδομένων ερευνητικών φορέων).

Οι πληροφορίες θα συγκεντρωθούν σε βάση δεδομένων, η οποία θα έχει πρόβλεψη για την αποτύπωση της παρουσίας κάθε είδους που έχει τεκμηριωθεί στη βιβλιογραφική ανασκόπηση (Έτος και εποχή ή ακριβής ημερομηνία, αριθμός κελιού πλέγματος ή συντεταγμένες, ονομασία περιοχής, ονοματεπώνυμο ερευνητή, φορέας έρευνας, αναφορά βιβλιογραφίας, δειγματοληπτικό μέσο, αξιολόγηση της δειγματοληψίας). Η βάση αυτή θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση της πληροφορίας σε GIS. Ο Ανάδοχος θα εντοπίσει τα σημαντικότερα κενά της βιβλιογραφίας.

- Κατάρτιση συνοπτικής αναφοράς υπάρχουσας γνώσης

Ο Ανάδοχος θα ετοιμάσει μια συνοπτική αναφορά για το αντικείμενο παρακολούθησης και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησής τύπων οικοτόπων. Αυτή η συνοπτική αναφορά θα πρέπει να σχεδιαστεί έτσι ώστε να συνοψίζει την υπάρχουσα γνώση και ταυτόχρονα να υπηρετεί τις ελάχιστες απαιτήσεις που προκύπτουν από τις υποχρεώσεις και τους σκοπούς της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους θαλάσσιους και παράκτιους οικοτόπους με ιδιαίτερη έμφαση στον θαλάσσιο οικότοπο 1120.

- Τεκμηρίωση και οργάνωση σχεδίου επιτόπιων επισκέψεων

Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει το σχέδιο επιτόπιων επισκέψεων με σκοπό τη συμπλήρωση των πρωτοκόλλων αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων με έμφαση στους θαλάσσιους τύπους οικοτόπων. Ο σχεδιασμός και η μέθοδος δειγματοληψίας για τη συμπλήρωση των πρωτοκόλλων εποπτείας και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης θα είναι ίδιος εντός και εκτός περιοχών Natura 2000, αλλά θα είναι σε αδρότερο επίπεδο, εκτός εάν τεκμηριώνεται διαφορετικά από τον Αναδόχο. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να αιτιολογήσει την αποτελεσματικότητα του σχήματος εργασίας πεδίου, δηλαδή την οργάνωση των σταθμών δειγματοληψίας, τις συχνότητες των δειγματοληψιών και τους τρόπους δειγματοληψίας, με τρόπο που να διασφαλίζει τη μέγιστη χωρική κάλυψη, ικανοποιώντας ταυτόχρονα και τις ιδιαιτερότητες των οικοτόπων.

Για το σχέδιο επιτόπιων επισκέψεων ο ανάδοχος θα χρησιμοποιήσει το χάρτη εξάπλωσης για κάθε τύπο οικοτόπου από τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα έχει συλλέξει και θα τοποθετήσει σε Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών, τις θέσεις των επιτόπιων επισκέψεων του και των σχετικών δειγματοληπτικών επιφανειών συμπλήρωσης των πρωτοκόλλων αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης.

Το σχέδιο των επιτόπιων επισκέψεων στο πεδίο θα πρέπει να περιλαμβάνει δυο ξεχωριστούς άξονες. Ο πρώτος άξονας θα αφορά στον σχεδιασμό των επιτόπιων επισκέψεων για τη συμπλήρωση των πρωτοκόλλων εποπτείας και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης όπως περιγράφεται παραπάνω. Ο δεύτερος άξονας θα αφορά στον σχεδιασμό των επιτόπιων επισκέψεων που θα μπορούν να υλοποιηθούν από την αναθέτουσα αρχή στο μέλλον στα πλαίσια της παρακολούθησης των θαλάσσιων και παράκτιων οικοτόπων μετά το πέρας των συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου.

- Καθορισμός της έντασης και του προτύπου κατανομής των δειγματοληψιών και καθορισμός του πλέγματος αναφοράς

Ο Ανάδοχος θα καθορίσει: α) την ένταση της δειγματοληπτικής προσπάθειας, β) το πρότυπο κατανομής των δειγματοληψιών εντός κάθε περιοχής μελέτης γ) το πλέγμα (grid) αναφοράς ανά τύπο οικοτόπου ή είδος, που θα είναι υποχρεωτικά το ευρωπαϊκό πλέγμα 10 x 10 km. Όπου είναι εφικτό ή αναγκαίο το πλέγμα θα είναι αναλυτικότερο με πιο λεπτομερή χωρική πληροφορία (5 x 5 km ή 2 x 2 km ή 1 x 1 km). Τα κριτήρια καθορισμού της έντασης δειγματοληψίας, του τρόπου κατανομής των σημείων δειγματοληψίας και του καθορισμού του κατάλληλου πλέγματος αναφοράς είναι: α) κριτήρια εξάπλωσης και β) κριτήρια ευθύνης διατήρησης για κάθε τύπο οικοτόπου. Η ευθύνη διατήρησης εξαρτάται από παραμέτρους όπως ο χαρακτηρισμός του οικοτόπου ως προτεραιότητας από την Οδηγία των οικοτόπων. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να λάβει υπόψη του ότι η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης του κάθε τύπου οικοτόπου θα γίνει: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί, εφόσον ο οικοτόπος έχει σημαντική παρουσία και δεν αναφέρεται απλώς ως παρόν και γ) συνολικά στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης.

Για τους τύπους οικοτόπων, εντός των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 οι επιτόπιες επισκέψεις θα αντιστοιχούν σε χωρικό επίπεδο στις θέσεις δειγματοληψίας του έργου «Αναγνώριση και περιγραφή των τύπων οικοτόπων σε περιοχές ενδιαφέροντος για τη διατήρηση της φύσης» (ΥΠΕΧΩΔΕ, Β΄ ΚΠΣ, 1999-2001), ώστε με αντιπροσωπευτικό τρόπο να μπορούν να αξιολογούνται οι τύποι οικοτόπων σε επίπεδο φυτογεωγραφικής-χλωριδικής περιοχής. Ο ανάδοχος θα καθορίσει έναν ελάχιστο αριθμό δειγματοληψιών για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων σε κάθε ΤΚΣ, με τρόπο ώστε, αριθμητικά, σε γενικές γραμμές, να αντιστοιχεί με τον αριθμό των 5 επιφανειών δειγματοληψίας (relevés) ανά τύπο οικοτόπου. Στις περιπτώσεις που αυτό δεν είναι εφικτό θα γίνεται τεκμηριωμένη αιτιολόγηση και θα προτείνεται/εφαρμόζεται εναλλακτική λύση. Εκτός των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 θα καθοριστεί ένας ελάχιστος αριθμός επιτόπιων

επισκέψεων και σχετικών δειγματοληψιών συμπλήρωσης πρωτοκόλλων αξιολόγησης. Ο ανάδοχος θα καθορίσει τα απαιτούμενα επιστημονικά κριτήρια, με σκοπό την επιστημονικά τεκμηριωμένη και ως εκ τούτου αντικειμενική (ή ημι-αντικειμενική) επιλογή περιοχών με επιβεβαιωμένη την παρουσία του εξεταζόμενου κάθε φορά τύπου οικοτόπου. Στη συνέχεια, επί των επιλεγμένων περιοχών θα γίνει η επιλογή των θέσεων δειγματοληψίας εφαρμόζοντας τη στρωματοποιημένη τυχαία δειγματοληψία ως πρότυπο χωρικής διευθέτησης των δειγματοληπτικών επιφανειών.

Για την περίπτωση της μελλοντικής παρακολούθησης των θαλάσσιων και παράκτιων οικοτόπων από την αναθέτουσα αρχή μετά το πέρας των συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου θα πρέπει να καθοριστεί αντίστοιχα η ένταση και το πρότυπο κατανομής των δειγματοληψιών και ο καθορισμός του πλέγματος αναφοράς αλλά σε αδρότερο επίπεδο.

- Οργάνωση μεθόδου δειγματοληψίας

Ο Ανάδοχος θα πρέπει να εφαρμόσει τη βέλτιστη μέθοδο δειγματοληψίας την οποία και θα τεκμηριώσει. Οι μέθοδοι και οι τεχνικές δειγματοληψίας και οι μέθοδοι καταγραφής των οικοτόπων θα πρέπει να αιτιολογηθούν και να υποστηρίζονται από σχετικά διεθνή ή εθνικά πρότυπα ή από τη διεθνή επιστημονική βιβλιογραφία. Η μέθοδος δειγματοληψίας θα λαμβάνει υπ' όψη τις ιδιαίτερες οικολογικές συνθήκες που απαντώνται σε κάθε τύπο οικοτόπου. Οι μέθοδοι δειγματοληψίας θα περιλαμβάνουν έναν συνδυασμό **ηχοβολιστικών μεθόδων αποτύπωσης (π.χ. Side Scan Sonar, Multibeam Sonar) και οπτικής καταγραφής με την χρήση υποβρύχιων καμερών και αυτόνομων δυτών (Underwater Visual Census)**. Ιδιαίτερα με την τεχνική της υποβρύχιας οπτικής καταγραφής από εξειδικευμένους δύτες θα γίνει η αποτύπωση και αξιολόγηση της κατάστασης των οικοτόπων καθώς και η πληρότητα τους σε τυπικά και αλλόχθονα είδη για τον κάθε τύπο θαλάσσιου οικοτόπου.

Στην περίπτωση της μελλοντικής παρακολούθησης των θαλάσσιων και παράκτιων οικοτόπων από την αναθέτουσα αρχή μετά το πέρας των συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου θα πρέπει να προταθεί σχετική μεθοδολογία παρακολούθησης με απλούστερα μέσα και τεχνικές όπως για παράδειγμα την τεχνική του snorkeling.

- Καθορισμός πρωτοκόλλων για την εργασία στο πεδίο

Ο Ανάδοχος θα καθορίσει τα πρωτόκολλα εργασιών πεδίου για την αξιολόγηση ή την επαναξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων. Στα πρωτόκολλα συλλογής δεδομένων θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται και η καταγραφή των κατάλληλων κατά περίπτωση περιβαλλοντικών παραμέτρων για κάθε οικοτόπο, όπως και οι ανθρωπογενείς πιέσεις κατά περίπτωση. Οι παράμετροι που θα ενσωματωθούν στα πρωτόκολλα, θα πρέπει να οδηγούν στη συμπλήρωση με επάρκεια των παραμέτρων του Εντύπου Αναφοράς εποπτείας και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης ειδών για την Έκθεση του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Αντίστοιχα πρωτόκολλα συλλογής δεδομένων θα πρέπει επίσης να καθοριστούν για την μελλοντική παρακολούθηση των θαλάσσιων και παράκτιων οικοτόπων από την αναθέτουσα αρχή μετά το πέρας των συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου.

- Προγραμματισμός ετήσιων επισκέψεων

Ο Ανάδοχος θα προτείνει πρόγραμμα επισκέψεων για τα τρία στάδια εργασιών πεδίου, το οποίο και θα τεκμηριώσει. Κατά τη φάση Β', συνιστάται να γίνουν επισκέψεις με τρόπο ώστε να μπορεί να συμπληρωθούν οι φόρμες και να εξαχθούν συμπεράσματα για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης όλων των οικοτόπων και να μπορούν να προταθούν ευνοϊκές τιμές αναφοράς και στόχοι διατήρησης για όλες τις περιοχές μελέτης.

- Κατάρτιση προσχεδίου ανάλυσης των δεδομένων πεδίου όπως προγραμματίστηκαν να συλλεχθούν με βάση το σχέδιο δειγματοληψίας

Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει προσχέδιο ανάλυσης των δεδομένων πεδίου, όπως προγραμματίστηκαν να συλλεχθούν με βάση την κατάρτιση του σχεδίου δειγματοληψίας. Σε σύντομη αναφορά ο Ανάδοχος θα πρέπει να αναφέρει την αναμενόμενη ποιότητα των δεδομένων και να παρουσιάσει τον τρόπο που θα εκτιμήσει για τους οικοτόπους: (α) το εύρος εξάπλωσης των τύπων οικοτόπων (range), (β) τις δομές και λειτουργίες, (γ) τα τυπικά είδη (πληρότητα παρουσίας τυπικών ειδών οικοτόπου) και (δ) τις επιδράσεις/πιέσεις/απειλές (προοπτικές διατήρησης). Τέλος θα πρέπει να παρουσιάσουν τον τρόπο που θα είναι σε θέση να εκτιμήσει την τάση των ως άνω, με βάση δεδομένα παρελθόντων ετών ή/ και μελλοντικά δεδομένα που θα προκύψουν από τη συνέχιση του προγράμματος παρακολούθησης.

- Εκπαίδευση του Προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης του ΕΘΠΖ.

Η διαδικασία εκπαίδευσης του προσωπικού του ΕΘΠΖ θα είναι διαρκής και θα λαμβάνει χώρα σε όλες τις φάσεις του προγράμματος (Β, Γ και Δ). Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ. στο πλαίσιο υλοποίησης όλων των φάσεων όπως αυτές περιγράφονται στο παρόν κείμενο των προδιαγραφών. Το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης θα γίνει με τέτοιο τρόπο, ώστε στο τέλος του συνολικού Προγράμματος Παρακολούθησης το Προσωπικό του Φ.Δ. θα είναι σε θέση να εκτελεί με δικά του μέσα την μελλοντική Παρακολούθηση. Η μελλοντική παρακολούθηση θα βασίζεται στα σχετικά πρωτόκολλα τα οποία θα παραδώσει ο ανάδοχος.

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ Α'

Ως παραδοτέα ορίζονται τα ακόλουθα, τα οποία θα παραχθούν σύμφωνα με το ανωτέρω αναφερόμενο σκεπτικό και η μορφή τους (ηλεκτρονική ή/και έντυπη).

1. Κατάλογος των τύπων οικοτόπων για τους οποίους θα πραγματοποιηθούν εργασίες πεδίου με σχετική εισηγητική έκθεση.
2. Έκθεση και βάση δεδομένων με τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα συλλεχθούν. Η βάση δεδομένων θα δίνει πληροφορίες για τις καταχωρημένες θέσεις εμφάνισης του κάθε τύπου οικοτόπου και θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση.
3. Πρόταση καθορισμού πλέγματος (grid) αναφοράς για κάθε τύπο οικοτόπου και επιπρόσθετα στην υποχρεωτική χωρική αποτύπωση της κατανομής κάθε τύπου οικοτόπου σε πλέγμα αναφοράς 10 x 10 km, βασισμένη σε σχετική τεκμηριωμένη έκθεση-εισήγηση.
4. Γεωγραφική αποτύπωση σε Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών (διανυσματικής μορφής χρησιμοποιώντας σημεία, γραμμές ή πολύγωνα ανάλογα με τη μορφή των πρωτογενών δεδομένων) της δυναμικής εξάπλωσης κάθε τύπου οικοτόπου σε κατάλληλο υπόβαθρο, βασισμένη σε σχετική τεκμηριωμένη έκθεση-εισήγηση. Η έκθεση αυτή θα αφορά σε κάθε τύπο οικοτόπου που αποτελεί αντικείμενο παρακολούθησης και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησής του στην παρούσα μελέτη και θα πρέπει να σχεδιαστεί έτσι ώστε να συνοψίζει την υπάρχουσα γνώση και ταυτόχρονα να υπηρετεί τις ελάχιστες απαιτήσεις που προκύπτουν από τις υποχρεώσεις και τους σκοπούς της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ.
5. Τεκμηριωμένη επιστημονικά πρόταση προγραμματισμού εργασιών πεδίου (αριθμού και θέσεων επισκέψεων πεδίου). Η πρόταση θα περιλαμβάνει:
  - Τον τύπο των πρωτογενών δεδομένων που θα συλλεχθούν από τις επιτόπιες δειγματοληψίες (παρουσία/ απουσία, χωρική κάλυψη, πυκνότητα, φυσικοχημικές παραμέτρους κλπ).
  - Τον αριθμό και τη χωροθέτηση των θέσεων δειγματοληψίας σε κατάλληλο υπόβαθρο

- Τη μεθοδολογία διερεύνησης των μη γνωστών εμφανίσεων καθενός από τους εξεταζόμενους τύπους οικοτόπων
  - Την εποχή και μέθοδο της δειγματοληψίας
  - Την επαναληψιμότητα της δειγματοληψίας
12. Τα πρωτόκολλα δειγματοληψίας (και μελλοντικής παρακολούθησης) των εργασιών πεδίου και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων που θα εφαρμοστούν κατά τις επισκέψεις στο πεδίο.
13. Προσχέδιο ανάλυσης των δεδομένων πεδίου όπως προγραμματίστηκαν να συλλεχθούν με βάση το σχέδιο δειγματοληψίας, προκειμένου να γίνει αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων.
14. Πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ
- Ο Ανάδοχος θα καταρτίσει το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ. στο πλαίσιο υλοποίησης όλων των φάσεων όπως αυτές περιγράφονται στο παρόν κείμενο των προδιαγραφών. Το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης θα πραγματοποιηθεί από τον Ανάδοχο με τέτοιο τρόπο, ώστε στο τέλος του συνολικού Προγράμματος Παρακολούθησης το Προσωπικό του Φ.Δ. θα είναι σε θέση να εκτελεί με δικά του μέσα την μελλοντική Παρακολούθηση και τα πρωτόκολλα τα οποία θα παραδώσει ο ανάδοχος.

Όλα τα παραδοτέα υποβάλλονται στον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου σε 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή (Ψηφιακός Δίσκος). Μετά την έγκρισή τους, τα παραδοτέα υποβάλλονται εκ νέου σε ηλεκτρονική ή/και σε έντυπη μορφή (ανάλογα με τα όσα ορίζονται στον Πίνακα 1), σε 4 και 3 αντίτυπα, αντίστοιχα.

ΦΑΣΗ Β: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΝΟΪΚΩΝ ΤΙΜΩΝ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

- Συνέχιση της βιβλιογραφικής συλλογής

Ο Ανάδοχος θα συνεχίσει τη συλλογή, καταγραφή και χωρική αποτύπωση των υπαρχουσών αναφορών εξάπλωσης -τουλάχιστον των τελευταίων 40 ετών- για κάθε τύπο οικοτόπου, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και την ακρίβεια των βιβλιογραφικών δεδομένων (σημειακά, γραμμικά ή επιφανειακά δεδομένα κατανομής).

- Συλλογή πληροφοριών πεδίου

Ο Ανάδοχος θα συλλέξει στο πεδίο τις πληροφορίες που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τον προγραμματισμό της φάσης Α.

- Καταχώρηση στοιχείων σε βάση δεδομένων

Ο Ανάδοχος θα καταχωρήσει σε βάση δεδομένων που θα τους δοθεί από τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου (σε συνεργασία με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ) και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των παράκτιων και θαλασσίων οικοτόπων με έμφαση στους τελευταίους. Η βάση δεδομένων θα περιέχει όλα τα στοιχεία εκείνα που θα οδηγούν στη χαρτογραφική αποτύπωση που ζητείται σε περιβάλλον GIS.

- Αξιολόγηση δεδομένων και εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης κάθε είδους και τύπου οικοτόπου

Ο Ανάδοχος θα αξιολογήσει την κατάσταση διατήρησης κάθε τύπου οικοτόπου με βάση τις παραμέτρους (α) το εύρος εξάπλωσής του (range), (β) την έκταση, (γ) τις δομές και λειτουργίες, (δ) τις επιδράσεις/πιέσεις/απειλές (προοπτικές διατήρησης). Η αξιολόγηση θα γίνει α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει

δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί, γ) συνολικά στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης. Η αναγωγή της αξιολόγησης από το επίπεδο του κελιού του πλέγματος αναφοράς (grid) στο επίπεδο του ΤΚΣ (εφόσον ο ΤΚΣ καλύπτει κελιά περισσότερα του ενός), θα γίνει με μαθηματική προσέγγιση που θα δοθεί από τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου (σε συνεργασία με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ) και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων», η οποία θα βασίζεται στην προσέγγιση που ακολουθήθηκε για τη σύνθεση της Ευρωπαϊκής έκθεσης αναφοράς της περιόδου 2000-2006.

- Χαρτογραφική αποτύπωση της εξάπλωσης κάθε τύπου οικοτόπου

Ο Ανάδοχος θα αποτυπώσει χωρικά την εξάπλωση κάθε τύπου θαλάσσιου και παράκτιου οικοτόπου σε κατάλληλο υπόβαθρο. Η αποτύπωση θα γίνει αρχικά με πολύγωνα γραμμές ή σημεία σε μικρή κλίμακα (π.χ. 1:250.000 ή 1:100.000). Στη συνέχεια θα εφαρμοστεί πάνω στα όρια πλέγμα αναφοράς α) 10 x 10 km και β) αναλυτικότερο πλέγμα αναφοράς σύμφωνα με τον προγραμματισμό της φάσης Α και θα γίνει χαρτογραφική αποτύπωση της εξάπλωσης των τύπων οικοτόπων στα προαναφερόμενα πλέγματα.

Για τύπους οικοτόπων α) με πολλά ενδημικά taxa, β) σπάνιους-στενότοπους γ) προτεραιότητας, θα γίνει επιπλέον αποτύπωση εντός του πλέγματος με χρωματική διαβάθμιση και θα παρατίθεται σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα. Η χρωματική διαβάθμιση στο εσωτερικό του κελιού του πλέγματος αναφοράς θα σχετίζεται με:

α) ποσοτική αξιολόγηση με βάση τη χρωματική διαβάθμιση τεσσάρων επιπέδων κάλυψης (0-25%, 26-50%, 51-75%, >75%), ανάλογα με την έκταση (area) του τύπου οικοτόπου στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς

β) ποιοτική αξιολόγηση κατάστασης διατήρησης του τύπου οικοτόπου στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς με βάση τις 4 κλάσεις που περιλαμβάνονται στη φόρμα της έκθεσης εφαρμογής της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (Α= ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, Β=ανεπαρκής κατάσταση διατήρησης, Γ=κακή κατάσταση διατήρησης, Δ=άγνωστη κατάσταση διατήρησης).

Επίσης ο Ανάδοχος θα αποτυπώσει χωρικά σε διανυσματική μορφή και σε πλέγμα 10 X10 km το εύρος εξάπλωσης κάθε τύπου οικοτόπου.

- Αποτύπωση και αξιολόγηση διαφορών

Ο Ανάδοχος θα περιγράψει και θα αξιολογήσει τις διαφορές σε σχέση με την προηγούμενη έκθεση εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ την περίοδο 2000 – 2006). Για τους τύπους οικοτόπων, ο Ανάδοχος θα περιγράψει και θα αξιολογήσει τις διαφορές σε σχέση και με το έργο της αναγνώρισης και περιγραφής των τύπων οικοτόπων σε ότι αφορά στην ύπαρξη ή απουσία τύπων οικοτόπων στους ΤΚΣ που μελετήθηκαν.

- Καθορισμός Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (Favourable Reference Values)

Ο Ανάδοχος θα προτείνει Ευνοϊκές Τιμές Αναφοράς (εύρους εξάπλωσης - range και έκτασης - area) για κάθε τύπο οικοτόπου. Οι τιμές θα αναφέρονται σε κάθε ΤΚΣ ή ομάδα ΤΚΣ που απαντάται ο τύπος οικοτόπου.

- Καθορισμός Στόχων Διατήρησης (Conservation objectives)

Ο Ανάδοχος θα προτείνει Στόχους Διατήρησης για κάθε τύπο θαλάσσιου και παράκτιου οικοτόπου του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Οι στόχοι θα αφορούν κάθε ΤΚΣ ή ομάδα ΤΚΣ που απαντάται ο τύπος οικοτόπου που η παρουσία του αξιολογείται ως σημαντική.

Για την κατάρτιση της πρότασης Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς και Ικανοποιητικών Στόχων Διατήρησης, ο Ανάδοχος θα βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» και το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ.

- Πρόταση τροποποίησης της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000

Ο Ανάδοχος, με βάση τα δεδομένα των δειγματοληψιών θα συντάξει πρόταση τροποποίησης της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 (Τυποποιημένο Δελτίο Δεδομένων - Standard Data Form) για κάθε πεδίο που άπτεται του αντικειμένου της μελέτης τους. Η επικαιροποίηση της βάσης του Natura 2000 θα γίνει στην επικαιροποιημένη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μορφή των εντύπων κατά τη φάση Γ' της μελέτης. Κατά την τροποποίηση της βάσης δεδομένων του Natura 2000 θα ληφθούν υπόψη οι εργασίες πεδίου του Αναδόχου αλλά και οι βιβλιογραφικές αναφορές κατόπιν τεκμηρίωσης και αξιολόγησης της σημασίας τους. Για τους τύπους οικοτόπων, ο Ανάδοχος θα λάβει υπόψη για την επικαιροποίηση τυχόν στοιχεία που θα του παραχωρήσει το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ για την έκταση των τύπων οικοτόπων. Στην περίπτωση που το ανωτέρω Τμήμα δεν θα μπορέσει να του παράσχει πληροφορίες για την ακριβή έκταση των τύπων οικοτόπων, ο σχετικός υπολογισμός θα συμπληρωθεί κατά τη φάση Δ', ενώ κατά τη φάση Γ θα δοθούν αδρές εκτιμήσεις έκτασης. Για όλες τις προτεινόμενες αλλαγές θα υπάρχει τεκμηρίωση της πρότασής τους.

- Αξιολόγηση δεδομένων – Πρόταση ένταξης νέων περιοχών στο Δίκτυο Natura 2000

Ο Ανάδοχος θα αναλύσει τα δεδομένα που έχουν συλλέξει ώστε να αξιολογηθεί η πληρότητα-επάρκεια του Εθνικού Δικτύου Natura 2000 για τη διατήρηση του εξεταζόμενου κάθε φορά τύπου οικοτόπου, σε συνεννόηση με τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και σύμφωνα με τα σχετικά κριτήρια της ΕΕ. Ο Ανάδοχος θα συντάξει, όπου και εάν απαιτείται, σε συνεννόηση με τους φορείς προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου, πρόταση ένταξης νέων περιοχών στο Δίκτυο Natura 2000 ή επέκταση των υφιστάμενων περιοχών σύμφωνα με τα σχετικά κριτήρια και υφιστάμενες αξιολογήσεις της ΕΕ. Η πρόταση θα αφορά σε συμπληρωμένα Τυποποιημένα Δελτία και σε χάρτες. Η χαρτογραφική αποτύπωση των προτάσεων θα γίνει σε κλίμακα τουλάχιστον 1:50.000. Σημειώνεται ότι προτάσεις για ένταξη νέων περιοχών πρέπει να βασίζονται σε στοιχεία που έχουν χαρακτηριστεί ως «τεκμηριωμένης αξιοπιστίας».

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ Β'

Ως παραδοτέα ορίζονται τα ακόλουθα, τα οποία θα παραχθούν σύμφωνα με το ανωτέρω αναφερόμενο σκεπτικό και η μορφή τους (ηλεκτρονική ή/και έντυπη).

1. Συμπληρωμένη έκθεση και βάση δεδομένων με τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα συλλεχθούν. Η βάση δεδομένων θα δίνει πληροφορίες για τις καταχωρημένες θέσεις εμφάνισης κάθε τύπου οικοτόπου και θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση σε GIS.
2. Τα συμπληρωμένα πρωτόκολλα παρακολούθησης για κάθε τύπο οικοτόπου και για κάθε θέση επιτόπιου ελέγχου αποτυπωμένα σε βάση δεδομένων και αρχεία GIS.

3. Τα συμπληρωμένα έντυπα αναφοράς της έκθεσης της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για κάθε τύπο οικοτόπου, για κάθε ΤΚΣ που θα μελετηθεί και, για κάθε κελί αναφοράς που θα γίνουν δειγματοληψίες ή που είναι δυνατή η συμπλήρωσή τους με βάση τις βιβλιογραφικές αναφορές.
4. Αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης κάθε τύπου οικοτόπου: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης και β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί γ) στην περιοχή εξάπλωσης του Φορέα Διαχείρισης.
5. Προκαταρκτικοί χάρτες υφιστάμενης κατανομής και εύρους εξάπλωσης για κάθε τύπο οικοτόπου σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην περιγραφή της Φάσης Β'.
6. Έκθεση αποτύπωσης και αξιολόγησης των διαφορών σε σχέση με την προηγούμενη έκθεση εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και το έργο της χαρτογράφησης των τύπων οικοτόπων.
7. Πρόταση Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (Favorable Reference Values) για κάθε τύπο οικοτόπου, για κάθε ΤΚΣ ή ομάδα ΤΚΣ.
8. Πρόταση Στόχων Διατήρησης (Conservation Objectives) για κάθε τύπο οικοτόπου του Παραρτήματος Ι, για κάθε ΤΚΣ ή ομάδα ΤΚΣ.
9. Συμπληρωμένο-επικαιροποιημένο πρόγραμμα εργασιών της φάσης Γ' με βάση τα προς επίλυση προβλήματα που εντοπίστηκαν κατά το πρώτο στάδιο συλλογής δεδομένων πεδίου.
10. Επικαιροποιημένη έκδοση της περιγραφικής βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 σε μορφή Access
11. Έκθεση με ανάλυση των δεδομένων που έχουν συλλεχθεί και με αξιολόγηση της πληρότητας-επάρκειας του Εθνικού Δικτύου Natura 2000 για τη διατήρηση του εξεταζόμενου κάθε φορά τύπου οικοτόπου και πρόταση πιθανών νέων εκτάσεων ή περιοχών Natura 2000 συνοδευόμενη από χάρτες αναλογικούς και ψηφιακούς, συμπληρωμένα Τυποποιημένα Δελτία Δεδομένων και νέα έκδοση της επικαιροποιημένης περιγραφικής (Access 2007) και χωρικής βάσης δεδομένων με τα στοιχεία των νέων προτεινόμενων περιοχών. Η χωρική βάση δεδομένων θα είναι σε GIS και η ανάλυσή της σε κλίμακα 1:50.000 ή και αναλυτικότερη.
12. Έκθεση πεπραγμένων της φάσης Β', όπου θα αναγράφονται όλα τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν και ο τρόπος με τον οποίο επιλύθηκαν.

Όλα τα παραδοτέα υποβάλλονται στον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου σε 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή. Μετά την έγκρισή τους, υποβάλλονται εκ νέου σε ηλεκτρονική ή/και σε έντυπη μορφή (ανάλογα με τα όσα ορίζονται στον Πίνακα 1), σε 4 και 3 αντίτυπα, αντίστοιχα.

ΦΑΣΗ Γ: ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

- Συνέχιση και ολοκλήρωση της βιβλιογραφικής συλλογής

Ο Ανάδοχος θα συνεχίσει τη συλλογή, καταγραφή και χωρική αποτύπωση των υπαρχουσών αναφορών εξάπλωσης -τουλάχιστον των τελευταίων 40 ετών- για κάθε τύπο οικοτόπου, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και την ακρίβεια των βιβλιογραφικών δεδομένων (σημειακά, γραμμικά ή επιφανειακά δεδομένα κατανομής).

- Συλλογή δεδομένων πεδίου

Ο Ανάδοχος θα συλλέξει στο πεδίο τις πληροφορίες που έχουν καθοριστεί στον προγραμματισμό της φάσης Α', αν αυτό κριθεί απαραίτητο από τον ανάδοχο.

- Καταχώρηση στοιχείων σε βάση δεδομένων

Ο Ανάδοχος θα καταχωρήσει σε βάση δεδομένων που θα τους δοθεί από τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου (σε συνεργασία με το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ) και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων», όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης κάθε τύπου οικοτόπου.

- Χαρτογραφική αποτύπωση της εξάπλωσης κάθε τύπου οικοτόπου

Ο Ανάδοχος θα αποτυπώσει χωρικά την εξάπλωση κάθε τύπου οικοτόπου σε κατάλληλο υπόβαθρο. Η αποτύπωση θα γίνει αρχικά με πολύγωνα γραμμές ή σημεία σε μικρή κλίμακα (π.χ. 1:250.000 ή 1:100.000). Στη συνέχεια θα εφαρμοστεί πάνω στα όρια πλέγμα αναφοράς α) 10 x 10 km και β) αναλυτικότερο πλέγμα αναφοράς σύμφωνα με τον προγραμματισμό της φάσης Α και θα γίνει χαρτογραφική αποτύπωση της εξάπλωσης των ειδών στα προαναφερόμενα πλέγματα.

Για τύπους οικοτόπων α) με πολλά ενδημικά taxa, β) σπάνιους-στενότοπους γ) προτεραιότητας, θα γίνει επιπλέον αποτύπωση εντός του πλέγματος με χρωματική διαβάθμιση και θα παρατίθεται σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα. Η χρωματική διαβάθμιση στο εσωτερικό του κελιού του πλέγματος αναφοράς θα σχετίζεται με:

α) ποσοτική αξιολόγηση με βάση τη χρωματική διαβάθμιση τεσσάρων επιπέδων κάλυψης (0-25%, 26-50%, 51-75%, >75%), ανάλογα με την έκταση (area) του τύπου οικοτόπου στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς

β) ποιοτική αξιολόγηση κατάστασης διατήρησης του τύπου οικοτόπου στο εσωτερικό του κελιού του ορισμένου πλέγματος αναφοράς με βάση τις 4 κλάσεις που περιλαμβάνονται στη φόρμα της έκθεσης εφαρμογής της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (Α= ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, Β=ανεπαρκής κατάσταση διατήρησης, Γ=κακή κατάσταση διατήρησης, Δ=άγνωστη κατάσταση διατήρησης).

Επίσης ο Ανάδοχος θα αποτυπώσει χωρικά σε διανυσματική μορφή και σε πλέγμα 10 X10 km το εύρος εξάπλωσης κάθε τύπου οικοτόπου.

Τέλος, ο Ανάδοχος θα προσδιορίσει και θα τεκμηριώσει τις διαφορές σε σχέση με τα αποτελέσματα της φάσης Β'.

- Αξιολόγηση δεδομένων και εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης κάθε τύπου οικοτόπου

Ο Ανάδοχος θα αξιολογήσει την κατάσταση διατήρησης κάθε τύπου οικοτόπου: α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί και γ) στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης. Η αναγωγή από το επίπεδο του κελιού grid) στο επίπεδο του ΤΚΣ (εφόσον ο ΤΚΣ καλύπτει κελιά περισσότερα του ενός) θα γίνει με μαθηματική προσέγγιση που θα δοθεί από το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ και τον Ανάδοχο της μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων», η οποία θα βασίζεται στην προσέγγιση που ακολουθήθηκε για την σύνθεση της Ευρωπαϊκής έκθεσης αναφοράς της περιόδου 2000-2006.

- Αποτύπωση και αξιολόγηση διαφορών

Ο Ανάδοχος θα αποτυπώσει και θα αξιολογήσει τις διαφορές σε σχέση με την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης της φάσης Β'.

- Πρόταση για τα πρωτόκολλα και τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης

Ο Ανάδοχος θα συντάξει πρόταση για τα πρωτόκολλα και τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων στην περιοχή μελέτης του. Η πρόταση θα περιλαμβάνει αναλυτική ανάπτυξη των επιμέρους στόχων της παρακολούθησης, τους επιμέρους τύπους παρακολούθησης και επισκοπήσεων, την διαχείριση δεδομένων, την εξασφάλιση ποιότητας των δεδομένων, τις απαραίτητες αναλύσεις δεδομένων. Θα περιλαμβάνει επίσης τη διάκριση σε επιμέρους δίκτυα παρακολούθησης ανάλογα με τους στόχους, π.χ. Γενική επόπτευση της κατάστασης των τύπων οικοτόπων, ειδική παρακολούθηση για οικοτόπους σε κρίσιμη κατάσταση, παρακολούθηση επίτευξης στόχων μέτρων αποκατάστασης και προστασίας καθώς και κοστολόγηση του δικτύου παρακολούθησης στο μέλλον. Επίσης, θα πρέπει να προβλέπεται η επανάληψη της μεθοδολογίας ανά περιοχή μελέτης κατά τις ίδιες ημερομηνίες, ώστε η συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων να είναι εφικτή και να είναι δυνατή η εκτίμηση των τάσεων (ενδεχομένως και με εφαρμογή μαθηματικών μοντέλων).

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ Γ'

Ως παραδοτέα ορίζονται τα ακόλουθα, τα οποία θα παραχθούν σύμφωνα με το ανωτέρω αναφερόμενο σκεπτικό:

1. Συμπληρωμένη Τελική Τεχνική Έκθεση και βάση δεδομένων με τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα συλλεχθούν. Η βάση δεδομένων θα δίνει πληροφορίες για τις καταχωρημένες θέσεις εμφάνισης κάθε τύπου οικοτόπου και θα συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση. Η σύνταξη της Τελικής Τεχνικής Έκθεσης θα γίνει σύμφωνα με τις ενδείξεις και καθοδηγήσεις του Φορέα Διαχείρισης, ακολουθώντας τα πρότυπα που αντιστοιχούν σε ανάλογες Επιστημονικές Αναφορές. Τα Παραδοτέα της Τελικής Έκθεσης θα είναι στην Ελληνική γλώσσα, σε Ηλεκτρονική επεξεργάσιμη μορφή και σε Έντυπη μορφή. Ο ανάδοχος θα έχει την υποχρέωση να παραδώσει 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή και 3 αντίτυπα σε έντυπη μορφή (διαστάσεις 210*297mm). Επίσης, ο ανάδοχος θα πρέπει να παραδώσει μια εκτεταμένη περίληψη 20 σελίδων της Τελικής Τεχνικής Έκθεσης (ως ξεχωριστό παραδοτέο - περιλαμβάνοντας εισαγωγικά στοιχεία και την σκοπιμότητα του έργου, την μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, τα κυριότερα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα – διαχειριστικές προτάσεις) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή (3 αντίτυπα αντίστοιχα σε κάθε γλώσσα).
2. Τα συμπληρωμένα πρωτόκολλα παρακολούθησης για κάθε τύπο οικοτόπου και για κάθε θέση επιτόπιου ελέγχου σε ηλεκτρονική μορφή, αποτυπωμένα στη βάση δεδομένων.
3. Τα συμπληρωμένα έντυπα αναφοράς της έκθεσης της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για κάθε τύπο οικοτόπου, για κάθε ΤΚΣ που θα μελετηθεί και, για κάθε κελί αναφοράς που θα γίνουν δειγματοληψίες ή που είναι δυνατή η συμπλήρωσή τους με βάση τις βιβλιογραφικές αναφορές (αν τυχόν προκύψουν διαφορές με αυτά της φάσης Β).
4. Αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης κάθε τύπου οικοτόπου : α) στα κελιά του πλέγματος (grid cell) όπου θα γίνει δειγματοληψία και στα κελιά όπου με βάση βιβλιογραφική τεκμηρίωση και την κρίση ειδικών είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης, β) σε κάθε περιοχή Natura 2000 που θα μελετηθεί και γ) στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης (αν τυχόν προκύψουν διαφορές με αυτά της Β).

5. Τελικοί χάρτες κατανομής όσο και εύρους εξάπλωσης για κάθε τύπο οικοτόπου σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην περιγραφή της Φάσης Δ.
6. Έκθεση αποτύπωσης των διαφορών σε σχέση με την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης κάθε τύπου οικοτόπου.
7. Επικαιροποιημένη έκδοση της περιγραφικής βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 σε Access 2007, εφόσον απαιτείται από τα παραδοτέα της φάσης Γ, σε ότι αφορά στην έκταση των τύπων οικοτόπων.
8. Αναλυτική έκθεση καταγραφής των αλλαγών της βάσης δεδομένων του Natura 2000, εφόσον προκύψει ενσωμάτωσης της ακριβούς έκτασης των τύπων οικοτόπων.
9. Αρχείο με τις ισοβαθείς σε περιοχές που μελετήθηκαν θαλάσσιοι τύποι οικοτόπων.
10. Εισήγηση για τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων.
11. Συνολική έκθεση πεπραγμένων της μελέτης, όπου θα αναγράφονται όλα τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν και ο τρόπος με τον οποίο επιλύθηκαν.
12. Επιστημονικές εργασίες με αντικείμενο θέματα που αφορούν στους παράκτιους και θαλάσσιους τύπους οικοτόπων, οι οποίες θα δημοσιευτούν σε πρακτικά Επιστημονικών Συνεδρίων με κριτές ή έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Στις επιστημονικές εργασίες αυτές θα πρέπει να αποτυπώνεται η συμμετοχή στην ομάδα συγγραφέων το Προσωπικού του Φ.Δ. που θα συμμετάσχει στην υλοποίηση του συγκεκριμένου προγράμματος.

Όλα τα παραδοτέα υποβάλλονται στον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου σε 4 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή. Μετά την έγκρισή τους, υποβάλλονται εκ νέου σε ηλεκτρονική ή/και σε έντυπη μορφή (ανάλογα με τα όσα ορίζονται στον Πίνακα 1), σε 4 και 3 αντίτυπα, αντίστοιχα.

Τέλος, τονίζεται ότι η εκπαίδευση του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ. στις τεχνικές που απαιτούνται για την παρακολούθηση των θαλάσσιων και παράκτιων τύπων οικοτόπων στην περιοχή Μελέτης αποτελεί παραδοτέο, θα είναι συνεχής και θα πραγματοποιηθεί κατά την διάρκεια και των τριών φάσεων του προγράμματος (Α, Β και Γ), ενώ στην Α' Φάση θα καταρτιστεί αναλυτικό πρόγραμμα Εκπαίδευσης του Προσωπικού του Φ.Δ.

4. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ

Βάσεις δεδομένων

Η βάση δεδομένων θα παραδοθεί σε μορφή Access 2007.

Χάρτες

Σε εφαρμογή του Ν. 3882/2010 (ΦΕΚ 166/Α/22-9-10), το σύνολο των παραγόμενων ψηφιακών αρχείων από τις μελέτες θα πρέπει να είναι συμβατά με την Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών (ΕΥΓΕΠ).

Επιπρόσθετα, στο ΥΠΕΚΑ θα πρέπει να μεταβιβάζονται τα πλήρη δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας των παραγόμενων γεωχωρικών δεδομένων και των σχετικών μεταδεδομένων, χωρίς κανένα περιορισμό για τη διάθεσή τους σε τρίτους.

Οι πληροφορίες που αφορούν σε σημειακά, γραμμικά και επιφανειακά στοιχεία θα είναι στο προβολικό σύστημα ΕΓΣΑ 87. Η επεξεργασία αυτών που θα είναι σε ψηφιδωτή μορφή θα είναι στο πλέγμα αναφοράς ETRS 89 και το προβολικό σύστημα LAEA.

Όλοι οι χάρτες, οι βάσεις δεδομένων και τα μεταδεδομένα τους θα είναι σύμφωνα με το Ν 3882/10 Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2007 και άλλες διατάξεις. Τροποποίηση του ν. 1647/1986 «Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) και άλλες σχετικές διατάξεις» (ΦΕΚ 141/Α') που είναι αναρτημένος στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=6UfqY151yMQ%3d&tabid=506>

Η ακριβής μορφή των παραδοτέων (περιεχόμενο των χαρτών, απεικόνιση, σταθερότυπα, σύμβολα, χρωματολόγιο, οδηγίες χαρτογραφικής σύνθεσης, υπομνήματα χαρτών, λεζάντες, κλπ.) θα εξειδικευθούν σε συνεργασία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου και τον Ανάδοχο της Μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων». Οι χάρτες θα είναι σε Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών και θα δοθούν και με τη μορφή εικόνας.

Η ακρίβεια θέσης των πληροφοριών (σημειακών, γραμμικών, επιφανειακών) που συλλέγονται στο ύπαιθρο πρέπει να είναι της τάξης των 5 μέτρων, ακρίβεια που παρέχεται από τις κοινές συσκευές GPS, η οποία είναι συμβατή με τα υπόβαθρα της κλίμακας 1:50.000.

Η ακρίβεια θέσης των ανωτέρω πληροφοριών που συλλέγονται από χάρτες και ορθοεικόνες (π.χ. ορθο-ανηγμένες αεροφωτογραφίες και δορυφορικές εικόνες) πρέπει να είναι της τάξης των 10 μέτρων, η οποία είναι επίσης συμβατή με τα υπόβαθρα της κλίμακας 1:50.000.

Ο Ανάδοχος, σε συνεργασία με τον φορέα προκήρυξης και παρακολούθησης του έργου και τον Ανάδοχο της Μελέτης «Οριζόντιος τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός των μελετών Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων στην Ελλάδα και συνθετική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» θα πρέπει να αποφασίσει για τους κανόνες γενίκευσης που θα εφαρμοστούν στη χαρτογράφηση κάθε είδους. Οι κανόνες γενίκευσης αφορούν στη «γεωμετρία» των περιγραμμάτων των πολυγώνων που αντιπροσωπεύουν τις περιοχές εξάπλωσης των οικοτόπων και των ειδών καθώς επίσης στα ελάχιστα εμβαδά πολυγώνων που θα καταγράφονται ως οντότητες, πολυγωνικές ή ακόμα σημειακές. Οι εν λόγω κανόνες επηρεάζονται από:

1. το χαρακτήρα της εξάπλωσης του οικοτόπου ή του είδους
  - το είδος παρουσιάζει συγκεντρώσεις σε μικρές επιφάνειες ή εμφανίζεται σε μεγάλες εκτάσεις
  - τα όρια εξάπλωσης ενός είδους είναι σαφή ή όχι
2. τις μεθόδους που εφαρμόζονται για την καταγραφή του

Σε κάθε περίπτωση η χάραξη των ορίων πρέπει να μπορεί να τεκμηριώνεται.

Σε ότι αφορά στην εξάπλωση και στο εύρος εξάπλωσης, η απεικόνιση γίνεται με χάρτη πολυγώνων ή χάρτη κουκίδων. Οι χαρτογραφικές πληροφορίες θα πρέπει να αποδίδονται στο κατάλληλο, ανάλογα με την περίπτωση, υπόβαθρο.

Σε ότι αφορά στην έκταση τύπων οικοτόπων, η απεικόνιση μπορεί να γίνει σε κλίμακα τάξης και ο χάρτης είναι σε ψηφιδωτή μορφή.

Σε ότι αφορά στον πληθυσμό, η απεικόνιση μπορεί να γίνει σε κλίμακα τάξης και ο χάρτης είναι σε ψηφιδωτή μορφή.

Σε ότι αφορά στην ποιότητα ενδιαιτημάτων, η απεικόνιση μπορεί να γίνει σε κλίμακα τάξης και ο χάρτης είναι σε ψηφιδωτή μορφή.

5. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ

Χρόνοι υλοποίησης και κατάθεσης των παραδοτέων:

- Α΄ Φάση: 1 μήνα από την υπογραφή της Σύμβασης
- Β΄ Φάση: 7 μήνες από την ολοκλήρωση της Α΄ Φάσης.
- Γ΄ Φάση: 1 μήνες από την ολοκλήρωση της Β΄ Φάσης.

Συνολική διάρκεια του έργου: 9 μήνες.

**Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του
Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ.**

**Δρ. Δρόσος Ι. Κουτσούμπας
Καθηγητής Θαλάσσιας Βιολογίας
Τμήμα Επιστημών της Θάλασσας,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου**

Παράρτημα

- ☐ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ
- ☐ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ
- ☐ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ
- ☐ ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Όνομασία Τράπεζας .....

Κατάστημα: .....

Διεύθυνση: (οδός, αριθμός, Τ.Κ., τηλέφωνο, fax)

Ημερομηνία έκδοσης: .....

Ποσό (€): .....

Προς: Φορέα Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης .....

ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ

Έχουμε την τιμή να σας γνωρίσουμε ότι με την παρούσα επιστολή εγγυόμαστε ρητά, ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, παραιτούμενοι του δικαιώματος της διζήσεως μέχρι του ποσού _____ (_____€)¹, υπέρ της _____² για τη συμμετοχή της στον διενεργούμενο διαγωνισμό της _____³, ή της μετ' αυτήν νέας ημερομηνίας σε περίπτωση αναβολής, για την ανάδειξη αναδόχου για το έργο «.....»⁴ σύμφωνα με τη σχετική προκήρυξή σας.

Η εγγύηση καλύπτει μόνον τις υποχρεώσεις του υπέρ ου η εγγύηση που απορρέουν από τη συμμετοχή στον παραπάνω διαγωνισμό, καθ' όλο τον χρόνο της ισχύος της.

Το παραπάνω ποσό τηρούμε στη διάθεσή σας και θα σας καταβληθεί ολικά ή μερικά χωρίς καμία από μέρους μας αντίρρηση ή ένσταση και χωρίς να ερευνηθεί το βάσιμο ή μη της απαίτησης μέσα σε 3 (τρεις) ημέρες από απλή έγγραφη ειδοποίησή σας⁵.

Σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγύησης, το ποσό που καταπίπτει υπόκειται στο πάγιο τέλος χαρτοσήμου, που ισχύει κάθε φορά.

Αποδεχόμαστε να παρατείνουμε την ισχύ της εγγύησης ύστερα από απλό έγγραφο της Υπηρεσίας σας με την προϋπόθεση ότι το σχετικό αίτημά σας θα μας υποβληθεί πριν από την ημερομηνία λήξης της.

¹ Αναγράφεται αριθμητικώς και ολογράφως ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 5% της συνολικής προϋπολογιζόμενης αξίας του έργου

² Αναγράφεται το όνομα του υποψηφίου φυσικού προσώπου, ή νομικού προσώπου (Γραφείου/εταιρείας) ή ένωσης ή κοινοπραξίας όπως αναφέρεται στην αίτηση συμμετοχής.

³ Αναγράφεται η ημερομηνία λήξης υποβολής προσφορών.

⁴ Αναγράφεται ο τίτλος της σύμβασης παροχής υπηρεσιών όπως αναφέρεται στην προκήρυξη.

⁵ Σε περίπτωση ένωσης/κοινοπραξίας φυσικών ή νομικών προσώπων θα πρέπει να σημειώνεται στην εγγύηση συμμετοχής ότι καλύπτει όλα τα μέλη της ένωσης αλληλεγγύως.

Η παρούσα ισχύει⁶ μέχρι την _____

Δηλώνουμε υπεύθυνα ότι το ποσό των εγγυητικών μας επιστολών που έχουν δοθεί, δεν υπερβαίνει το όριο των εγγυήσεων που έχουμε το δικαίωμα να εκδίδουμε.

Η παρούσα εγγυητική επιστολή δεν εκχωρείται σε κανένα φορέα και κανένα πιστωτικό ίδρυμα

Με τιμή

---

⁶Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει για τουλάχιστον δύο (2) μήνες μετά τη λήξη ισχύος της προσφοράς όπως αναφέρεται στη διακήρυξη.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ
--

στην Προκήρυξη του διαγωνισμού «.....»

ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

ΑΡΙΘΜ. .... ΕΥΡΩ .....⁷

Αθήνα .....

Π ρ ο ς⁸

Ε Δ Ρ Α: .....

Έχουμε την τιμή να σας γνωρίσουμε με την παρούσα ότι σας εγγυόμαστε ανεπιφύλακτα και ανέκκλητα, παραιτούμενοι από το ευεργέτημα της διήζησης, υπέρ του / της .....⁹ μέχρι το ποσό των .....ΕΥΡΩ¹

Στο ποσόν αυτό και μόνο περιορίζεται η εγγύησή μας, για την καλή εκτέλεση του έργου και την πιστή εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης από τον παραπάνω, υπέρ του οποίου εγγυόμαστε, και οποιαδήποτε απαίτηση του κυρίου του έργου κατ' αυτού, που πηγάζει από τη σύμβαση .....¹⁰

.....

Από την εγγύηση αυτή θα απαλλάξουμε τον παραπάνω για τον οποίο έχουμε εγγυηθεί μετά την επιστροφή της παρούσας ή με βάση έγγραφη εντολή σας. Το παραπάνω ποσό τηρούμε στη διάθεσή σας και θα το καταβάλουμε χωρίς αντίρρηση, ολικά ή μερικά, σε περίπτωση ολικού ή μερικού καταλογισμού της εγγύησης σε βάρος αυτού υπέρ του οποίου εκδόθηκε η παρούσα, μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την έγγραφη ειδοποίησή σας προς εμάς και μετά την επιστροφή σε μας της παρούσας.

⁷ Αναγράφεται ποσό που αντιστοιχεί στο 10% της συμβατικής αξίας του έργου χωρίς Φ.Π.Α.

⁸ Αναγράφεται ο εργοδότης δηλαδή η Υπηρεσία που συνάπτει τη σύμβαση εκπόνησης της μελέτης ή της παροχής υπηρεσιών.

⁹ Αναγράφεται το όνομα του αναδόχου (φυσικού ή νομικού προσώπου) και σε περίπτωση ένωσης ή κοινοπραξίας η ονομασία όλου του ανάδοχου σχήματος. Στην περίπτωση αυτή η εγγύηση είναι κοινή υπέρ όλων των μελών της ένωσης ή κοινοπραξίας και αφορά το σύνολο της σύμβασης

¹⁰ Αναγράφεται ο τίτλος της σύμβασης παροχής υπηρεσιών όπως αναφέρεται στην απόφαση ανάθεσης

Η παροχή εγγυητικών επιστολών έκδοσης του Ταμείου μας δεν έχει υπαχθεί σε κανένα περιορισμό ποσοτικού ορίου και σύμφωνα με το άρθρο 7 του ΑΝ440/1945 όπως αυτό συμπληρώθηκε με το άρθρο 2 του Ν.1019/49, γίνονται υποχρεωτικά δεκτές έστω και αν δεν αναφέρεται τούτο στη διακήρυξη.

Δηλώνουμε υπεύθυνα ότι το ποσό των εγγυητικών μας επιστολών που έχουν δοθεί, δεν υπερβαίνει το όριο των εγγυήσεων που έχουμε το δικαίωμα να εκδίδουμε.

Η παρούσα εγγυητική επιστολή δεν εκχωρείται σε κανένα φορέα και κανένα πιστωτικό ίδρυμα

Με τιμή

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Υποβολή Οικονομικής Προσφοράς προς την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού προγράμματος ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ για το διαγωνισμό: «.....»

σύμφωνα με τη Διακήρυξη του Διαγωνισμού της _____. _____.

Όνομα/Επωνυμία συμμετέχοντος

Πλήρης Επαγγελματική Διεύθυνση .....

Με την παρούσα προσφέρω ως τίμημα για

Αριθμητικώς*

Ολογράφως*

Προσφερόμενο τίμημα (σε Ευρώ)

*Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ αριθμητικού και ολογράφως υπερισχύει το ολογράφως.

Έχω λάβει γνώση όλων των όρων του Διαγωνισμού και τους αποδέχομαι ρητά και ανεπιφύλακτα.

Τόπος – Ημερομηνία

Υπογραφή Προσφέροντος ή Νόμιμου Εκπροσώπου αυτού & Σφραγίδα.

ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

ΣΥΜΒΑΣΗ

Ανάθεσης του έργου: «**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΥΠΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ – ΤΜΗΜΑ** .....» για το Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου.

Στη Ζάκυνθο, Νομού Δράμας, σήμερα την <ημερομηνία>, ημέρα <ημέρα>, μεταξύ, αφενός, του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου, που εδρεύει στη Ζάκυνθο, Ελευθερίου Βενιζέλου 1, Νομού Ζακύνθου, Τ.Κ. 29100, με Α.Φ.Μ. .... (ΔΟΥ .....) και εκπροσωπείται νόμιμα για την υπογραφή της παρούσας από τον κ. Δρόσο Ι. Κουτσούμπα Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο στο εξής θα αναφέρεται στην παρούσα Σύμβαση ως «η Αναθέτουσα Αρχή» και, αφετέρου, του <φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση>, που εδρεύει στην <ταχ.δ/νση> και εκπροσωπείται νόμιμα από τον <ονοματεπώνυμο>, υπό την ιδιότητά του ως <ιδιότητα εκπροσώπου>, σύμφωνα με <νομιμοποιητικό εκπροσώπησης για νομικό πρόσωπο και συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο για ένωση>, το οποίο στο εξής θα αναφέρεται στην παρούσα Σύμβαση ως «ο Ανάδοχος»,

Έχοντας υπόψη:

- i. τις διατάξεις του **Π.Δ. 60/2007 (ΦΕΚ: 64/Α/16.3.07)** Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «Περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών» όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005
- ii. τις διατάξεις του **Ν. 3886/2010 (ΦΕΚ 173/Α/30.9.2010)** «Δικαστική προστασία κατά τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων –Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1989 (L395) και την Οδηγία 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992 (L 76), όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2007/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2007 (L 335)».
- iii. τις διατάξεις του **Ν. 4055/2012 (ΦΕΚ 51/ Α'/12-3-2012)** «Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής.»
- iv. τις διατάξεις του **Ν. 2286/1995 (ΦΕΚ19/Α/1.2.1995)** «Προμήθειες του Δημόσιου Τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων» και ειδικότερα τις διατάξεις του άρθρου 2 (§12) αυτού.
- v. τις διατάξεις του **Π.Δ 118/2007 (ΦΕΚ 150/Α/10.07.2007)** «Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου» εφαρμοζομένου αναλογικά, όπως ισχύει εκάστοτε και κατά το μέρος που οι διατάξεις του δεν αντίκεινται στις διατάξεις του Π.Δ. 60/2007
- vi. τις διατάξεις του **Ν. 2362/95 (ΦΕΚ 247/Α/27.11.1995)** «Περί Δημοσίου Λογιστικού»
- vii. τις διατάξεις του **Ν. 3614/03.12.2007 (ΦΕΚ 267/Α/3.12.2007)** «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
- viii. τις διατάξεις του **Ν. 4111/23-1-2013 (Φ.Ε.Κ. 18/Α/25-1-2013)** «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, τροποποιήσεις του Ν. 4093/2012, κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου Έγκριση των σχεδίων των συμβάσεων τροποποίησης της κύριας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Τ.Χ.Σ.) και της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), με τίτλο Κύρια Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης, της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ., της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΤτΕ, με τίτλο Σύμβαση Διευκόλυνσης Διαχείρισης Υποχρεώσεων ΣΙΤ και της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ., της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΤτΕ, με τίτλο Διευκόλυνση αποπληρωμής Τόκων Ομολόγων, παροχή εξουσιοδοτήσεων για την υπογραφή των Συμβάσεων και

άλλες επείγουσες διατάξεις» και συγκεκριμένα το άρθρο 21 «Ρυθμίσεις για την επιτάχυνση των διαδικασιών ΕΣΠΑ».

- ix. το Άρθρο τέταρτο «Ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας Γενική Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ» του **N. 4156/31.05.2013 (ΦΕΚ 122/Α/31.05.2013)** «Μνημόνιο Κατανόησης στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος μεταξύ του Υπουργείου Περιβαλλοντικής Προστασίας του Κράτους του Ισραήλ και του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» .
- x. τις διατάξεις του **N.3882/2010(ΦΕΚ166/Α/22.09.2010)** «Εθνική υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών» – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14^{ης} Μαρτίου 2007 και άλλες διατάξεις. Τροποποίηση του ν.1647/1986 «Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) και άλλες σχετικές διατάξεις» (ΦΕΚ141/Α)
- xi. Την υπ' αριθμόν οικ. 167802/20-04-2011 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υ.ΠΕ.Κ.Α. με θέμα: Ένταξη της Πράξης «Οργάνωση της Λειτουργίας της Προστατευόμενης Περιοχής του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου και του Φορέα Διαχείρισής της" στο Ε.Π. "Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013».
- xii. Την υπ' αριθμόν οικ. 174800/16-12-2011 Απόφαση του Ειδικού Γραμματέα Υδάτων του Υ.ΠΕ.Κ.Α. με θέμα: 1η τροποποίηση της Πράξης με κωδικό MIS 340184 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Περιβάλλον -Αειφόρος Ανάπτυξη"
- xiii. Τις πιστώσεις της Πράξης " ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ", ΣΑΕ 2011ΣΕ07580039 του Υπουργείου περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
- xiv. Τις υπ' αριθ. 05/2012 και 06/2012 Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής, δυνάμει της οποίας εγκρίθηκε η υλοποίηση για τις υπηρεσίες «Πρόγραμμα παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος - Τμήμα ....»
- xv. Την υπ' αριθ. 17/2012 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής με την οποία εξουσιοδοτείται ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ. για την έγκριση της υλοποίησης και διεκπεραίωσης των διαδικασιών προκηρύξεων και της έγκρισης των όρων δημοπράτησης.
- xvi. Την υπ' αριθ. 78/2014 Απόφαση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής, δυνάμει της οποίας εγκρίθηκε η διενέργεια του διαγωνισμού για την επιλογή αναδόχου για τις υπηρεσίες «Πρόγραμμα παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος - Τμήμα ....»
- xvii. Την υπ' αριθ. 18Α/2014 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής, δυνάμει της οποίας συγκροτήθηκε η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού και Αξιολόγησης των Προσφορών.
- xviii. Την με αρ. πρωτ. 1976/17-9-2014 Διακήρυξη Διαγωνισμού για την επιλογή αναδόχου για τις υπηρεσίες «Πρόγραμμα παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος - Τμήμα ....»
- xix. Το από «ημερομηνία» «αριθμός» Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού και Αξιολόγησης των Προσφορών, με το οποίο προτείνεται η κατακύρωση στον Ανάδοχο του διαγωνισμού για την επιλογή αναδόχου για τις υπηρεσίες «Πρόγραμμα παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος - Τμήμα ....»
- xx. Την απόφαση «αριθμός και ημερομηνία» του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής με την οποία εγκρίθηκε το ανωτέρω Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού και Αξιολόγησης των Προσφορών, κατακυρώθηκε η ανάθεση των Υπηρεσιών στον Ανάδοχο και εξουσιοδοτήθηκε ο/η <στοιχεία> για την υπογραφή της Σύμβασης.

xxi. Δεν υφίστανται εκκρεμότητες από ενστάσεις, προσφυγές, ασφαλιστικά ή άλλα ένδικα μέτρα κατά του διαγωνισμού και των αποφάσεων που τον αφορούν.

συνομολογήθηκαν και συμφωνήθηκαν τα ακόλουθα:

Άρθρο 2: Αντικείμενο της Σύμβασης

Ο Ανάδοχος, στο πλαίσιο της Σύμβασης, αναλαμβάνει την παροχή των Υπηρεσιών «Πρόγραμμα παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος - Τμήμα ...» στο πλαίσιο της εγκεκριμένης από τη Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη», Πράξης «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου».

Άρθρο 3: Συμβατικά Τεύχη

Τα Συμβατικά Τεύχη και στοιχεία για την εκτέλεση της παρούσας Σύμβασης είναι κατά σειρά ισχύος τα ακόλουθα:

1. Η παρούσα Σύμβαση.
2. Η Προκήρυξη με τα Προσαρτήματά της.
3. Η Οικονομική Προσφορά του Αναδόχου.
4. Η Τεχνική προσφορά του Αναδόχου.

Άρθρο 4: Αμοιβή – κρατήσεις – τρόπος πληρωμής

Η αμοιβή του Αναδόχου ανέρχεται στο ποσό των .....€ πλέον .....για ΦΠΑ 23 % (ήτοι συνολικά .....€), που θα βαρύνει τις πιστώσεις της Πράξης «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου», (ΕΠΠΕΡΑΑ, 2007-2013, της ΣΑΕ 075/8). Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Ως προς τον τρόπο πληρωμής, τις κρατήσεις κλπ ισχύουν τα αναφερόμενα στην Προκήρυξη

Άρθρο 5: Προθεσμίες

Η διάρκεια της σύμβασης αρχίζει από την ημέρα υπογραφής της παρούσης μέχρι και τις ..... Η σύμβαση λύνεται αυτοδίκαια χωρίς καμία αξίωση του αναδόχου, με την πάροδο της ημερομηνίας 31/12/2015 και δεν επιτρέπεται να δοθεί καμία παράταση υλοποίησης της σύμβασης πέραν του ανωτέρω τιθέμενου χρονικού διαστήματος. Μέχρι 31.12.2015 θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο της σύμβασης και για τον λόγο αυτό ο Ανάδοχος θα μεριμνήσει να διαθέσει όλους τους αναγκαίους πόρους, οικονομικούς και μη, για την έγκαιρη και έγκυρη υλοποίησης της σύμβασης. Η σύμβαση, την 31.12.2015 λύνεται αυτοδίκαια, χωρίς καμία αξίωση του αναδόχου, και σε περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί επιβάλλονται οι οριζόμενες σε επόμενο άρθρο ποινικές ρήτρες. Η έγκαιρη και έγκυρη υλοποίηση της σύμβασης θα παρακολουθείται από την Επιτροπή Παραλαβής και παρακολούθησης της σύμβασης, που θα ορισθεί καταλλήλως.

Άρθρο 6: Ποινικές ρήτρες

Η παράδοση και η παραλαβή των υπηρεσιών θα γίνει σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα παροχής των υπηρεσιών υπό την επιφύλαξη οποιασδήποτε παράτασης ή μετάθεσης των προθεσμιών τυχόν χορηγηθεί.

Σε περίπτωση καθυστέρησης παράδοσης ενδιάμεσης φάσης των Υπηρεσιών ή του συνόλου αυτών, από υπέρβαση τμηματικής ή συνολικής προθεσμίας, μετά την όποια παράταση ή μετάθεση χορηγήθηκε, με υπαιτιότητα του Αναδόχου, επιβάλλονται οι κυρώσεις για εκπρόθεσμη παράδοση του άρθρου 32 του Π.Δ. 394/1996, όπως αυτό ισχύει και δεν έρχεται σε αντίθεση με την Οδηγία 2004/18.

Οι ποινικές ρήτρες δεν επιβάλλονται και η έκπτωση δεν επέρχεται αν ο Ανάδοχος αποδείξει ότι η καθυστέρηση οφείλεται σε ανώτερη βία ή σε υπαιτιότητα της Αναθέτουσας Αρχής.

Περαιτέρω, η Αναθέτουσα Αρχή έχει το δικαίωμα να κηρύξει έκπτωτο τον Ανάδοχο αν δεν εκπληρώνει ή δεν εκπληρώνει πλημμελώς τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή παραβιάζει ουσιώδη όρο της Σύμβασης, χωρίς να καταβάλλει οποιαδήποτε αποζημίωση, σύμφωνα με το άρθρο 34 του Π.Δ. 394/1996, όπως αυτό ισχύει και δεν έρχεται σε αντίθεση με την Οδηγία 2004/18.

Οι χρόνοι υπολογίζονται σε ημερολογιακές ημέρες, τα ποσά όπως προβλέπονται στη Σύμβαση (μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), ενώ δεν επιβάλλονται κυρώσεις σε περίπτωση χορήγησης παράτασης ή μετάθεσης από την Αναθέτουσα Αρχή.

Σε περίπτωση έκπτωσης του Αναδόχου, η Αναθέτουσα Αρχή δικαιούται, κατά την κρίση της, να κρατήσει μέρος ή το σύνολο των παραδοτέων, καταβάλλοντας το αναλογούν μέρος του Συμβατικού Τιμήματος.

Άρθρο 7: Εγγυήσεις

Για την υπογραφή του παρόντος απαιτείται η κατάθεση εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης ποσού .....

Ο Ανάδοχος κατέθεσε την κατωτέρω εγγυητική επιστολή Καλής Εκτέλεσης της σύμβασης, η οποία εκδόθηκε υπέρ του Αναδόχου από .....

α. No ..... ποσού ..... €

Η ως άνω εγγύηση καλύπτει τις προβλεπόμενες εγγυήσεις σύμφωνα με την Προκήρυξη.

Άρθρο 8: Συντονισμός παροχής υπηρεσιών

Για τον συντονισμό τόσο του συνόλου της παροχής υπηρεσιών, όσο και της ομάδας εργασίας όπως αναφέρονται στα Τεύχη Τεχνικής Προσφοράς ο Ανάδοχος δεσμεύεται ότι θα χρησιμοποιηθούν οι αναφερόμενοι στην Τεχνική Προσφορά επιστήμονες. Τυχόν αλλαγή σε επιστήμονες που ασκούν συντονιστικό ρόλο σύμφωνα με τα προηγούμενα, θα γίνεται μόνο μετά από έγγραφη συμφωνία του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου.

Η παρούσα συντάχθηκε, αναγνώστηκε, βεβαιώθηκε και υπογράφεται από τους συμβαλλόμενους σε έξι (6) πρωτότυπα, έλαβε δε κάθε συμβαλλόμενο μέλος ένα, και για λογαριασμό του και με επιμέλεια της Αναθέτουσας Αρχής θα υποβληθεί ένα στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.

Άρθρο 9: Ζητήματα κυριότητας και πνευματικής ιδιοκτησίας

Ο Ανάδοχος διατηρεί την κυριότητα του παραδιδόμενου έργου μέχρι την ημερομηνία της οριστικής παραλαβής του, οπότε η κυριότητα μεταβιβάζεται στην Αναθέτουσα Αρχή ελεύθερη από κάθε βάρος και δικαίωμα τρίτου.

Ο Ανάδοχος σε κάθε περίπτωση έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει, χωρίς περιορισμό, την τεχνογνωσία (know-how) που θα αποκτήσει κατά την εκτέλεση του Έργου σε παρόμοια έργα που τυχόν θα αναλάβει για λογαριασμό οιοδήποτε τρίτου.

Όλες οι εκθέσεις και τα συναφή στοιχεία, όπως προδιαγραφές, πλάνα, στατιστικά στοιχεία, υπολογισμοί και κάθε άλλο σχετικό έγγραφο ή υλικό που καταρτίζεται από τον Ανάδοχο κατά την εκτέλεση της παρούσας Σύμβασης, είναι εμπιστευτικά και ανήκουν στην απόλυτη ιδιοκτησία της Αναθέτουσας Αρχής. Ως εκ τούτου, ο ανάδοχος δεν μπορεί να δημοσιεύσει σε καμία μορφή τα αποτελέσματα, τα δεδομένα, τα συμπεράσματα και οτιδήποτε άλλο προκύψει με βάση τα στοιχεία που θα συλλεχθούν από το παρόν Έργο χωρίς την πρότερη έγγραφη συναίνεση της Αναθέτουσας Αρχής.

Ο Ανάδοχος, μόλις ολοκληρώσει την εκτέλεση της Σύμβασης, παραδίδει όλα τα έγγραφα και τα στοιχεία στην Αναθέτουσα Αρχή. Ο Ανάδοχος μπορεί να κρατά αντίγραφα αυτών των εγγράφων και στοιχείων, αλλά δεν επιτρέπεται να τα χρησιμοποιεί για σκοπούς άλλους από της παρούσας Σύμβασης χωρίς την προηγούμενη γραπτή συναίνεση της Αναθέτουσας Αρχής.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ
Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του
Φορέα Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ.

Ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ

Δρ. Δρόσος Ι. Κουτσούμπας
Καθηγητής Θαλάσσιας Βιολογίας
Τμήμα Επιστημών της Θάλασσας
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Επωνυμία Αναδόχου

